

Ankestyrelsen

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om social service (ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)

26. september 2019

J.nr. 19-42192
Cpr.nr.

Ankestyrelsen finder de fremsatte forslag til ændringer af lov om social service egnede til at sikre en øget ro og stabilitet for udsatte børn og unge og en styrkelse af forældrenes retssikkerhed i anbringelsessager.

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

I tilknytning hertil bemærker Ankestyrelsen, at der er en tendens til, at de anbragte børn og unges kommunikation med forældre og netværk i stigende grad sker via internetbaserede kommunikationsformer (f.eks. Skype, Messenger, Facebook og chatrooms i spil m.v.). Der mangler en mulighed i lov om social service for at regulere sådan kommunikation, idet § 71, stk. 3, alene omhandler "brev-mail- og telefonforbindelse". Ankestyrelsen ser gerne, at bestemmelsen formuleres, så den tillige omfatter anden kommunikation, så som elektronisk kommunikation via mobiltelefon og internet. Dette svarende til formuleringen i bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge § 16, stk. 1.

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Ankestyrelsen er endvidere blevet opmærksom på, at det af § 65, stk. 3, ikke fremgår, at Ankestyrelsen har beføjelse til af egen drift at træffe afgørelse efter servicelovens § 63a, stk. 1, § 63b, stk. 1, og § 63c, stk. 1 og 3. Ankestyrelsen finder det problematisk, at vi ikke har mulighed for at anbringe den unge på en delvist lukket, sikret eller særlig sikret institution i forbindelse med Ankestyrelsens egen drift beføjelse til at anbringe den unge, da det i nogle tilfælde vurderes at være det bedste for den unge.

I øvrigt fremgår det af lovens § 75, stk. 5, jf. stk. 1, at direktøren for Ankestyrelsen har beføjelse til at træffe foreløbige afgørelser efter de nævnte bestemmelser. Det giver det indtryk, at det er en fejl, at

Ankestyrelsen ikke har beføjelserne i de almindelige egen drift-kompetencer.

Samtidig vil det være hensigtsmæssigt, om Ankestyrelsen tillige gives egen drift-beføjelse til efter voksenansvarslovens § 11, stk. 1, at træffe afgørelse om, at den unge kan tilbageholdes i op til 14 dage i forbindelse med anbringelsen på opholdsstedet.

Endelig finder Ankestyrelsen, at der bør indføres en bestemmelse om, at kommunerne kan få politiets bistand til at bringe et barn eller en ung, der er rømmet fra sit anbringelsessted tilbage dertil. Det vil tillige kunne skabe mere ro og stabilitet omkring barnet eller den unge, hvis rømninger straks kan bringes til ophør, når barnet eller den unge lokaliseres, fordi kommunen effektivt og eventuelt med politiets bistand vil kunne tilbageføre barnet eller den unge til opholdsstedet.

Økonomiske bemærkninger

Ankestyrelsen gør opmærksom på, at der ved sidste års satspuljeforhandling af temaet "Ro og stabilitet for udsatte børn og unge" er afsat 0,1 mio. kr. årligt til Ankestyrelsens opgave med at modtage kommunernes registreringer af afgørelser efter § 64, stk. 7 og årlig afrapportering heraf.

Venlig hilsen

Margrethe Sanning

Til: Social og Indenrigsministeriet

Dato: 26.09.2019

Høringssvar fra BKF til "Forslag til Lov om ændring af lov om socialservice"

Overordnet set er alle lovforslagene gode initiativer både i forhold til sikring af ro og stabilitet for udsatte børn og unge i deres anbringelsessag samt sikring af forældrenes retssikkerhed i anbringelsessager.

BKF vurderer at elementerne i lovforslaget er en forbedring ligesom der er enkelte elementer af regelforenklinger. Nedenfor er BKF's kommentarer til de enkelte tematikker.

Begrænsning af forældremyndighedsindehavers adgang til at få behandlet anmodninger om hjemgivelse i sager om anbringelse uden samtykke.

Dette lovforslag hilses særdeles velkommen. BKF anser forslaget som et positivt initiativ som hjælp til at sikre anbragte børn/unge mere ro, stabilitet, tryghed og kontinuitet i anbringelsen og udvider kommunens mulighed for at afvise grundløse anmodninger om hjemgivelse.

BKF bemærker især at der i overvejelserne er beskrevet, at hensynet til barnet/den unges behov for stabilitet og kontinuitet vejer tungest, og at de væsentlige ændringer, der gør, at anmodning om hjemgivelse skal realitetsbehandles skal være varige og ikke af forbigående karakter. Omfanget af oplysningsgrundlaget er dog ikke entydigt, dvs. hvad der skal dokumenteres/beskrives for at kommunerne kan foretage denne indledende vurdering. Det er beskrevet, at der alene er tale om en afgrænset sagsoplysning, men det bør præciseres at denne vurdering – indledende screening - alene beror på en socialfaglig vurdering på baggrund af oplysninger i sagen.

BKF bemærker ligeledes at der i overvejelserne står beskrevet, at kommunen efter omstændighederne skal afholde en børnesamtale. Det er positivt, at der ikke er et lovkrav om, at der skal afholdes en børnesamtale, idet børnesamtaler omkring dette emne ofte gør barnet/den unge utryg.

BKF vurderer, at lovforslaget samtidig vil være en regelforenklings.

Gennemførelse af afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke.

BKF anser denne ændring som en nødvendighed og bemærker samtidig at denne bestemmelse med al sandsynlighed vil blive taget i anvendelse ganske få gange. Det er vigtigt at fremhæve, at når denne bestemmelse anvendes vil det med sandsynlighed ofte være i akut opståede situationer, og at der i disse situationer ofte ikke er den fornødne tid til at opsøge familiemedlemmers eller netværkets frivillige medvirken til at fuldbyrde afgørelse

om ændring af anbringelsessted. BKF er enig i, at der i disse sager altid er fokus på barnets/den unges øjeblikkelige behov. Dette er også nævnt i overvejelserne.

Adgang for Ankestyrelsen til at træffe afgørelser om samvær i anbringelsessager. Af hensyn til det anbragte barns ret til kontakt og samvær med familiemedlemmer og netværk under anbringelse og af hensyn til, at denne ret ikke forsinkes under sagens behandling, kan det være nødvendigt, at der kan træffes afgørelse af fx Ankestyrelsen.

Med venlig hilsen

Anne Vang Rasmussen
formand for BKF

Helle Støve
Formand for Børne- og Familienetværket

Børnerådet

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

26.09.2019
J.nr. 3.7.27/amc

Børnerådet glæder sig over, at barnets behov er sat i centrum i den del af lovforslaget, der vedrører ro og stabilitet for anbragte unge. Skift og usikkerhed udgør alvorlige risikoparametre for barnet. Kommunerne gives med forslaget mulighed for at afvise forældremyndighedshaverens anmodning om hjemgivelse af barnet, når der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene. Det øger muligheden for stabilisering samt for at sikre de optimale udviklingsforhold for barnet.

Forslaget om at give Ankestyrelsen adgang til at træffe afgørelser om samvær, bidrager til muligheden for stabilitet, hvis det betyder, at barnet tidligere i forløbet kan opnå samvær med forældre og netværk, når det er til gavn for barnet.

Med lovforslaget åbnes op for bemyndigelse af kommunen til tvangsmæssigt at fuldbyrde afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke, herunder med politiets bistand. Når dette bliver muligt, finder Børnerådet det helt afgørende, at sagen i den forbindelse er tilstrækkeligt oplyst. Herunder skal mulighederne for tildeling af ekstra støtte i det nuværende anbringelsessted undersøges først, og der skal gøres en ekstra indsats for at opnå barnets samtykke. Det er således af stor vigtighed, at andre muligheder er afsøgt og dokumenteret, når barnet modsætter sig flytningen.

Sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud kan nedbringe sammenbrud i anbringelsen og nedbringe den periode, barnet står uden skoletilbud. Derfor skal valget af undervisningstilbud indgå som en naturlig del af processen omkring valg af anbringelsessted. Børnerådet er tilfreds med at se, at dette også fremgår af de særlige bemærkninger.

Den psykologiske undersøgelse til belysning af forældrekompetence er helt central i den samlede oplysning af sagen og kan få betydning for udfaldet af en anbringelsessag. Ensartethed og objektivitet i undersøgelserne skal tilstræbes. Derfor mener Børnerådet, at der, udover krav om brug af autoriseret psykolog ved psykologisk undersøgelse af forældrene, skal stilles krav om dokumenteret erfaring med egnede, solide undersøgelsesmetoder, så udpegningen kvalificeres yderligere. Det er helt afgørende, også set i forhold til barnets retssikkerhed. Da det må være til barnets bedste, at sagen oplyses på bedst mulige måde, så der hverken anbringes unødigt eller ikke anbringes, hvor det efter sagens omstændigheder burde være sket. Børnerådet ser derfor gerne dette tilføjet i bemærkningerne.

Børnerådet

Vi vil henlede opmærksomheden på ministeriets egen vejledning, som nævner muligheden for at kvalitetssikre undersøgelsen via supervision og sparring, det vil sige inddragelse af en ekstra fagperson. Dette kan med fordel gøres forpligtende for kommunerne, da det vil kunne kvalitetssikre undersøgelserne yderligere.

Børnerådet ønsker at understrege, at der bør være fokus på, hvordan konfliktniveauet mellem kommune og forældremyndighedshaver kan holdes på et minimum, herunder hvordan kommunen kan kommunikere og inddrage mest hensigtsmæssigt.

Børnerådet vil foreslå en evaluering af forslaget, således at det om nogle år kan belyses, hvorvidt kravene har medført en forhøjelse af kvaliteten af undersøgelserne, så retssikkerheden reelt er blevet forbedret.

Med venlig hilsen

Mette With Hagensen
Formand for Børnerådet

Lisbeth Sjørup
Sekretariatschef

**Social – og
Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K**

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)

Social- og Indenrigsministeriet har den 28. august 2019 sendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager) i høring.

Børnesagens Fællesråd takker for muligheden for at give svar på høringsudkast, og har følgende bemærkninger, som repræsenterer medunderskrivende parter holdning.

Samlet set udgør lovforslaget en styrkelse af anbragte børn og unges vilkår. Grundlæggende mangler forslaget dog en forståelse af det forebyggende potentiale i at øge inddragelsen af og dialogen med forældrene til det anbragte barn. Forældrene til anbragte børn oplever ikke i tilstrækkelig grad at blive inddraget i afgørelser omkring barnet og der er behov for bedre støtte til dem, så de opnår tilstrækkelig forståelse for foranstaltningerne. En medvirkende årsag til forældres modvilje mod at indgå konstruktiv i anbringelsessagerne er ofte, at forældrene ikke har fået formidlet hensigten og bevæggrunden for anbringelsen fyldestgørende. En styrkelse af dette element er afgørende for bedre trivsel blandt anbragte børn og unge, da det vil bidrage til reduktion af konflikt mellem forældremyndighedsindehavere, myndighed og evt. plejefamilie.

Bemærkninger til begrænsning af forældremyndighedsindehaverens adgang til at få behandlet anmodninger om hjemgivelse i sager om anbringelse uden samtykke, og bedre belysning af forældrekompetence i sager om anbringelse uden samtykke og krav om brug af autoriseret psykolog ved psykologisk undersøgelse af forældrene.

Børnesagens Fællesråd finder det positivt, set ud fra et børne- og unge perspektiv, at der med lovændring skabes mulighed for ro, stabilitet og kontinuitet i barndoms- og ungdomsperioden, såfremt forholdene i hjemmet ikke kan dokumenteres væsentlig ændrede. Her særligt med vægt på barnet- og den unges muligheder for at oparbejde bæredygtigt relationelt netværk, stabil skolegang samt kontinuitet i indsatsen, til støtte for en positiv udvikling af barnet- og den unges psykosociale kompetencer.

Børnesagens Fællesråd anbefaler, under hensyntagen til barnet og den unge samt forældremyndighedsindehaver, at der er gennemsigtighed omkring forventede krav i forhold til væsentlige ændringer.

Børnesagens Fællesråd finder det samtidig relevant, at myndighed stilles over for højere krav om dokumentation for afprøvede indsatser efter relevant lovgivning i anbringelsessager uden samtykke. Særligt rettes opmærksomhed mod at dokumentation bør skabe en reel og tydelig sammenhæng mellem indsatser og effekt, uanset anvendt lovgivning, idet der reelt sker en forringelse af forældremyndighedsindehavers rettigheder.

Bemærkninger til gennemførelse af afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke

Børnesagens Fællesråd finder det relevant, hvis begrundet og særlige tungtvejende forhold i yderste konsekvens ikke understøtter udvikling af barnet- eller den unges trivsel, at der stilles andet tilbud til rådighed uden samtykke.

Børnesagens Fællesråd stiller sig positivt over for krav om, at kommunen skal søge at undgå, at tvangsmæssig fuldbyrdelse af afgørelsen bliver nødvendig. Børnesagens Fællesråd mener, at utilstrækkelige forhold skal være yderst veldokumenterede, idet der med fuldbyrdelse af ændring af anbringelsessted uden samtykke, er tale om særlig indgribende handling, som kan medføre stigende mistrivsel.

Børnesagens Fællesråd finder det yderst relevant, at der indsamles dokumentation gennem registrering af fuldbyrdelse, hvor politiet har medvirket, særligt i forhold til viden om barnet eller den unges oplevelse af handlingsforløbet.

Bemærkninger til adgang for Ankestyrelsen til at træffe afgørelser om samvær i sager om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet

Børnesagens Fællesråd finder det positivt for barnet, den unge og de nære relationer, at der hurtigst muligt kan træffes afgørelse til gavn for barnet og den unges trivsel.

Børnesagens Fællesråd bemærker nødvendigheden af, at afgørelser truffet af Ankestyrelsen indbefatter et dokumenteret inddragende helhedsperspektiv på iværksat(te) foranstaltning(er) og bevæggrunde herfor, til støtte for barnet og den unges trivsel og samarbejdet mellem forskellige aktører omkring anbringelsesforløbet fremadrettet.

Bemærkninger til ophævelse af adgang til at fastsætte regler om anbragte børns og unges egenbetaling

Børnesagens Fællesråd finder det yderst positivt at anbragte børn og unge ikke pålægges økonomiske omkostninger i forbindelse med anbringelsesophold, særdeles i forhold til oparbejdelse af gæld, hvilket anses som værende en yderligere belastningsfaktor.

Børnesagens Fællesråd understøtter argumenter for ændringsforslag med reference til hjemmeboende jævnaldrende.

For anbragte børn og unge er det særdeles relevant at have positive oplevelser gennem motiverende indtjeningsmuligheder.

Børnesagens Fællesråd bemærker, at det ikke tydeligt fremgår om lovændring også er gældende for unge anbragt efter § 76 stk.3. Børnesagens Fællesråd anbefaler lovændring også er gældende for denne målgruppe.

Bemærkninger til sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud

Børnesagens Fællesråd finder det meget relevant, at der ved fremrykning af beslutning om undervisningstilbud skabes kontinuitet mellem anbringelse og undervisning til gavn for barnet og den unges opøvelse af sociale og faglige kompetencer.

Børnesagens Fællesråd påpeger behovet for styrket samarbejde mellem forskellige forvaltningsmyndigheder, til støtte for praksishåndtering af lovforslaget.

Børnesagens Fællesråd

Dronningensvej 4, 1., 2000 Frederiksberg. Tlf.: 24 62 62 29. CVR. NR.: 23 19 04 19. bf@boernesagen.dk. www.boernesagen.dk

Herudover henledes opmærksomheden på, at der ved sammenhængende valg mellem anbringelsessted og undervisningstilbud bør tages højde for det bymiljø, den anbragte indgår i, da kontinuitet i lokalsamfundet kan medvirke til øget følelse af tilhørsforhold.

Børnesagens Fællesråd bemærker endvidere, at et sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud er i overensstemmelse med en sikring af lige adgang til uddannelsessystemet, som er gengivet i Børnekonventionen.

Børnesagens Fællesråd

Dronningensvej 4, 1., 2000 Frederiksberg, Tlf.: 24 62 62 29. CVR. NR.: 23 19 04 19. bf@boernesagen.dk. www.boernesagen.dk

---

Venlige hilsener

Rene Skau Björnsson, Formand, Børnesagens Fællesråd

Ebbe W. Lorenzen, Generalsekretær, LIVSVÆRK

Ninna Thomsen, Direktør, Mødrehjælpen

Sisse Bøgild, Formand, TABUKA

BØRNS VILKÅR

SAMMEN STOPPER VI SVIGT

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att.: Fm Rikke Wagner
RIWA@SM.DK

Børns Vilkår
Trekronergade 126 F
DK – 2500 Valby

M +45 3555 5559
@ bv@bornsvilkar.dk

www.bornsvilkar.dk

26 september 2019

Høringssvar fra Børns Vilkår vedr. forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)

Børns Vilkår takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. ovennævnte udkast, som vi hilser velkommen.

Børns Vilkår ser positivt på, at man med lovforslaget forsøger at skabe en bedre ramme omkring de mange børn og unge, der skal anbringes, da dette er en turbulent tid for børn og unge, som kan have konsekvenser for deres psykiske og fysiske helbred, samt skolegang og derved fremtidsudsigter.

Børns Vilkår finder det derfor glædeligt, at man i udkastet både har fokuseret på det *sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud*, samt at barnet holdes i et uhensigtsmæssigt krydspres pga. en verserende anbringelsessag.

Ad punkt 2.3 *Adgang for Ankestyrelsen til at træffe afgørelse om samvær i anbringelsessager*

Børns Vilkår finder, at den foreslåede ændring vil være egnet til at sikre kontinuerlig kontakt mellem det anbragte barn og barnets forældre – og øvrige netværk. Det er vores erfaring fra de sager vi, bl.a. qua bisidderordningen, er involveret i, at dette ofte ikke sker i et hensigtsmæssigt tempo for nuværende. Børns Vilkår skal dog gøre opmærksom på, at Ankestyrelsens afgørelse vil få

Læs mere om os på
bornsvilkar.dk

betydning for det samvær, der efterfølgende fastsættes i det kommunale system. Det er derfor af afgørende betydning, at barnets perspektiv er tilstrækkelig belyst forinden afgørelsen træffes.

Ad punkt 2.5.1. under 2.5. *Sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud.*

Børns Vilkår understreger, at anbragte børns og unges skolegang er yderst sårbar, hvorfor kun 52 pct. af de anbragte børn og unge afslutter 9. klasse med en afgangsprøve mod 94 pct. af ikke-udsatte eller anbragte børn.

Efter grundskolen øges niveauforskellen mellem de udsatte og de ikke-udsatte. Mens 87 pct. af ikke-udsatte eller anbragte unge starter på en ungdomsuddannelse, og 76 pct. af dem har afsluttet den seks år efter. For anbragte gælder det at kun 42 pct. starter og 23 pct. som afslutter en ungdomsuddannelse.

I lovforslaget fremgår det, at "Forud for anbringelsen skal kommunalbestyrelsen hjælpe barnet eller den unge med at finde en person i barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes støtteperson under anbringelsen. Kommunen kan efter behov dække støttepersonens udgifter til telefon, transport og lign. jf. servicelovens § 68 b, stk. 4."

Børns Vilkår anbefaler at udvide støttepersonens funktion eller i en tidsbegrænset periode at tilføje en yderligere støtteperson fra barnet eller den unges nuværende eller kommende skoletilbud, hvis hovedformål er at understøtte barnet eller den unges skolegang i en personligt turbulent tid. Formålet skal være at sikre stabilitet i overgangen og undgå fravær.

Børns Vilkår understreger desuden nødvendigheden af bedre børne- eller ungeinddragelse før det afgøres hvorvidt barnet eller den unge skal begynde på et nyt undervisningstilbud.

Ad pkt. 2.6. *bedre belysning af forældrekompetencer og 2.7. krav om brug af autoriseret psykolog* Børns Vilkår ser positivt på de foreslåede ændringer, men skal derudover endnu engang anbefale, at man mere generelt overvejer, om de krav der på nuværende tidspunkt stilles til metode, samt udførelse af både børnefaglige undersøgelser og forældrekompetence undersøgelser hænger sammen med den enorme vægt de bliver tillagt ifm. sagsbehandlingen både i det sociale- og i det familieretlige system. Børns Vilkår skal anbefale, at der som minimum stilles specifikke krav om, at det fremgår af undersøgelsen, hvilken metode undersøgeren har valgt helt og at det derudover afklares, hvilke faggrupper (med hvilke særkompetencer), der har de nødvendige kompetencer til at stille diagnoser.

Spørgsmål til høringssvaret kan rettes til Ingrid Hartelius Dall på tlf. 26816512
(ingrid@bornsvilkar.dk)

Med venlig hilsen

Rasmus Kjeldahl
Direktør

Ingrid Hartelius Dall
Juridisk seniorrådgiver

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att.: Rikke Wagner / riwa@sm.dk

Høringssvar over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)

Dansk Handicap Forbund takker for muligheden for at blive hørt.

I vores bagland af forældre med handicap hører vi flere eksempler på udfordringer med retssikkerheden i forhold til anbringelsessager. Det er vigtigt overordnet, at forældre med handicap bliver behandlet lige i forhold til andre uden handicap.

Til brug for høringen har vi indhentet kommentarer fra gruppen af forældre som er indsat herunder.

2.1. Begrænsning af forældremyndighedsindehaverens adgang til at få behandlet anmodninger om hjemgivelse i sager om anbringelse uden samtykke

Opsummering:

Anbringelse skal dokumenteres til bunds og fagligt kompetent (fagligt uddannet til at læse/undersøge barnet med fakta og gennemskue det foreliggende) undersøgelse skal forlægges i sagen.

Forældrene skal undersøges til bunds, om deres livsførelse er forandret til barnet/den unges bedste.

Det skal undersøges, om barnet nu er i stand/klar til igen at flytte hjem til biologisk familie og netværk.

Svar:

Der, hvor det ses, og det dokumenteres af faglige kompetente uvildige, skal der arbejdes hen imod hjemgivelse, og forældre/barn skulle/skal altid kunne kræve behandling af hjemgivelse.

Bekymringen er, at der tages vurderinger, skøn og egne "holdninger" med i disse afvisninger og behandling om evt. hjemgivelse.

Dette er at gøre både det/den anbragte barn/unge og forældrene til mere udsatte for evt. psykiske påvirkninger, som på længere sigt kan munde ud i psykisk sygdom for både det/den anbragte barn/unge og forældrene.

Dette lovforslag vil få indgribende negative konsekvenser for børnene. Retssikkerheden for børn og biologiske forældre vil blive ikke eksisterende.

Ofte oplever forældre med handicap, at socialrådgiveren har fordomme over for dem og direkte diskriminere dem. Med dette lovforslag vil socialrådgiveren få endnu mere magt til at bruge fordommene imod en forælder med handicap.

Hvis dette lovforslag gennemføres, vil socialrådgiveren få uanet magt med sine egne holdninger, hvor især forældre med handicap vil blive taberne. Der er i forvejen ekstrem mange fejl i kommunerne på børneområdet, og retssikkerheden er i forvejen ekstrem dårlig.

Socialrådgiveren er ofte slet ikke fagligt kompetente nok til at skulle træffe så indgribende beslutninger, og det ses mange steder, at det kun er socialformidlere, som bestrider posten som rådgiver. Dette er dybt kritisabelt, og det er børnene, som betaler den ultimative pris for usaglige rådgivere.

2.2. Gennemførelse af afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke

Svar:

Ændring af bopæl/opholdssted sker dagligt for disse børn/unge uden hensyntagen til barnets/den unges eget ønske.

Det er dybt kritisabelt konstant at rive børn op med rod. De vil få svært ved tilknytning og dermed øget besvær med læring og indlæring. Samtidig med barnet/den unge får store tilknytningsforstyrrelser og bliver "ensom" som voksen. Dette er kritisk, da barnet/den unge får endnu et "knæk" i deres følelsesliv.

2.3. Adgang for Ankestyrelsen til at træffe afgørelse om samvær i anbringelsessager

Svar:

Uanset hvem, der træffer afgørelsen om samvær mellem anbragte børn/unge og deres forældre, er det kritisk, hvordan det foregår på nuværende tidspunkt og imod alt forskning på området.

Der skal så vidt muligt for barnets/den unges opvækst og fremtidshorisont bygges så meget på tilknytning og relationer for at sikre barnet/den unge bedst muligt.

Ankestyrelsen skal have fagligt kompetent uddannet personale til at gå ind og tage beslutning om mere/mindre samvær for barnet/den unge alt efter, hvad barnets/den unges behov er og for at sikre barnet/den unges udvikling både nu og fremadrettet.

2.5. Sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud

Svar:

Der skal altid være adgang af passende pasningsforhold, skole og socialt tilbud for barnet/den unge i anbringelsen. Så barnet/den unge fra start får mulighed for at danne nye relationer og dermed bygge det sociale op, så barnet/den unge føler sig som en del af stedet, hvor det opholder sig. Barnet/den unge er altid "uskyldig" i disse anbringelser og ved at tvinge barnet i "ny bopæl, nye mennesker og ny omgangskreds" uden hjælpen hertil, voldes der yderligere skade på barnet/den unge.

Der skal fra dag et være et godt, konstruktivt og stabilt samarbejde mellem biologiske forældre, søskende, netværk og anbringelsesstedet.

2.6. Bedre belysning af forældrekompetencer i sager om anbringelse uden samtykke og krav om brug af autoriseret psykolog ved psykologisk undersøgelse af forældrene

Undersøgelsen skal laves tidssvarende for at give den bedste beskrivelse/undersøgelse af forældrene.

Psykologen skal være uvildig og ikke bekendt med sagsakter, før forløbet er igangsat.

Psykologen skal kunne dukke op og komme og gå løbende i undersøgelsens forløb.

Børnene skal være i forældrenes varetægt, imens undersøgelsen foregår.

Forældre og børn skal være trygge ved psykologen/personen under udførelsen.

Så længe man ikke kan klage reelt over en autoriseret psykolog, og at de psykologer, som får påtaler, ikke offentliggøres, så er dette område et lovløst land. Det nuværende Psykolognævn hjælper på ingen måde borgeren. Ved en klage til Psykolognævnet betegnes borgeren ikke som part i sagen, selvom det er vedkommendes private oplysninger. Dette er dybt kritisabelt, især

når borgeren har et handicap og er blevet udsat for adskillige diskriminerede udtalelser i undersøgelsen.

Selv hvis Psykolognævnet udtaler kritik af psykologen, vil borgeren ikke få besked. Psykologerne vælger selv deres retningslinjer, og det har ført til frygtelige sager med børnene som ofre. Havde det været en læge, er der strenge krav, og borgeren har mulighed for at få stillet lægen til ansvar. Men psykologområdet er et lovløst land.

2.4. Ophævelse af adgang til at fastsætte regler om anbragte børns og unges egenbetaling

Svar:

Anbragte børn/unge skal have samme betingelser som i hjemmet hos biologiske forældre.

Flere børn/unge tjener selv sine "ekstra" lommepenge. De skal selv forvalte dem under guidning af forældre/omsorgspersoner.

De skal ikke underlægges et krav om egen betaling, fordi de er anbragte. Det er at fratage lysten til egen forsørgelse fra start af.

Opsummering:

Der mangler fagligt kompetent personale med en gammel og ny viden om børns/unges opvækstforhold.

Der mangler mere viden om, hvad den nye forældreansvarslovgivning har givet af udslag og betingelser i opvækstforhold.

Der mangler redskaber for at sikre barnet/den unge bedst muligt i f.eks. konflikter mellem forældre, hvilket ofte resulterer i en anbringelse.

Der er ingen retssikkerhed for hverken barnet/den unge, biologiske forældre eller andet netværk.

Barnet/den unge kan miste alt på kortere tid end et døgn.

Loven er kritisk og kan tolkes i hver persons interesse.

Der skal være krav om autoriserede socialrådgivere, psykiater, psykologer osv. På denne måde ville man hurtigt kunne undgå de ofte inkompetente socialformidlere rundt omkring i kommunerne og sikre en kompetent og saglig sagsbehandling, hvor barnet/den unge vil blive hørt.

Til sidst skal påpeges den netop vigtige afsagte dom. EMD-afgørelsen mod Norge:
At fastholde kontaktbevarende samvær i en situation, hvor et barn så tydeligt udviser savn til sin forælder, er ren tortur og i øvrigt i strid med Menneskerettighedskonventionen, som en nylig EMD-afgørelse mod Norge har fastslået.

Når samværet nedsættes, fordi barnet reagerer på at se sin mor:

"The authorities' argument that the child's reactions would decrease, and the degree of contact could be improved, if the sessions became less frequent (see paragraph 75), cannot be considered as anything other than cynical." (Lobben vs. Norway)

Med venlig hilsen

Susanne Olsen, landsformand

Social og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. 3392 9300

København, den 26. september 2019

Høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)

Dansk Psykolog Forening takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager).

Det er afgørende for de anbringelser, der finder sted, at der netop er ro og stabilitet til stede for de pågældende børn og unge. Dette høringssvar forholder sig i den forbindelse til kvalitet og indhold i anbringelserne og ikke til spørgsmålet om brugen af anbringelser som sådan. Forskningen peger på at ethvert skift i anbringelse sætter især mindre børns udvikling og trykke tilknytning tilbage, og er en medvirkende årsag til at de pågældende børn får dårligere resultater i skolen og forhøjet risiko på en række andre sociale parametre i livet. Derfor bør lovgivningens intention også være, at sikre stabile voksenrelationer i hele opvæksten, hvilket i praksis også vil forebygge de mange skadelige skoleskift og tab af barnets egen omgangskreds og venskaber. Dansk Psykolog Forening byder derfor overordnet lovforslagets hensigt om at skabe mere ro og stabilitet for udsatte børn og unge velkommen.

Nedenfor kommenteres udvalgte dele af lovforslaget.

Dansk Psykolog Forening ser positivt på lovforslagets punkt om *Begrænsning af forældremyndighedsindehaverens adgang til at få behandlet anmodninger om hjemgivelse i sager om anbringelse uden samtykke - når der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene*, og bemærker, at børn anbragt i plejefamilie før 3-års alderen i det hele taget ikke bør flyttes uden yderst tungtvejende grunde, da plejeforældrene selv ved midlertidige anbringelser ofte bliver et barns primære tilknytningsfigurer.

Yderligere bemærkes det at når plejeforældre til børn anbragt før 3-års alderen opfordres til at blive adoptivforældre, men ikke ønsker at adoptere, skal hensynet til den allerede skete tilknytning til plejeforældrene afvejes i forhold til en adoption, idet adoption ved anden familie betyder et tredje skift i primære omsorgsgivere.

Vedr. *Gennemførelse af afgørelser af ændret anbringelsessted uden samtykke*, bemærkes forslaget ønske om at tydeliggøre, at fuldbyrdelse af tvangsmæssige afgørelser skal ske så skånsomt som muligt, og at kommunen skal søge at undgå at tvangsmæssig fuldbyrdelse bliver nødvendig.

Dansk Psykolog Forening bemærker i forlængelse heraf, at der ved flytning af eller hjemgivelse af pleje- eller institutionsanbragte børn ældre end tre år, forudsættes orientering og forberedelse af barnet eller den unge og plejeforældrene i god tid før foranstaltningen (mindst 1 måned forinden). Den anbragtes eget ønske bør veje tungt. En hidtidig praksis i nogle kommuner, hvor børn flyttes til anden foranstaltning

eller hjemgivelse med få timers varsel bør ophøre, idet der er stor risiko for yderligere traumatisering og at barnet mister den basale tillid til plejeforældrene og evt. i øvrigt forvaltningens beslutninger. Opstår der uenigheder mellem plejefamilie og forvaltning bør en ekstern fagperson (psykolog eller en anden relevant fagperson) indgå i en mediering, før beslutning om ændret anbringelse træffes.

Dansk Psykolog Forening bakker op om forslaget om sikre *sammenhængende valg af anbringelsessted og uddannelsesstilbud* for at forebygge antal skoleskift og perioder uden skolegang, hvilket må betragtes som risikofaktorer ift. at barnet/den unge senere får vanskeligt ved at gennemføre sin uddannelse.

Ønsket om at sikre sammenhængende uddannelsesforløb og gennemført uddannelse, samt sikring af barnets generelle udvikling og trivsel kan dog i høj grad understøttes yderligere ved, at særligt belastede børn så vidt muligt kan forblive i plejefamilien til de er fyldt 18 år. Anbragte unge modnes senere, og forskning peger på, at børn og unge som er anbragt ud over deres 18. og helt frem til det 23. år, klarer sig markant bedre i livet. For tidlig afslutning af anbringelser medfører dermed risiko for at miste den mangeårige investering i plejeforholdet.

Vedr. bedre belysning af forældrekompetence i sager om anbringelse uden samtykke og psykologiske undersøgelser af forældremyndighedsindehaveren bemærkes følgende:

Dansk Psykolog Forening bakker naturligvis op om, at psykologiske undersøgelser af forældremyndighedsindehaveren, der iværksættes som led i en børnefaglig undersøgelse, bør foretages af en autoriseret psykolog med henblik på både at sikre kvalitet i arbejdet og klageadgang for forældremyndighedsindehaverne. Dansk Psykolog Forening finder, at der er uens kommunal praksis på tværs af kommunerne ift. hvornår en forældrekompetenceundersøgelse (FKU) anvendes, og anbefaler derfor, at vurderingen af, hvorvidt der er behov for en forældrekompetenceundersøgelse i forbindelse med tvangsanbringelse, anbringelse eller anden indgribende foranstaltning, altid foretages af en psykolog. Og videre bemærkes det, at et opdrag om en forældrekompetenceundersøgelse bedst skabes i dialog mellem en sagsbehandler og en psykolog. Ved at stille krav om at vurderingen af behovet for en FKU altid skal foretages af en psykolog sikrer man, at forældrenes evne til at imødekomme barnets behov er tilstrækkeligt afdækket i beslutningsgrundlaget, hvilket styrker både det faglige grundlag for indgribende foranstaltninger, og også retssikkerheden for de børn og forældre, der er involverede.

Slutteligt anbefaler Dansk Psykolog Forening, at der altid bør indgå en psykologisk undersøgelse af barnet som en del af den børnefaglige undersøgelse, når der er tale om anbringelse og anden indgribende foranstaltning. Den psykologiske undersøgelse af barnet skal sikre en helhedsvurdering af barnets behov, som dels kan anvendes i vurderingen af, hvilke behov hos barnet en foranstaltning skal dække, samt ved en senere evaluering af, om foranstaltningen imødegår de udfordringer som barnet faktisk har. Dansk Psykolog Forening ønsker i forlængelse heraf at understrege, at når børnefaglige undersøgelser for nuværende ofte inkluderer psykologvurderinger foretaget med andre opdrag end bidrag til foranstaltningen, da er det helt utilstrækkeligt som grundlag for at vurdere barnet, idet sådanne akter typisk ikke har undersøgt de forhold, som en psykologisk undersøgelse kan klarlægge. Vurderingen af om allerede eksisterende akter kan erstatte en undersøgelse, bør derfor altid foretages af en psykolog.

Med venlig hilsen

Eva Secher Mathiasen
Dansk Psykolog Forening

Dato 26. september 2019

Side 1 af 5

Dansk Socialrådgiverforening

faglig handlekraft

Til Social- og indenrigsministeriet

riwa@sm.dk

Høringssvar til forslag til lov om ændring af social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældrenes retssikkerhed i anbringelsessager)

Dansk Socialrådgiverforening (DS) har modtaget forslag til lov om ændring af social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældrenes retssikkerhed i anbringelsessager), som er en følge af en aftale indgået statspuljeforligskredsen. DS har en række bemærkninger til de forslåede ændringer af bestemmelserne – herunder dele, der bør følges op i forbindelse med vejledningen på området.

Begrænsning af forældremyndighedsindehaverens adgang til at få behandlet anmodninger om hjemgivelse i sager om anbringelse uden samtykke

Med lovudkastet gives kommunerne videre mulighed for at afvise forældremyndighedsindehaverens anmodning om hjemgivelse af børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet uden samtykke, når der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene.

DS mener, at det er en god ide at skabe mere stabilitet om anbringelsen ved at kommunen kan afvise at behandle en anmodning om hjemgivelse. Det er erfaringen, at en sådan anmodning yderst sjældent ender i en hjemgivelse, men derimod skaber uro og usikkerhed for barnet og i anbringelsen.

Der er imidlertid også et andet forhold i reglerne om anbringelser uden samtykke, der skaber usikkerhed og ustabilitet omkring barnet. Dette vedrører reglerne om genbehandlingsfristen. Tilbagemeldinger fra vores medlemmer lyder, at det er blevet en tiltagende mere almindelig praksis for forældre (med hjælp fra advokater) alene at anke genbehandlingsfristen i sager uden samtykke. Herved kan sagen køre i ankesystemet samtidig med at beslutningen for anbringelsen uden samtykke og tidspunktet for genbehandling fastholdes. Da anke af genbehandlingsfristen ikke rykker datoen for sidste afgørelse.

Det er DS opfattelse, at den konkrete situation, hvor der er behov for at påklage og anke genbehandlingsfristen uafhængigt af en påklage og anke af selve anbringelsen reelt ikke er til stede. Det er derfor DS forslag at muligheden for alene at påklage genbehandlingsfristen enten bortfalder, eller at reglerne om anke af genbehandlingsfristen alene følger de regler, der er for anke af anbringelsesbeslutningen. Altså at afgørelsen rykker dato for sidste afgørelse. Det er ikke DS opfattelse, at der reelt vil være tale om en svækkelse af retssikkerheden i disse sager. Men det vil skabe mere ro og stabilitet for barnet i anbringelsen.

Gennemførelse af afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke

Med lovforslaget får kommunerne hjemmel til tvangsmæssigt at fuldbyrde afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke, herunder eventuelt med politiets bistand. Lovforslaget har til hensigt at give kommunerne samme hjemmel og dermed forpligtelser som de har i forhold til tvangsmæssigt at sikre en tvangsmæssig anbringelse uden samtykke.

Begrundelsen herfor er, at forslaget vil styrke retssikkerheden for barnet, forældremyndighedsindehaveren, anbringelsesstedet m.v.

DS kan tilslutte sig, at loven tager højde for disse vanskelige sager, herunder at det præciseres, at kommunen skal søge at undgå, at tvangsmæssig fuldbyrdelse af afgørelsen bliver nødvendig.

Adgang for Ankestyrelsen til at træffe afgørelser om samvær i sager om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet

Lovudkastet indeholder forslag om at udvide Ankestyrelsens adgang til af egen drift at træffe afgørelse i sager om særlig støtte til børn og unge. Med den foreslåede ændring vil Ankestyrelsen fremover selv kunne træffe afgørelse om samvær mellem et anbragt barn eller en ung, forældrene og netværket, herunder bl.a. søskende, bedsteforældre eller en tidligere plejefamilie, som barnet eller den unge er knyttet til.

Forslaget til den nye bestemmelse om Ankestyrelsens adgang til at træffe beslutning om samvær efter § 71 begrundes dels med et behov i situationer, hvor kommunen gennem længere tid har undladt at træffe beslutning om samvær og dels med et behov for at Ankestyrelsen af egen drift eller efter klage træffe afgørelse om en anbringelse også kan træffe beslutning om samvær.

Det er DS' opfattelse, at det giver god mening, at Ankestyrelsen i forbindelse med en beslutning om anbringelse ligeledes har kompetence til at træffe beslutning om barnet og den unges samvær med familie og netværk under anbringelsen.

DS er mere uforstående overfor den generelle adgang til at beslutte samvær i sager, som Ankestyrelsen ikke i forvejen har truffet beslutning i. Er forslaget til ændring af regler på dette område stillet grundet en række klager om manglende / nølende kommunale beslutninger om samvær? Det er klart DS' opfattelse, at beslutningen om samvær bør tages af den myndighed der beslutter anbringelsen og derigennem har et indgående kendskab til sagen.

Hertil kommer at en generel hjemmel til Ankestyrelsen til at fastsætte samvær kan medføre et betydeligt pres på ressourcerne i Ankestyrelsen og de sagsbehandlingstider, som allerede for nuværende – efter DS' oplysninger – er u hensigtsmæssige lange.

Sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud

Det foreslås, at det i servicelove tydeliggøres, at kommunen skal tage hensyn til barnets eller den unges skolegang – herunder søge at undgå skoleskift - ved valg af anbringelsessted.

Skolegang og uddannelse er af stor betydning for udsatte børn og unges mulighed for at klare sig videre i livet. Det er en konklusion, der er stor bevidsthed om i det sociale arbejde med udsatte børn og unge. Og det giver god mening, at det understreges i lovgivningen.

Det er imidlertid også tilbagemeldingerne fra vores medlemmer der arbejder på feltet, at der er behov for at se på betingelserne for et godt skoleforløb for børn, der i forbindelse med anbringelsen skifter bopælskommune. Der meldes både om problemer, hvis barnet skal have et skoleskift i forbindelsen med anbringelsen, hvor det stedlige PPR ikke prioriterer det tilflyttede anbragte barns behov tilstrækkeligt, hvilket bl.a. kan bero på at de i forvejen ikke har specialiserede skoletilbud nok til "egne" børn og unge. Og der meldes om problemer, hvis barnet har et godt og fungerende skoletilbud og har en fordel af at bevare tilbuddet også selvom det måtte ligge i nabokommunen. Her opleves det, at det kan være svært, at få det nye lokale PPR til at bakke op om, at barnet kan blive på sin skole. Hertil kan det i nogle kommuner være meget svært at få bevilget transport til en skole uden for kommunen.

DS mener derfor, det er væsentligt at følge lovforslaget til serviceloven op med andre tiltag på undervisningsområdet, hvis lovændringen skal have tilstrækkelig effekt.

Bedre belysning af forældrekompetence i sager om anbringelse uden samtykke og krav om brug af autoriseret psykolog ved psykologisk undersøgelse af forældrene

Det foreslås, at der indføres krav om, at en indstilling fra kommunen til børn og unge-udvalget om anbringelse uden samtykke skal indeholde en særskilt vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer i forhold til at drage omsorg for barnet eller den unge.

Det foreslås også, at en psykologiske undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren, der iværksættes som led i børnefaglig undersøgelse, skal foretages af en autoriseret psykolog.

Det grundlag, der ligger for en anbringelse uden samtykke er omfattende og vil naturligvis indeholde en belysning af forældrekompetencer hos de involverede forældre. Meget ofte vil der også ligge en psykologisk undersøgelse af forældrene i de sager, hvor det skønnes nødvendigt.

DS kan naturligvis godt tilslutte sig, at loven præciseres på dette område. Det er imidlertid også vigtigt, at den foreslåede præcisering ikke i praksis omsættes til et krav om en psykologisk forældrevevneundersøgelse i alle anbringelsessager uden samtykke. Der vil i nogle sager ligge et tilstrækkeligt grundlag uden en sådan, og i nogle sager vil iværksættelsen af en psykologisk forældrevevneundersøgelse betyde en unødvendig lang sagsbehandlingstid, som ikke er i barnets interesse. Det bør derfor -

svarende til de bemærkninger, der er i lovforslaget – i forbindelse med udsendelse af ny vejledning understreges, at den lovgivningsmæssige præcisering ikke er ensbetydende med et obligatorisk krav om psykologiske undersøgelser af forældrene i alle anbringelsessager uden samtykke.

Det er DS' opfattelse, at der generelt er et stort behov for, at der laves en central vejledning, der beskriver de krav og forventninger, der er til den sagsbehandling og den dokumentation, som skal foreligge i de forskellige typer af sager, der lægges for Børn og ungeudvalget. Det er DS' tilbagemeldinger, at der ofte kræves meget omfattende mængder af dokumentation fra de lokale Børn og ungeudvalg, fordi der er usikkerhed om dokumentationskravet. Herunder om dokumentationskravet i de sager, der skal gennem ankesystemet.

DS kan klart tilslutte sig forslaget om at sikre kvaliteten i de psykologiske forældrevevneundersøgelser med et krav om, at de udføres af en autoriseret psykolog. DS er tillige af den opfattelse, at det enten via lovgivning eller via vejledning skal sikres at den autoriserede psykolog er uvildig. Dvs. at der ikke er tale om en psykolog ansat af kommunen, eller en psykolog, der har været involveret i sagen via en behandlingsmæssig indsats – fx i et familiehus. Dette vil øge forældrene retssikkerhed eller deres opfattelse af retssikkerhed i forbindelse med en forældrevevneundersøgelse.

Ophævelse af adgang til at fastsætte regler om anbragte børns og unges egenbetaling

Det foreslås, at ophæve den adgang, social- og indenrigsministeren i dag har til at fastsætte regler om anbragte børn og unge under 18 års egenbetaling for døgnopholdet. Lovforslaget er er i hovedtræk svarende til det tidligere fremsatte af 24. april. DS har vedlagt vores tidligere høringsvar til dette forslag.

Med venlig hilsen

Ditte Brøndum

Dato 12.03.2019

Høringssvar til udkast til lov om ændring af lov om social service (Ophævelse af adgang til at fastsætte regler om anbragte børn og unges egenbetaling)

Dansk Socialrådgiverforening (DS) har modtaget udkast til lov om ændring af lov om social service (Ophævelse af adgang til at fastsætte regler om anbragte børn og unges egenbetaling) i høring.

DS synes, det er et rigtig godt forslag at ophæve adgangen til at fastsætte regler om anbragte børn og unges egenbetaling, og DS kan derfor tilslutte sig denne ændring.

Sådan som DS forstår lovforslaget så vil det dog fortsat være sådan, at de unge, som er fyldt 18 år, som er i fortsat anbringelse efter reglerne om efterværn, og som forsørgelsesmæssigt videreføres via reglerne om børn og unge, ikke er omfattet af lovforslaget om ophævelse af adgang til egenbetaling.

DS mener ikke dette er rimeligt eller svarende til de intentioner man har haft om afskaffelsen af egenbetaling. Dette vil f.eks. ramme en ung gymnasieelevs motivation til fritidsarbejde. Eller ramme en unge i efterværn, som skal modnes et år mere, men ellers kunne etablere sig med via en mindre arv. Et andet helt aktuelt og konkret eksempel er ung mand i efterværn, han har fået læreplads og tjener dermed løn, men han bor langt ude på landet og møder tidligt om morgenen, han har derfor købt en bil, så han kan møde på arbejde. Sat i egenbetaling skal han betale, han har ikke råd til bil og kan dermed ikke passe sin læreplads.

DS mener, at forslaget om ophævelse af adgang til at fastsætte regler om anbragte børn og unges egenbetaling således også bør omfatte anbragte unge i efterværn.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Ditte Brøndum'.

Ditte Brøndum
Næstformand
Dansk Socialrådgiverforening

Hørings svar til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)

September 2019

De Anbragtes Vilkår har med stor interesse læst forslaget til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager). Vi vil gerne kvittere for forslaget, der rummer væsentlige tanker og tiltag i forhold til at understøtte ro og stabilitet for udsatte børn og unge. Anbragte børn og unge mangler netop stabilitet i anbringelsen, og de foreslåede ændringer kan understøtte og stabilisere vejen mod endemålet nemlig, at sikre anbragte børn og unge bedre og trygge vilkår.

Vi har dog også nogle væsentlige opmærksomheder i forhold til dele af forslagens initiativer. Her vil vi navnlig fremhæve:

- Vi er bekymrede for at åbne op for muligheden for at gennemføre afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke og foreslår en tilføjelse; at det kun er muligt ved en todelt godkendelse ved eksempelvis Ankestyrelsen i de få tilfælde, hvor det kan være relevant
- Vi finder, at ophævelsen af anbragte børn og unges egenbetaling også bør gælde for de 18-22årige (eftervæm), da samme argumentation gør sig gældende for denne målgruppe som for de under 18årige. Derfor er det r ligeså relevant at ændre her.
- Vi tænker, at lovgrundlaget i endnu højere grad bør sikre, at indhentede ekspertudtalelser (både for forældre- og børneudredninger), som den foreslåede statsautoriserede psykolog, også vejer tungt i kommunens endelige valg af tilbud. Vi ser desværre i dag flere eksempler på, at kommunerne prioriterer egne tilbud på trods af modsatte ekspert anbefalinger. Roen og stabiliteten for barnet kan i denne situation blive kraftigt udfordret, hvilket i sidste ende kan have væsentlige negative konsekvenser for barnet.

Endvidere har vi gjort os nogle tanker om relevante tilføjelser i lovforslaget. Tilføjelser, som vi finder det naturligt at bringe ind i høringsprocessen. Der bør ses på mulighederne for:

- At give anbragte børn og unge ret til at vælge deres forældre fra, herunder fjerne tvunget samtykke
- At etablere en ny kollektiv og landsdækkende model for plejeanbringelse, således at der ikke skal kontraktforhandles så hyppigt, og risici for at anbringelser bryder sammen på baggrund af uenighed om løn dermed reduceres.
- At der i forlængelse af implementering af lovforslaget kastes opmærksomhed på, om alle anbragte børn og unge har en meningsfuld handleplan. Der bør gennemføres halvårlig status og investeres i en opkvalificering af det personrettede tilsyn.

Vi uddyber herefter vores synspunkter under hver af de fremsatte forslag.

Begrænsning af forældremyndighedsindehaverens adgang til, at få behandlet anmodninger om hjemgivelse i sager om anbringelse uden samtykke

Vi er positivt stillet over for forslaget, der vil give anbragte børn og unge en mulighed for at finde ro i deres anbringelse. Det er meget stressende for anbragte børn og unge at skulle leve med uvisheden om og bekymringen for, hvorvidt man skal hjemtages igen. Det giver anledning til uro, endda angst og modarbejder muligheden for at falde til ro på anbringelsesstedet og forhindrer barnets mulighed for tilknytning (både plejefamilie og døgntilbud). Vi finder, at nærværende forslag rummer væsentlige tiltag i forhold til at skabe ro omkring barnet.

Vi ser også, at forslaget kan imødegå et stigende ønske om flere tvangsadoptioner, idet der etableres mulige alternativer til tvangsadoptioner som eneste måde at give barnet ro. Tvangsadoptioner er nemlig et yderst komplekst spørgsmål, der skal behandles meget forsigtigt.

Forslagets positive udkomme hviler dog på en væsentlig forudsætning om, at sagsbehandlingen og det personrettede tilsyn fungerer. I udkastet står blandt andet:

Oplysninger om eventuelle væsentlige ændringer af barnets eller den unges forhold må kommunen som alt-overvejende udgangspunkt antages være i besiddelse af allerede som led i behandlingen af tvangsanbringelsessagen og kommunens løbende opfølgning og tilsyn med barnet eller den unge, jf. servicelovens § 70 og § 148.

Vi finder her anledning til at gøre opmærksom på, at det fortsat alt for ofte ses, at kommunerne ikke opdaterer handleplaner for den unge, at den halvårige status ikke gennemføres, at det personrettede tilsyn er mangelfuldt og i visse tilfælde at handleplanen slet ikke foreligger. Det kan udfordre vurderingsgrundlaget for barnets eller den unges forhold. Problematikken forstærkes af den høje medarbejderomsætning, der er blandt socialrådgivere. Vital information forsvinder og sagsbehandlerne mister overblikket og sags historikken da dokumentationen er mangelfuld, og sagsstammerne er for høje. Også af den grund er det uhyre vigtigt, at dokumentationen og processerne omkring denne er klare og forankrede. Det er i det hele taget et problem der bør adresseres med henblik på at sikre kvaliteten i anbringelsen samt den anbragtes retssikkerhed.

Medtag en ny model for plejeanbringelse ved revision af loven

Vi finder i relation til denne del af forslaget anledning til at påpege, at målsætningen om at skabe øget ro og stabilitet for anbragte børn og unge også bør følges af et fokus på at stabilisere modellen for anbringelse i plejefamilie. Anbringelse i familiepleje er blevet en foranstaltning, der anvendes i høj grad ude i kommunerne bl.a. inspireret af Sverigesmodel/Hemingmodel. Det betyder, at plejeanbringelse som foranstaltning har ændret karakter, hvilket sætter nye krav til styringsmodellen. I dag er der meget stor forskel på, hvilke modeller for samarbejde med plejefamilier der anvendes, der kan være meget hyppige genforhandlinger af kontrakt, og vederlaget ændrer sig i takt med barnets funktionsniveau. Det giver anledning til en alt for stor grad af mistillid og konflikt imellem kommune og plejefamilier.

Derfor bliver styringsmodellen uholdbar, og det er i høj grad med til at skabe usikkerhed, stress og uro hos den anbragte. For de hyppige genforhandlinger genererer en usikkerhed i forhold til, hvorvidt man skal flytte grunden uden om løn og ikke på grund af ændringer i familien eller hos barnet. Der arbejdes fra KL på at implementere en gennemsnitsmodel, der skal imødekomme nogle af de udfordringer, der opstår omkring løn, men det er fortsat en individuel kommunal praksis. Der bør findes en ny samlet national model for plejeanbringelse, der sikrer ordentlige vilkår for plejeforældre og -børn med mulighed for at skabe en stabil anbringelse for barnet.

Gennemførelse af afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke

Vi er bekymrede for at åbne op for brugen af tvang imellem anbringelsessteder. Vi opfordrer derfor til, at der indskrives en betingelse om, at det kun kan være muligt med godkendelse fra en ekstern part. Her ser vi Ankestyrelsen om mest relevante instans til at træffe en sådan afgørelse.

Vi er bekymrede for, at der med den nuværende formulering gives en klar lovmæssig hjemmel for, at kunne anvende tvang, hvilket øger sandsynligheden for, at tvang rent faktisk vil blive anvendt. Lovændringen baserer sig på, at anvendelse af tvang allerede sker i dag som ulovlig praksis. Det vil sige kommunerne oplever, at tvang allerede er relevant. Derfor vil etableringen af en klar lovhjemmel formentlig bane vejen for en større udbredelse af tvang, og det må ikke ske.

Vi medgiver, at der kan være meget få tilfælde, hvor det kan være nødvendigt og relevant at anvende tvang, hvis det viser sig, at forholdet imellem den valgte foranstaltning og den anbragte udvikler sig dysfunktionelt, og hvor barnet ikke selv oplever dette og derfor vil modsætte sig et skift i tilbud. Det er dog meget væsentligt, at alle andre muligheder afdækkes og vurderes, inden der foretages en afgørelse om ændring af foranstaltning. Ligeledes skal det sikres, at det aldrig må være som konsekvens af en aktuel konflikt mellem foranstaltningen og kommune. Som værn imod denne situation peger vi på, at det bør sikres, at afgørelserne er upartiske. Dette værn etableres ved at indskrive en betingelse om, at anbringelsen kun kan være mulig med godkendelse fra en ekstern part. Her ser vi Ankestyrelsen som den mest relevante og kompetente instans til at træffe en sådan afgørelse.

Vi er dog også nødt til at gøre opmærksom på, at vi har svært ved at se, at tvangsfjernelse fra døgntilbud nogensinde kan være relevant. Der bør være et kompetentfagligt miljø, og rammerne bør være vide nok til, at en indsats kan justeres. Personale kan tilføres, fysiske rammer ændres således, at barnet kan blive, hvis det har fundet tryk og ro i netop det tilbud.

Anbragte børn og unge har allerede været udsat for traumatiserende oplevelser, og derfor skal ro og stabilitet i anbringelsen prioriteres. At blive fjernet med tvang er et stort traume, og det repræsenterer for anbragte børn og unge den ultimative ydmygelse. Derfor skal det så vidt muligt undgås. At blive fjernet med tvang vanskeliggør desuden muligheden for tilknytning til det nye anbringelsessted.

Vi ser i dag alt for mange afbrudte anbringelser. Det er vigtigt, at kommunerne i stedet opfordres til at arbejde med at højne kvaliteten af screeningsprocesserne i forhold til nye plejefamilier, visitationen til både plejefamilier og døgntilbud samt mulighederne for fleksible løsninger i form af ambulante behandling, familiebehandling, tilførsel af ressourcer/specialviden mv.

En godkendelse hos Ankestyrelsen vil være en ressourcekrævende proces, men at anvende tvang mellem kommunens egne foranstaltninger, er så voldsomt et indgreb, at der bør etableres en yderligere retsgaranti for at sikre barnets tarv. I øvrigt bør det forekomme meget sjældent, at det er relevant for kommunerne at skride til anvendelsen af denne mulighed. Set i det lys bør det ekstra ressourcekrævende ikke være et problem.

Adgang for Ankestyrelsen til at træffe afgørelser om samvær i sager om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet

Vi ser positivt på dette forslag. Det er væsentligt, at barnet/den unge hurtigt kan få en afklaring i forhold til samvær. Vi ser hos De Anbragtes Vilkår særligt alt for mange søskende, der bliver splittet op og mister familiekontakten. Vi har en forhåbning om, at dette tiltag kan være med til at fremme en fastholdelse af søskendere relationen. En relation som alt andet lige er af stor betydning for, også for det anbragte barn.

I en undersøgelse fra [Rambøll \(2018\)](#) ses det, at kun 36% af anbragte børn og unge oplever, at anbringelsesstedet i høj grad hjælper dem til at holde kontakten til søskende på tværs af anbringelsesformer. Det er altså et generelt opmærksomhedspunkt, at søskendere relationen opprioriteres som en del af den tryghedsskabende indsats. Det er ofte en stor sorg – også for de voksne tidligere anbragte – at have mistet kontakten til søskende. Søskende præsenterer en ægte og vedvarende relation for børnene. Det bør samtidig bemærkes, at kontakt til søskende altid skal tage udgangspunkt i barnets behov og ønsker. Der kan være søskendeforhold der fastholder i et negativt mønster, her skal den anbragte have mulighed for og hjælp til at vælge det fra.

Sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud

Vi ser positivt på dette forslag. Alt for ofte oplever anbragte børn og unge et eller flere huller i deres skolegang, der vanskeliggør gennemførelse af 9. klasse. Dertil kommer, at det kan have væsentlige negative sociale konsekvenser for barnet eller den unge at blive sat uden for det daglige skolefællesskab. Det bør derfor være sådan, at der altid er et skoletilbud til barnet.

Det bemærkes, at skoletilbudet selvfølgelig skal være relevant. Her må inklusion i almenmiljøet være at foretrække, såfremt barnets evt. særlige behov kan rummes. Derudover bør det noteres, at det som udgangspunkt er at foretrække, at barnet kan fortsætte i sit skoletilbud fra før anbringelsen, da det giver en forankring i nærmiljøet og en kontakt til venner mv. Der kan selvfølgelig være tilfælde, hvor barnets hjemstavn udgør et problematisk miljø, og hvor et miljøskifte med en frisk start kan være ønskværdigt, fx hvis der har været et misbrug eller en forfald med kriminalitet og vold, men det bør være undtagelsen og behandles således.

Bedre belysning af forældrekompetence i sager om anbringelse uden samtykke og krav om brug af autoriseret psykolog ved psykologisk undersøgelse af forældrene

Vi ser positivt på forslaget. Det er med til at øge børnenes retssikkerhed, hvis forældrenes kompetencer bliver udredt så grundigt som muligt. En bedre udredning af forældrenes rolle giver også kommunen bedre mulighed for at arbejde med familien sideløbende med barnets anbringelse og dermed etablere fundament for et bedre samvær, evt. hjemtagelse og et bedre bagland for den unge voksne.

Vi finder anledning til at gøre opmærksom på, at der i dag desværre ofte er en praksis hvor økonomi trumfer ekspertudtalelser, hvorved ekspertudredninger reelt reduceres til at være ligegyldige og ikke bidrager, som den skal, til at finde den rette løsning. Det bør derfor forudsættes eller præciseres, at disse ekspertudtalelser vejer tungt i afgørelsen om valgte tilbud til barnet/den unge. Denne problematik gør sig også gældende for andre ekspertudtalelser, som tilvejebringes i forbindelse med børneudredninger. Vi tænker, at lovgrundlaget i højere grad kan sikre, at i de tilfælde hvor myndigheden vælger at indhente ekspertudtalelser fra f.eks. en statsautoriserede psykolog, til forældre- og børneudredninger, så bør disse indgå i den samlede vurdering den endelige afgørelse. Vi finder anledning til at fremhæve dette, da vi i dag ser gentagne eksempler på kommunale forvaltninger, der f.eks. prioriterer egne foranstaltninger på trods af modsatte ekspert anbefalinger. Når det forekommer, vil det med stor sandsynlighed blive på bekostning af barnet med risiko for negative konsekvenser mange år ud i fremtiden.

Endelig bemærkes det, at psykologen bør være en uvildig psykolog der kan behandle sagen i armslængde og dermed også øge tilliden til vedkommende for barn og voksen.

Ophævelse af adgang til at fastsætte regler om anbragte børns og unges egenbetaling

Vi er meget positive overfor og glade for, at reglerne om anbragte børn og unges egenbetaling nu bortfalder. Vi var blandt initiativtagerne til lovændringen i sin tid, hvor Helga fra De Anbragtes Vilkår skrev kronikken: "Det skal kunne betale sig at arbejde" (læs den her: <https://www.information.dk/debat/2017/07/betale-arbejde-ogsaa-anbragte-unge>). Det har været en stor glæde at opleve hvordan der er blevet lyttet til de levede erfaringer. Tusind tak for det!

Vi har dog fortsat en bekymring for de 18-22årige og håber derfor, at ministeriet ved behandlingen af udkastet, vil overveje også at se på muligheden for, at ophæve egenbetalingen for efterværn. **Det er De Anbragtes Vilkårs klare anbefaling, at muligheden for egenbetaling af foranstaltninger tillegnet anbragte unge i alderen 18-22 år (altså i efterværn) også bør ophæves.** Vi ser i De Anbragtes Vilkår hvordan netop overgangsfasen til det unge voksenliv, er en særlig risikofyldt periode for de unge. Ved at fratage kravet om egenbetaling, etableres der herved en reel mulighed for den unge for at komme ind på arbejdsmarkedet, motiveret og med en mulighed for at supplere egne netværk i gode og sunde fællesskaber. De følelser Helga beskriver i sin kronik, da hun skal betale for sin egen anbringelse, er ikke anderledes end de følelser en ung i efterværn oplever. Det er følelsen af, at det omsorgssystem, der skulle støtte i stedet, spænder ben for ens muligheder og giver én oplevelsen af at være en byrde, en udgift, en, der er til besvær, og som er anderledes. Kravet om egenbetaling fratager selvstændighed og stoltheden i forhold til at arbejde.

Det kan medvirke negativt til en systemtræthed. Systemtræthed, er en ofte benyttet forklaring i rapporter, der redegør for, hvorfor unge mennesker i Danmark, ender som hjemløse fordi de unge ikke længere har tillid til at systemet kan hjælpe en. Så hellere klare sig selv. Mange af de knap 7000 hjemløse vi har i Danmark, er desværre anbragte børn og unge ("Næsten hver femte hjemløs var anbragt som barn eller ung", Ankestyrelsen 2014).

Derudover kan ansættelse i et job være medvirkende til at minimere risikofaktorer i forhold til både netværk og selvtillid i en sårbar overgang til det unge voksenliv. En ansættelse kan skabe selvtillid og stolthed ved at have fået fodfæste på arbejdsmarkedet, men det giver også mulighed for at danne progressive relationer og være en del af positive fællesskaber. Beskæftigelse sikrer også noget at lave, hvis den unge fx tager et søbatår. En mulighed, der er meget nærliggende, hvis du er systemtræt. Hvis man beder den unge betale for sit efterværn med lønnen fra arbejdet, standser man den incitamentsmulighed, der er til arbejdet. Det kan få den unge til i stedet at søge ind i negative fællesskaber i stedet.

I lovforslaget henvises til Tryk Fondens Børneforskningscenter, der viser, at unge med job efter skoletid har mindre fravær i skolen, får bedre karakterer og er sjældnere i kontakt med politiet («Unge med fritidsjob klarer sig bedre i skolen», videnskab.dk, den 3. oktober 2016). Det samme gør sig gældende for de unge mellem 18-22 år.

Afsluttende bemærkninger: Styrk anbragte børn og unges mulighed for at kunne vælge sine forældre fra

Vi anbefaler, at ministeriet ved denne revision af loven også ser på, hvordan det kan tydeliggøres, at anbragte børn og unge skal have mulighed for at vælge sine forældre fra, herunder kunne sige nej til tvungent samvær.

Hos De Anbragtes Vilkår er vi af den holdning, at relationen til den biologiske familie skal fastholdes, understøttes og hjælpes på vej således, at den unge kan bibeholde et netværk og kende sit ophav. Det skal være en velovervejet relation, der løbende sikres gennem samtaler med barnet og den valgte foranstaltning. Vi oplever desværre, at nogle anbragte børn og unge i deres opvækst fastholdes i en negativ relation til deres forældre og skal deltage i samvær på et uovervejet grundlag og mod barnets ønske. Mange af børnene oplever at de har forsøgt at sige fra enten eksplicit eller gennem adfærd. Alligevel er samværet blevet fastholdt på bekostning af barnets tarv.

Det skal naturligvis ikke være nemt at vælge sine forældre fra. Det skal være en velovervejet beslutning. En beslutning, som ikke nødvendigvis er definitiv, men der skal lyttes til barnets nej til samvær, ligesom barnet senere skal spørges til og støttes i evt. ønsker om at genoptage kontakt. I forlængelse heraf er det vigtigt at det sikres, at det alene er barnet, der vælger relationen fra og ikke plejefamilier eller andre personer.

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

25. september 2019

Sendt til riwa@sm.dk

J.nr.: 2019-4102-0068-6

Sagsbehandler:

Anne Aagaard Madsen

Mail: aama@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsens hørings svar

Social- og Indenrigsministeriet har ved mail af 28. august 2019 anmodet Domstolsstyrelsen om eventuelle bemærkninger i anledning af høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager).

Domstolsstyrelsen har i den anledning følgende bemærkninger:

Med lovforslaget lægges der blandt andet op til at ændre servicelovens § 50, stk. 4, således at en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren, iværksat af kommunen som led i en børnefaglig undersøgelse, skal foretages af en autoriseret psykolog. Kravet om brug af en autoriseret psykolog gælder allerede i dag ved psykologisk undersøgelse af barnet eller den unge.

Af de almindelige bemærkninger afsnit 2.7. fremgår det blandt andet, at formålet med lovforslaget er at øge kvaliteten af eventuelle psykologiske undersøgelser af forældremyndighedsindehaveren ved børnefaglige undersøgelser. Det skal styrke det faglige grundlag for kommunernes afgørelser om foranstaltninger, herunder i sager om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet uden samtykke. Samtidig er formålet at øge retssikkerheden for forældre i sager, hvor anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet er begrundet i forhold hos forældremyndighedsindehaveren.

Det fremgår af bemærkningerne, at der ved den nuværende ordning kan være stor variation i kvaliteten af de undersøgelser, der foretages af forældre, hvilket kan svække retssikkerheden for forældrene.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at lov om psykologer m.v. (lovbekendtgørelse nr. 52 af 24. januar 2018) fastsætter faglige krav, som psykologer skal leve op til, for at kunne meddeles autorisation, ligesom autoriserede psykologer har pligt til bl.a. at udvise omhu og uhildethed ved udfærdigelse af erklæringer, som de afgiver i deres egenskab af autoriserede psykologer. Desuden er autoriserede psykologer underlagt Psykolognævnets tilsyn og tilsynsforanstaltninger.

Domstolsstyrelsen foreslår på denne baggrund, at der af de samme hensyn som anført i de almindelige bemærkninger afsnit 2.7. (særligt 2.7.2.) i nærværende lovudkast, indføres et lignende krav om autorisation for psykologisk sagkyndige i servicelovens § 172.

Efter servicelovens § 169 kan Ankestyrelsens afgørelser i sager om tvangsmæssig anbringelse af et barn indbringes for domstolene til prøvelse. Efter servicelovens § 170 tiltrædes retten i sådanne sager af et retsmedlem, der er sagkyndig i børneforsorg, og et retsmedlem, der er sagkyndig i børne- eller ungdomspsykiatri eller i psykologi, også kaldet børnesagkyndige dommere. Disse børnesagkyndige dommere beskikkes af Domstolsstyrelsen efter forhandling med social- og indenrigsministeren og skal opfylde en række betingelser, jf. servicelovens § 172. De børnesagkyndige

dommere skal blandt andet være med til at vurdere de børnefaglige undersøgelser, der har været iværksat i forbindelse med sagernes behandling i kommuner og Ankestyrelsen.

Hverken servicelovens § 172 eller forarbejderne hertil indeholder et krav om, at de beskikkede psykologisk sagkyndige skal være autoriserede. Social- og Indenrigsministeriet har tidligere ved mail til Domstolsstyrelsen af 27. juni 2016 oplyst, at:

"(...) der ikke i forbindelse med forslaget til lov om social service er taget stilling til uautoriserede psykologers virke som børnesagkyndige dommere. Det er derfor ministeriets opfattelse, at der som udgangspunkt ikke er hjemmel i loven til at stille krav om, at en psykolog har autorisation i forbindelse med dette hverv."

Domstolsstyrelsen foreslår endvidere, at Social- og Indenrigsministeriet i servicelovens § 172 fastsætter yderligere krav til de (børne)sagkyndige retsmedlemmers faglighed og erfaring.

Domstolsstyrelsen bemærker, at der i forbindelse med forslaget bør overvejes overgangsbestemmelser både i forhold til kravene (bl.a. om autorisation) og de nuværende beskikkede børnesagkyndige dommere.

Med venlig hilsen

Laila Lindemark

Høringssvar fra DUKH

DUKH har afgivet tekstnær bemærkning indsat i selve lovudkastet, som her gengives nedenfor:

Bemærkningen er indsat ved følgende tekst i de almindelige bemærkninger om gældende ret i lovudkastets afsnit 2.5. om sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud:

”Det følger endvidere af folkeskolelovgivningen, at der højst må gå 3 uger (15 skoledage) fra anbringelsen, før barnet eller den unge får et undervisningstilbud i en folkeskole eller intern skole på et anbringelsessted. Der skal efter reglerne i folkeskolelovgivningen iværksættes enkeltmandsundervisning i den mellemliggende periode”

Hertil har DUKH følgende bemærkning:

DUKH bemærker, at det i teksten er uklart, at det alene er elever omfattet af Folkeskolelovens § 3 stk. 2 som skal tilbydes enkeltmandsundervisning jf. bekendtgørelse nr. 702 af 23/06/2014. Samme retssikkerhed er ikke gældende for andre elever, som enten ikke modtager støtte eller modtager støtte i henhold til § 3a i Folkeskoleloven.

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt elektronisk til: riwa@sm.dk

24.9.2019

Fabus bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)
Sagsnr.: 2019 – 2630

Fabu takker for muligheden for at afgive høringssvar i forbindelse med forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)

Begrænsning af forældremyndighedsindehaverens adgang til at få behandlet anmodninger om hjemgivelse i sager om anbringelse uden samtykke

Fabu bifalder denne lovændring, da det er af væsentlig betydning, at vi giver de anbragte børn ro i den periode, der er sat for genbehandling. Vi tror på, at det giver bedre udviklingsbetingelser for børnene, hvilket al forskning også tyder på og byder denne ændring velkommen.

Gennemførelse af afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke

Fabu bifalder denne lovændring, da det ses som en juridisk nødvendighed, men som der lægges op, kan det ikke understreges kraftigt nok, at det altid bør tilstræbes at undgå at benytte tvangsmæssig fuldbyrdelse af en afgørelse.

Adgang for Ankestyrelsen til at træffe afgørelser om samvær i sager om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet

Fabu bifalder ligeledes denne lovændring, da vi i flere tilfælde kan se det som en fordel, at ankestyrelsen får mulighed for at træffe en afgørelse. Det er dog vigtigt at understrege, at det kun bør være der, hvor det er absolut nødvendigt og at kommunerne i udgangspunktet skal kunne opfylde denne bemyndigelse.

Sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud

Fabu bifalder også dette ændringsforslag og påskønner, at der kommer øget fokus på anbragte børns skolegang, da undersøgelser og forskning viser, at en stabil skolegang er en væsentlig beskyttelsesfaktor for anbragte børn og unge.

Bedre belysning af forældrekompetence i sager om anbringelse uden samtykke og krav om brug af autoriseret psykolog ved psykologisk undersøgelse af forældrene

Fabu bifalder lovforslaget og ser det ligeledes som en styrkelse af både børn og forældres retsstilling.

Ophævelse af adgang til at fastsætte regler om anbragte børns og unges egenbetaling

Fabu har tidligere kommenteret på dette ændringsforslag og bifalder absolut ændringen.

Venlig hilsen

Heidi Møller-Rasmussen
Faglig konsulent
20126737

FBU ForældreLANDSforeningen
Charlottenlund Stationsplads 2
2920 Charlottenlund
Tlf. 70 27 00 27
sek@fbu.dk
vivi@fbu.dk
www.fbu.dk

Til

Social og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att.: riwa@sm.dk

Charlottenlund d. 26.9.2019

FBU ForældreLANDSforeningens høringsvar til:
Sagsnr: 2019 – 2630   Doknr: 728413

Høring over udkast til forslag om lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager).

Social og Indenrigsministeriet har den 28. august 2019 fremsendt udkast til forslag om lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager). FBU har haft lejlighed til at gennemgå det tilsendte materiale og skal i den anledning fremkomme med følgende høringsvar.

Ad. Pkt 1.

Det er positivt, at psykologiske undersøgelser skal udfærdiges af en autoriseret psykolog. Formålet med forslaget synes at være ud fra et motiv om at højne kvaliteten af psykologundersøgelser som laves, ligesom det i alle tilfælde vil give mulighed for, at psykolognævnet kan føre tilsyn med de udfærdigede undersøgelser. Dog synes det i den anledning også relevant, at man fra lovgivers side tager stilling til, hvorvidt forældremyndighedsindehaver inddrages i valg af psykolog, opdrag samt hvilke sagsakter som indgår i den pågældende undersøgelse. For at sikre at både forældremyndighedsindehaver og kommunen

har indflydelse på hvilke psykologer, der kan vælges til at udfærdige undersøgelsen, foreslås det, at der udarbejdes en liste med de autoriserede psykologer, der har ret til (dvs har den faglige ekspertise der er behov for) og udfærdige undersøgelsen. Ud fra listen kan forældre inddrages i valg af psykolog, hvilket øger sandsynligheden for forældremyndighedsindehavernes tillid til kommunens tiltag, - herunder udfærdigelse af psykologundersøgelse. Med samme begrundelse synes det også relevant, at forældremyndighedsindehaver inddrages i undersøgelsens opdrag. Dette både ift baggrund for undersøgelsen, formål med undersøgelsen, indhold – herunder metodevalg og forventet forløb og hvilke sagsakter der inddrages i undersøgelsen.

Det bemærkes herudover, at trods ændringen vil medføre, at Psykolognævnet vil have mulighed for at føre tilsyn med undersøgelse, så er Psykolognævnet alene en tilsynsmyndighed og forældrene har ikke partsbeføjelser i forhold til undersøgelsen, ligesom forældrene ikke bliver orienteret om Psykolognævnets afgørelse af, hvorvidt der er grundlag for at udtale kritik af undersøgelsen.

Det synes også relevant, at der tages stilling til hvordan spørgsmålet om undersøgelsens kvalitet og validitet kan efterprøves på anden måde. F.eks ved brug af second opinion, hvor undersøgelsen og vurderingen efterprøves af anden fagperson eller et ekspertpanel. En metode, der er kendt og anvendt indenfor sundhedssystemet.

Ad. Pkt. 2. Det er en forudsætning for at træffe afgørelse om anbringelse, at problemerne ikke kan løses i hjemmet. Det er positivt, at man afdækker, hvorvidt problemerne rent faktisk kan løses i hjemmet med støtte. Det skal dog bemærkes, at på trods af at der er i servicelovens §59 er beskrevet, hvad en indstilling om anbringelse skal omfatte, er der ingen steder beskrevet, hvad konsekvensen er, såfremt de pågældende krav ikke er opfyldt. Der er i retspraksis truffet afgørelse om, at manglende opfyldelse af §59 ikke medfører at en anbringelse ikke kan effektueres, såfremt man i øvrigt skønner, at sagen er tilstrækkeligt belyst.

Det anbefales derfor, at der i loven indføres, hvad konsekvensen er, såfremt kravene ikke er opfyldt, herunder såfremt kvaliteten af de pågældende krav ikke er fyldestgørende.

Det bemærkes, at kommunerne har pligt til at lave en særskilt handleplan for forældremyndighedsindehaveren jf. servicelovens 54, stk. 2, men det ses ofte i sagerne, at der ikke udfærdiges en sådan handleplan. Det anbefales derfor, at der ligeledes i servicelovens §59 indføres, at indstilling ligeledes skal omfatte en særskilt handleplan for forældrene jf. servicelovens §54, stk. 2.

Ad. Pkt. 8.

Ifølge Ankestyrelsens beføjelser til at kunne træffe afgørelse om samvær, finders det relevant, at de kan dette.

Et Dog savner vi at der bliver et større fokus på den faglige kvalitet af de afgørelser som træffes omkring samvær.

Afgørelser om samvær er afgørende for forældres muligheder for at skabe en relation til deres barn, hvorfor det kræver en særlig faglig indsigt og forståelse at træffe afgørelser om samvær mellem barn og forældre søskende og netværk.

Det bør sikres, at grundlaget for beslutningen er tilstrækkeligt belyst, således at afgørelser ikke bundes i forvaltningen/rådgivers egne meninger og holdninger og plejefamiliernes personlige meninger.

Plejefamiliens beskrivelser af reaktioner hos barnet er ofte det eneste grundlag som forvaltningen har og som kan lægge til grund for afgørelser om samvær.

En væsentlig udfordring og hindring ift at opretholde stabil kontakt og samvær mellem barn og forældre er, at forældre får en økonomisk udfordring ift at skabe en stabil kontakt til deres barn. I flg nuværende lovgivning kan kommunerne bevilge økonomisk støtte til forældres udgifter i forbindelse med besøg hos barnet. Det betyder, at kommunerne i hver enkelt sag, skal vurdere om udgiften til transport har betydning for, om forældrene kan "bidrage til en stabil kontakt". Dette uanset afstanden mellem forældrenes bopæl og barnets anbringelsessted. Mange kommuner er nødsaget til at anbringe barnet langt væk fra forældremyndighedsindehaver som følge af at udbuddet af kvalificerede plejefamilier ikke svarer til behovet.

Ad. Pkt. 9.

Vedr. §68 stk. 6. Der synes stedse en pligt for kommunen at sagsbehandle i sager om anbringelse uden for hjemmet, uanset om sagen verserer for ankestyrelsen eller domstolene. Det synes at være lovgivers intention, at sager ikke kører rundt i systemet, men såfremt der i øvrigt er grundlag for hjemgivelse, skal kommunen hjemgive, uanset om sagen verserer ved domstolene. Bestemmelsen foreslås i stedet formuleret således, at kommunalbestyrelsen ikke har pligt til at foreligge en anmodning om hjemgivelse for børn- og ungeudvalget, hvis kommunalbestyrelsen i forbindelse med en anmodning om hjemgivelse ikke skønner, at hjemgivelse kan komme på tale.

§ 68 Stk. 7. pkt. 1. Det synes bekymrende, at det er kommunalbestyrelsen som skal vurdere, hvorvidt der er nyt i sagen. Anmodninger om hjemgivelse sker ofte, såfremt forældremyndighedsindehaver har oplevet en gunstig udvikling, såfremt barnet er kommet i trivsel, såfremt barnet er kommet i yderligere mistrivsel eller såfremt kommunalbestyrelsen ikke arbejder med de problemer, som ligger til grund for anbringelsen. Som forslaget er formuleret, vil det afskære forældre fra at begære hjemgivelse, såfremt kommunalbestyrelsen ikke arbejder i sagen eller i øvrigt oplyser sagen.

Det anerkendes, at der er, om end et beskedent, misbrug af bestemmelsen som den er formuleret i dag, men en ændring af bestemmelsen, som den er formuleret i forslaget vil risikere at afskære forældre, hvor barnet reelt kan hjemgives, fra at få sagen prøvet i børn- og ungeudvalget, fordi kommunalbestyrelsen ikke skønner at der er nyt i sagen.

Det opleves i dag, at mange kommuner har valgt at spare på området for anbringelser, herunder opleves det, at der ikke sker opdatering af handleplaner, børnefaglige undersøgelser, at forældremyndighedsindehaver ikke tilbydes støtte, at der ikke afholdes de lovpligtige samvær, at der foretages en individuel vurdering af samværet omfang, men at dette tilrettelægges på en måde, hvor samværet er på et minimum i forhold til lovens krav, uden sagen skal foreligges børn- og ungeudvalget.

§ 68 Stk. 9. Det anerkendes, at børn- og ungeudvalget skal orienteres, men det synes ikke at fremgå, hvad børn- og ungeudvalget kan bruge denne oplysning til, herunder hvorvidt børn- og ungeudvalget kan modsætte sig hjemgivelse. Det er positivt, såfremt orienteringen af børn og unge-udvalget om hjemgivelser vil medføre en kvalificering af hjemgivelser. Der mangler dog oplysninger om, hvad 'orienteringen' til børn og unge-udvalget skal bestå af, og der oplyses ikke noget om, hvorvidt børn og unge-udvalget har en rolle i forhold til at bakke op om eller opponere imod hjemgivelsen.

Det er positivt, at børn og unge-udvalget kan danne sig et indtryk af den samlede kommunale praksis i forhold til hjemgivelser og anbringelser.

Ad. Pkt. 11. Det er positivt, at man ved denne ændring forsøger at skabe stabilitet og kontinuitet i barnets opvækst, men der mangler en beskrivelse af konsekvensen af manglende overholdelse. Pt opleves i flere kommuner mangel på døgntilbud, familieplejere og opholdssteder, hvorfor der børn ses anbragt langt væk fra forældremyndighedsindehaver.

Det er også et problem, da nogle kommuner har meget ringe ansættelsesvilkår for plejefamilier.

Venlig hilsen

Anders Brøndtved
Landsformand

Vivi Nielsen
Landssekretær

Til Social- og Indenrigsministeriet
Sendt til: riwa@sm.dk

Vordingborg
19. september 2019

Høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)

Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD) har med interesse læst det fremsendte høringsmateriale.

FSD støtter grundlæggende op om, at man fra lovgivers side finder anledning til at justere og forbedre regelsættet på et særdeles følsomt og indgribende retsområde med mange og desværre ofte modsatrettede interesser. Det er vigtigt løbende at have fokus på, hvordan ressourcer – såvel menneskelige og økonomiske – bruges bedst muligt til gavn for de udsatte børn og unge.

FSD har følgende bemærkninger til de enkelte foreslåede ændringer:

Vedr. begrænsning i forældremyndighedsindehaverens adgang til at få behandlet anmodninger om hjemgivelse i sager om anbringelse uden samtykke

FSD kan tilslutte sig det anførte, idet det i flere sager opleves, at forældre har spekuleret i kontinuerligt at begære hjemgivelse. Den eksisterende mulighed for anmodning om hjemgivelse "midt i en tvangsperiode" har sat trufne afgørelser om genbehandlingsfrister ud af kraft og gjort dem illusoriske.

Det anføres i lovforslaget, at anbragte børn/unge fortsat kan begære hjemgivelse. Dette kan bevirke, at de anbragte børn og unge kan komme under pres fra forældremyndighedsindehaverne, og det kan være svært at gennemskue, om anmodninger om hjemgivelse kommer fra den unge selv eller er udtryk for pres fra forældrene.

FSD tilslutter sig, at der i serviceloven skelnes mere konsekvent mellem "forældre" og "forældremyndighedsindehavere".

Det bør desuden overvejes, om den vide mulighed for domstolsprøvelse skal begrænses. I den sammenhæng bemærkes det, at domstolene så godt som altid stadfæster, og domstolsbehandling tilsvarende er belastende og ressourcekrævende.

Vedr. gennemførelse af afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke

FSD vurderer, at det er naturligt og nødvendigt med denne hjemmel og forventer, at politiet har fokus på – og ressourcer til – opgaven, når situationen undtagelsesvist opstår.

Det fremgår, at det forhold, at kommunen "har anmodet om politiets bistand", vil skulle indberettes og statistikføres, herunder at der skal ske inddragelse af barnet/den unge. Hertil bemærkes, at politiet ofte er til stede i forbindelse med socialt arbejde, uden det fører til magtanvendelse. Herudover kan inddragelse af barnet/den unge belaste barnet yderligere i en svær periode.

FSD anbefaler, at regelsættet ses i sammenhæng med rammerne for magtanvendelse ved effektivering af førstegangsanbringelser og tilbageførsel ved efterfølgende rømninger.

FSD vurderer, at man lovgivningsmæssigt også bør overveje de situationer, som opstår, når barnet/den unge befinder sig hos tredjemand eller eksempelvis på en skole. Der opleves således udfordringer med fuldbyrdelse de gange, barnet/den unge opholder sig andetsteds end hos forældremyndighedsindehaveren, og hvor enten barnet selv eller andre nødvendiggør brugen af magt.

Vedr. adgang for Ankestyrelsen til at træffe afgørelser om samvær i sager om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet

FSD tilslutter sig ændringen men bemærker, at man skal have øje for, at kommunen må have det bedste kendskab til sagen og de implicerede. Derfor er kommunen som hovedregel nærmest i forhold til at træffe de fornødne afgørelser om samvær.

FSD bemærker desuden, at det vil svække parternes retstilling, hvis to-instansprincippet udhules.

Vedr. sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud

FSD er enig i, at dette er et væsentligt fokuspunkt og derfor skal fremhæves yderligere i lovgivningen. Som det også fremgår, forudsætter det et målrettet samarbejde mellem flere afdelinger i en kommune og ganske ofte også samarbejde mellem flere implicerede kommuner.

Vedr. bedre belysning af forældrekompetencer i sager om anbringelse uden samtykke

Der lægges op til, at der i en indstilling om anbringelse eksplicit skal forholdes til forældremyndighedsindehaverens kompetencer til at drage omsorg for barnet eller den unge. Det anføres også, at det fortsat vil være op til kommunen ud fra en konkret og individuel vurdering at tage stilling til, hvordan disse forhold belyses.

FSD oplever, at disse elementer også i dag indgår i indstillinger om anbringelse, om end det ikke eksplicit fremgår af lovgivningen.

FSD kan tilslutte sig vigtigheden af også at have forholdt sig til forældrenes kompetencer – både ved vurdering af grundlag for anbringelse såvel som løbende under anbringelsen.

Omstændighederne i en anbringelsessag kan i sagens natur være meget forskellige. Der kan være tale om støtte, som har været afprøvet eller der kan være tale om støtte, som grundet manglende samtykke fra en eller begge forældremyndighedsindehavere ikke har kunnet iværksættes (hvorfor der vil være tale om gisninger om udfaldet, ligesom det kan være nødvendigt at indstille til anbringelse, når støtte i hjemmet netop ikke har kunnet iværksættes).

Der kan også være sager, hvor en formyndighedsindehaver ikke ønsker at drage omsorg for barnet, og hvor dennes kompetencer derfor er sparsomt belyst.

Bestemmelsen leder hen på diskussionen om, hvornår manglende forældrekompetencer også kan kaldes "omsorgssvigt" og afføde en indstilling med hjemmel i § 58, stk. 1, nr.1. Dette uagtet, at de pågældende forældre måske har et yngre barn boende hjemme, herunder om det har betydning, at forældrene giver samtykke til anbringelse, fordi de erkender ikke at magte det konkrete barn.

FSD vurderer, at den foreslåede bestemmelse har nær sammenhæng med reglerne i § 54 om støtte til forældre under anbringelse og forældrehandleplaner. Regelsættet giver i praksis ofte udfordringer, idet forældrene kan bo i andre kommuner end barnet, hvorved støtte efter serviceloven – herunder voksenbestemmelserne og "anden lovgivning" – ikke administreres af den rådgiver, som arbejder med anbringelsessagen.

Vedr. krav om brug af autoriseret psykolog ved psykologiske undersøgelser af forældrene

Forældrekompetenceundersøgelser har en stor betydning i børnesager. Derfor vurderer FSD, at det er oplagt at sætte det krav, at der skal bruges en autoriseret psykolog ved psykologiske undersøgelser af forældrene.

FSD oplever desuden, at det også har været praktiseret sådan hidtil.

Vedr. ophævelse af adgang til at fastsætte regler om anbragte børns og unges egenbetaling

FSD tilslutter sig ændringen. Regelsættet om børn og unges egenbetaling opleves kompliceret og ressourcekrævende at anvende.

Samtidig vurderer FSD, at det er vigtigt, at børn og unge har incitament til at deltage i meningsfulde aktiviteter såsom arbejde.

Med venlig hilsen

Helle Linnet
Landsformand

København 25. september 2019

Til alle i medlemmer af Folketinget som har direkte eller indirekte indflydelse på om lovændringerne vedtages

Høringssvar i forbindelse med Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed)

Kort om os:

Foreningen Klip er en nystartet forening. Foreningen drives primært af forældre til anbragte børn og har en bestyrelse hvor alle medlemmer selv har anbragte børn. Vi er så vidt os bekendt den eneste formelt registrerede forening som bestyres af mennesker som selv har anbragte børn. Vi mener derfor at det er oplagt, at vi giver vores stemme til kende i forhold til dette lovforslag og at der bliver lyttet til denne stemme. Vi har en førstehånds oplevelse af den måde systemet virker på.

Vores høringssvar

Lovforslaget hedder:

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelses-sager) og det indeholder en lille håndfuld ændringer af lov om social service. Ændringerne fremstilles som et forsøg på at skabe ro og stabilitet for barnet og øge forældres retssikkerhed. Vi mener ikke de fremsatte forslag vil bringer forbedringer til området. Tvært imod mener vi at så godt som alle ændringsforslagene peger i retning af forringelser for retssikkerheden for både børn og forældre. På hvilken måde det er det vil vi se nærmere på.

Overordnede betragtninger i forbindelse med lovforslagene

Ro og stabilitet er i mange tilfælde en god ting. Jeg tror dog vi alle kan komme på situationer, hvor ro og stabilitet ikke er ønskeligt. Sidder man for eksempel fast i en elevator så ønsker man sig ikke ro og stabilitet, så ønsker man sig hurtige forandringer, så man kan komme ud af den klemme man er i. Forestillingen om, at barnet har brug for ro og stabilitet er tæt forbundet med en forestilling om at den situation som etableres omkring et anbragt barn er sund og god. Det vil den givet vis være i visse tilfælde, men statistikken taler sit tydelige sprog. Rigtig mange gange er den plejesituation som etableret omkring barnet utryk og uforløst for barnet. Man skal derfor være meget bevidst om at ro og stabilitet ikke er et gode, hvis der er tale om fastholdelse af barnet i en uforløst og utilfredsstillende situation og det er der tit.

Advokat Mads Pramming har gjort et stort stykke arbejde for at udbrede kendskabet til at vi i Danmark har et retssystem, hvor borgeren stor set er uden retssikkerhed når det gælder sager imod Kommunen. Mads Pramming gør opmærksom på, at love som lægger op til en høj grad af fortolkning altid vil blive fortolket til kommunens fordel af domstolene. Han opfordrer derfor politikerene til at være bevidste om dette og om at formulere love i et meget klart sprog med tydelige kriterier, som ikke efterlader for meget plads til fortolkning. Alle de lovændringer som der lægges op til i dette lovforslag formuleret med uklare kriterier som lægger op til en høj grad af fortolkning. Dette ses tydeligt i følgende lovforslag:

11. I § 68 b, stk. 2, indsættes som 3. pkt.: »Kommunen skal endvidere lægge vægt på hensynet til barnets eller den unges skolegang, herunder hensynet til at undgå skoleskift, medmindre barnets eller den unges behov taler imod dette«.

Det har hele tiden hedet sig, at kommunerne skulle prøve at undgå skoleskift. Alligevel er skoleskift, i anbringelsessager, mere en regel end en undtagelse. En lovændring som den ovenstående vil ingen reel effekt have på dette idet kommunerne altid vil kunne redegøre for, at barnets eller den unges behov taler for en flytningen.

Kommentarer til konkrete ændringsforslag

1. I § 50, stk. 5, indsættes som 4. pkt.: »Iværksætter kommunen en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren, skal undersøgelsen foretages af en autoriseret psykolog.«

Dette kan ikke siges at være en forbedring. Vi ser en stor risiko for at brugen af autoriserede psykologer give en falsk forventning om kvalitet og objektivitet i deres

resultater. Det er vores vurdering at 99 ud af 100 af de forældreundersøgelser som laves i forvejen udføres af autoriserede psykologer og at kvaliteten af dem er meget ringe.

Der er to problemer ved de undersøgelser psykologerne udføre. For det første er psykologi ikke en eksaktvidenskab. Der er derfor tale om vurderinger hvor smag, behag og psykologiske modeluner har stor indflydelse. For det andet er psykologerne i et økonomisk afhængighedsforhold af kommunerne som bestiller opgaven. Det vil gerne stå på god fod med kommunerne for at sikre sig opgaver fra dem og derfor er psykologerne tilbøjelige til at vinkle resultatet af undersøgelsen på en måde så de imødekommer kommunernes forventninger. Hvis man lavede regler om frit psykologvalg i lighed med reglerne om frit advokatvalg så var der en mulighed for at dette ville kunne ændre på ubalancen i det psykologerne så skulle gøre sig attraktive overfor borgeren for at få opgaver frem for at de som nu skal gøre sig attraktive overfor kommunerne.

Det vigtigste forslag for os, at kommentere på er dog forslaget om ophævelsen af kommunalbestyrelsens pligt til behandling af anmodning om hjemgivelse.

9. § 68, stk. 6-10, ophæves, og i stedet indsættes: »Stk. 6. Kommunalbestyrelsen har ikke pligt til at behandle en anmodning om hjemgivelse i den periode, hvor en sag er under behandling i Ankestyrelsen eller ved retten.

Der er to ting vi gerne vil påpege i forhold til dette.

1. At en forældre sit barn hjemgivet er ikke nødvendigvis en belastning for barnet. I mange tilfælde vil forældres ønsker om at hjemtage være en bekræftende og positiv oplevelse for barnet. Barnet kan mærke at forælderen gerne vil det og arbejder for sagen. Samtidig får barnet en chance for at blive hørt i hvert tilfælde hvis det er over 12 år. Der har lige været en "Plejebørnenes dag" hvor plejebørn og plejefamilier var inde på Christiansborg og mødes med Social- og indenrigsminister. Budskabet fra disse børn var at de gerne ville høres og inddrages mere i deres egen sag. En forældes ønske om hjemgivelse er også en chance for at barnet kan blive hørt og få lov at udtale sig.

2. Den sidste og vigtigst grund som taler imod denne lovændringer ligger i, at Norge den 10 september 2019 blev dømt i storkammeret ved den europæiske menneskerettighedsdomstol herefter kaldet ECHR for at overtræde konventionens artikel 8 i en sag om tvangsadoption. Der var tale om en overbevisende dom mod Norge og det viste sig i forbindelse med behandlingen af sagen, at de nordiske lande anlagde et syn på anbringelsesberettigelse, som adskilte sig væsentligt fra det syn som ECHR anlagde.

Hvis en sag skal bringes ind for ECHR skal den først behandles i det danske retssystem. Hvis lovændringen træder i kraft vil det gøre det væsentligt vanskeligere for en borger, at få sin sag frem til prøvning ved ECHR. Det er vigtigt for både børn, forældre og for samfundet som sådan, at vi ikke besværliggøre vejen til ECHR unødigt.

Foreningen Klip opfordre alle som er i besiddelse af moral og som ser værdien i et retssamfund til, at stemme imod disse ændringer af serviceloven. Regeringen præsenterer disse ændringer som forbedringer. Der er dog ikke tale om forbedringer, men derimod om tillemperinger som gør det lettere for myndigheder at intervenere i borgeres liv efter for godt befindende.

Med venlig hilsen

Mikkel Meinike Nielsen

Formand for Foreningen Klip og medlem af centralorganet i den fællesnordiske bevægelse Klip-Nordic

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K.

Ruds Vedby, den 25. september 2019

Vedr. Høringssvar til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager) jf. lovbekendtgørelse nr. 798 af 7. august 2019.

Foreningen Hjertestilhed – Stop Vold mod Børn fremsender hermed høringssvar til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager) jf. lovbekendtgørelse nr. 798 af 7. august 2019.

Idet anbringelsesområdet er mange facetteret, er vores høringssvar inddelt i et juridisk, psykologfagligt og socialfagligt afsnit, hvor eksperter, indenfor disse kategorier, har assisteret med udarbejdelsen af høringssvaret.

Indledningsvist gives der en kort opsummering af den juridiske, psykologfaglige og socialfaglige kritik samt løsningsforslag til forbedring og implementering af ændringer i lov om socialservice.

Efterfølgende vil et afsnit beskrive og konkretisere de mangler og blinde vinkler i lovforslaget.

I dette afsnit er de to vigtigste punkter:

- Mangel på gennemsigtighed, retssikkerhed.
- Fratagelsen af klagemuligheder for forældre og børn.

Vi ser gerne, at danske myndigheder sikrer, at evidensbaseret materiale inkluderes i sagsbehandlingerne, personalet specialuddannes og socialrådgivere autoriseres således at forvaltningen af lov om social service altid følger lovgivningen og Danmarks internationale forpligtelser og sikrer, at barnets bedste altid iagttages.

Ydermere anmoder vi Børne- og Socialministeriet om at definere *barnets bedste*, da dette pt. er et begreb, som på tværs af sektorerne fortolkes meget forskelligt til stor ugunst for børn og forældre.

Vi ser et lovforslag med alvorlige udfordringer i sin konstruktion og ånd, som der sættes fokus på i dette høringssvar. Vi kan tillige konstatere, at der er grundlovsstridige og konventionsstridige tiltag i lovkastet, som præciseres i høringssvaret.

Med venlig hilsen

Foreningen Hjertestilhed – Stop Vold mod børn

Præambel

Lovforslaget styrker ikke retssikkerheden for børn og forældre, men svækker derimod retssikkerheden for de berørte børn og forældre.

1. Juridisk

Lovforslaget opfylder i sit væsentlige ikke kravene i EMRK artikel 8 - ret til respekt for privatliv og familieliv, og det følger af lovforslaget, at EMRK artikel 6 – ret til en retfærdig rettergang, ikke er iagttaget.

Derimod ses en væsentlig forringelse af retssikkerheden for både børn og forældre i forbindelse med en anbringelsessag.

Loven skal leve op til kravene i EMRK artikel 6, der også gør sig gældende ved administrative myndigheder, der har bemyndigelse til at begå indgreb i "borgerlige rettigheder og forpligtelser". Loven skal tillige leve op til kravene i EMRK artikel 8, hvor respekten for privatliv og familieliv skal iagttages, hvilket loven i sin nuværende form ikke gør.

Lovforslaget ses tillige mangelfuldt for hvad angår den danske stats forpligtelser i medfør af Børnekonventionens bestemmelser, og lovforslaget ses i sit væsentlige, som en manglende iagttagelse af børnenes selvstændige rettigheder i forbindelse med en sag, der vedrører deres liv.

Lovforslaget skal præciseres således, at Handicapkonventionens bestemmelser også iagttages, hvor der sker en særlig tilrettelagt sagsbehandling i sager, der omhandler børn med nedsat funktionsevne således, at sagsbehandlingen imødeser barnets særlige behov.

2. Psykologfagligt

I vores høringssvar ved bilag 2 indgår en præcisering af de uoprettelige skader, der forvoldes på børn, hvis ikke lovteksten kommer til at tage behørigt hensyn til, at praksis på børneområdet ændres markant således, at barnets bedste og retten til familieliv kommer i overensstemmelse med den evidensbaserede forskning, der foreligger på området.

Det er vigtigt, at danske myndigheder anerkender den store mængde af både dansk og international evidensbaseret forskning, så *barnets bedste* på alle måder iagttages. Når *barnets bedste* ikke er defineret, så lægger det op til at *barnets bedste* er et subjektivt begreb som forskellige instanser kan tolke og fortolke efter skøn, hvilket ikke kan defineres, som *barnets bedste*.

Tilknytningen mellem den primære forælder og barnet, er meget vigtig at bibeholde, da et brud, hvor barnet anbringes udenfor hjemmet, skader barnet og efterlader varige mén med øget risiko for psykiske- og fysiske sygdomme samt en kriminel løbebane, og heraf med forringet livskvalitet til følge.

Det er vigtigt, at de psykologer, der anvendes i anbringelsessager, er upartiske og uafhængige af kommunen, herunder økonomisk uafhængige, og at disse besidder en specialist uddannelse i børnepsykologi. Ved at sikre at psykologerne besidder de rette kompetencer, sikres det at *barnets bedste* altid er hævet over bias/partiskhed.

Der gøres hermed opmærksom på at Psykolognævnet IKKE er en klageinstans, men udelukkende en tilsynsinstans, hvilket er mangelfuldt i forbindelse med anbringelsessager.

På nuværende tidspunkt, er socialrådgivere og socialformidlere ikke specialist uddannede og der inddrages ikke tilstrækkelig viden omkring skaderne ved anbringelse. Socialrådgivere og socialformidlere besidder ikke kompetencer, som gør dem i stand til at vurdere barnets reaktioner i forbindelse med samvær og adskillelse fra deres biologiske forældre. Når disse to faggrupper varetager opgaver relateret til børns adfærd, reaktioner og psykologiske trivsel udgør det en risiko for barnets tarv i anbringelsessituationen og kan komplicere hjemgivelsen og dermed påføre barnet unødige senskadefølger og forringet livskvalitet på kort og på lang sigt.

Myndighederne bør være forpligtet til at iagttage de inter-emotionelle og psykologiske konsekvenser, som en anbringelse medfører.

3. Socialfagligt

Et af de væsentligste parametre i lovforslaget, er en svækkelse af retssikkerheden for børn såvel som forældre. Dette ses i særdeleshed i forhold til sikring af forældre og børns ret til medvirken og inddragelse jf. Retssikkerhedsloven § 4. Et andet væsentligt element er et fortsat manglende fokus på tilstrækkelig faglig og tværfaglig indsigt og erfaring hos de medarbejdere, som skal varetage opgaven. Endeligt er der fortsat store organisationskulturelle udfordringer, som primært viser sig i et menneskesyn og en faglig identitet, som får den følge, at der kommer en stor barriere mellem formål og praksis.

Der ses et behov for, at der sikres vilkår og rammer for indsatsen samt en tydelig ansvarspådragelse for medarbejdere, som varetager disse, for borgerne, vidtrækkende indgreb. Det foreslås, at der indføres autorisation af de medarbejdere, som varetager opgaverne, med dertilhørende faglig og personlig ansvarspådragelse. Herudover foreslås det, at der etableres en klageinstans i form af en egentlig forvaltningsdomstol, idet en forvaltningsdomstol vil være til gavn for hele det offentlige systems legitime virke, hvor man herved vil kunne sikre såvel faglighed som vilkår og rammer for dette meget vigtige arbejde.

Kvalitetssikring kunne finde sted via obligatoriske video- og lydoptagelser af samtlige møder og samtaler og samvær mellem barn og forælder i sagen, som stilles til rådighed for sagens parter, og for den dømmende magt med henblik på at forebygge og afdække fejl og misforståelser, og direkte usandheder, der indføres i sagens akter. Dette vil samtidigt kunne danne solidt grundlag for faglig og etisk erfaringsdannelse for de ansatte medarbejdere.

Anbringelse af børn udenfor hjemmet bør behandles i et helt særskilt system, der ikke henhører under kommune-regi, idet der, i forhold til disse meget indgribende afgørelser, bør sikres en skærpet professionel og dokumenterbar sagsfremstilling. Endvidere kolliderer forholdet mellem det at yde hjælp og det at have magt over andre personer, hvor praksis viser, at man sjældent kan ansøge om hjælp ved en kommune uden at denne hjælp udvikler sig til en anbringelse af et barn, som kunne have været undgået såfremt, der var givet en mindre indgribende foranstaltning.

Dokumentationskravet svækkes i lovudkastet, hvilket øger risikoen for, at misforståelser, fejl og direkte usandheder i sagens akter, fører til vidtrækkende afgørelser med livsvarige skadelige konsekvenser for de berørte borgere.

Der henvises blandt andet til Rigsrevisorernes undersøgelse fra 2016, som påviste fejl i op mod 80 % af alle anbringelsessager og Ankestyrelsens afgørelser, der viser at 50% af alle formandsbeslutninger er ulovlige.

Betaling af en anbringelse:

Såfremt sager vedrørende anbringelser ikke flyttes fra det kommunale-regi og over til en kompetent statslig myndighed med de rette faglige kvalifikationer, anbefales det, at kommunerne egenhændigt afholder samtlige udgifter i anbringelsessager således, at incitamentet til at opnå fortjeneste på at anbringe børn grundet refusionsordning kombineret med bloktilskud, hvor kommunerne indhenter gevinst pr. socialt udsat i kommunen, elimineres. Refusion og bloktilskud kan i stedet gives ved behørig indsats i hjemmet.

Mangler Børne- og Ungeudvalgets sammensætning:

Der henvises til DANMARKS UAFHÆNGIGE JURIDISKE TÆNKETANK Justitias rapport af 7. september 2018 af vicedirektør Birgitte Arent Eiriksson og jurist Sofie Kryger "TVANGSANBRINGELSER, Retssikkerhed i en kompliceret beslutningsproces" i dens helhed, og suppleres med følgende:

Den administrative anbringelsesform ved Børne- og Ungeudvalget, Ankestyrelsen og domstolene, er retssikkerhedsmæssigt uforsvarligt, og skal ændres.

Politikere:

Blandt ulemperne ved at have politikere fra den pågældende kommune, hvor myndigheden er placeret, er forholdet om, at der er økonomiske overvejelser forbundet med barnets liv. De økonomiske incitamenter er både gældende for kommunens hyppige anvendelse af tvangsanbringelse fremfor hjælp i hjemmet, men gør sig også gældende for vederlagstænkningen, hvor der er en åbenbar interesse i at have et mandat i et Børne- og Ungeudvalg, der kan supplere den ordinære løn.

Man ser derfor ofte, hvordan familier bliver fastholdt og kørt rundt i systemet, så de hyppigt kan få deres sag prøvet ved Børne- og Ungeudvalget uden en reel prøvelse af sagen, men med personlig indtjening for øje hos medlemmerne af Børne- og Ungeudvalget.

Endvidere ses en bias grundet politiske holdninger bl.a. overfor borgere af anden etisk herkomst end dansk, som ofte omhandler mangel på forståelse og accept af anden kultur og overfor borgere af anden socialstatus, der vises ved en generel mangel på respekt for andre mennesker. Manglen på upartiskhed og juridisk kapacitet over for den myndighed, hvor politikerne er valgt, forhindrer dem i at anerkende, hvis myndigheden har begået fejl i sagen. En fejl kan resultere i et økonomisk ansvar og negativ omtale for kommunen, som politikerne er valgt i.

Dommere, der ikke udgør en domsmyndighed:

Ulemperne ved at have en dommer fra byretten i udvalget er, at forældrene og børnene får fornemmelsen af, at deres sag prøves for en dommer. I udvalget har dommeren ingen forpligtelser som dommer. Dommeren er kun placeret i udvalget for at undersøge, om dokumenterne opfylder kravene til formalia, men ikke at undersøge, om indholdet i dokumenterne er sandfærdigt.

At have en dommer fra byretten placeret i udvalget forhindrer en anden dommer fra samme domstol i at fremkomme med et andet resultat af sagen, da en dommer allerede har underskrevet beslutningen. Man kan erfare, at det er præsidenten for byretten, der er placeret i udvalget, hvilket giver juridiske betænkeligheder ved, at en underordnet ved domstolen skal gå imod præsidentens beslutning.

Det er tillige betænkeligt, at Ankestyrelsen, som klageinstans, er beklædt med ansatte, der juridisk fagligt, er en dommer underlegen, men som i klageinstansen, skal have mulighed for at gå en dommer fra udvalget imod.

Ulemperne ved at have "børneeksperter" i udvalget, er det manglende krav til deres uddannelse og erfaringsgrundlag.

Overordnet set, er Børne- og Ungeudvalgene kommunens blåstemplingscentral, hvor sagerne ikke gennemlæses, og hvor forældrenes forklaringer bortkastes. De personer og faggrupper, der bestrider sæder i udvalgene, har ikke en tilstrækkelig faglig viden omkring anbringelser af børn, og afviser at forholde sig til, at der er en udpræget stor grad af usandfærdigheder i sagernes akter udarbejdet af ikke-kvalificerede medarbejder ved kommunerne.

Det er vores opfattelse, at der er tale om indspisthed med manglende faglige kvalifikationer, og et manglende ønske om at sikre retssikkerheden omkring en familie.

HØRINGSSVAR til lov om ændring af lov om social service

(Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager) jf. lovbekendtgørelse nr. 798 af 7. august 2019, med de ændringer, der følger af § 1, nr. 1-14, 15 (delvist) og 16-32, i lov nr. 498 af 1. maj 2019, og § 15 i lov nr. 551 af 7. maj 2019:

Høring	6
Kommentarer til Bemærkninger til lovforslaget.....	20
Bilag 1 Juridiske bemærkninger	23
Bilag 2 Psykologiske bemærkninger.....	33
Bilag 3 Socialfaglige bemærkninger.....	39
Materiale der skal indgå ved udarbejdelse af lovgivningen.....	43

Høringen:**§ 1:**

1. I § 50, stk. 5, indsættes som 4. pkt.:

»Iværksætter kommunen en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren, skal undersøgelsen foretages af en autoriseret psykolog.«

Vores forslag til ændring;

Praksis i dag er, at psykologiske undersøgelser forestås af autoriserede psykologer.

Lovgivningen bør ændres til, at de autoriserede psykologer, der forestår udarbejdelse af forældrekompetenceundersøgelser, er fastansatte af staten med en fast månedlig løn og alm. arbejdsvilkår således, at psykologen er uafhængig og upartisk af kommunen, og af den indtjening, det kan give at udarbejde en rapport i kommunens favør jf. CASE OF TIM HENRIK BRUUN HANSEN v. DENMARK, no. 51072/15 af 9. juli 2019, særligt præmis:

83. In view of the foregoing, the Court reiterates that the High Court, in its decision of 28 January 2015, by failing at least to attempt to obtain fresh advice from an external medical expert on the necessity of the applicant's continuing safe custody, did not sufficiently establish the relevant facts in this respect. Their decision not to release the applicant, or to apply a more lenient sentence than safe custody, was therefore not based on an assessment that was reasonable in terms of the objectives pursued by the sentencing High Court on 1 May 1996.

Menneskerettighedsdomstolen fastslår entydigt, at en erklæring, der vedrører mentale evner, skal forestås af en uvildig ekspert med speciale på det givne undersøgelsesområde.

Der er set utallige eksempler på, at en socialrådgiver bestiller et ønsket resultat af undersøgelsen hos en psykolog, for at fastholde barnet i en anbringelse, som indfrier dette ønske, for at fastholde kommunen, som kunde i sin private praksis, hvilket skal forhindres igennem lovgivningen.

Endvidere skal enhver forælder, der skal undergå en sådan undersøgelse, have egen-bestemmelse over, hvem der foretager undersøgelsen jf. EMRK artikel 8 (ret til privatliv).

2. Ingen bemærkninger.**3. Ingen bemærkninger.**

4. I § 64 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Kommunen har mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldbyrde en afgørelse efter § 69, stk. 3, eller efter § 24, stk. 1, jf. § 14, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

Vores forslag til ændring;

§ 64, stk. 2 skal udgå: § 64, stk. 2 er Grundlovsstridig jf. Grundlovens § 72 samt konventionsstridig i medfør af EMRK artikel 6 og artikel 8.

5. Ingen bemærkninger.

6. I § 64 indsættes efter stk. 4, der bliver stk. 5, som nye stykker:

»Stk. 6. Fuldbyrkelse af afgørelser omfattet af stk. 1 skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader og med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste. Kommunen skal afsøge mulighederne for at opnå forældremyndighedsindehaverens, barnets eller den unges og eventuelt andre familiemedlemmers eller netværkets frivillige medvirken til afgørelsens fuldbyrkelse, medmindre hensynet til barnets eller den unges behov taler afgørende imod.

Vores forslag til ændring;

Det skal præciseres, hvad der er "barnets bedste", idet denne term anvendes, som det passer myndigheden bedst. Bestemmelsen lægger op til en forøgelse af pression mod forældre, der ikke vil give deres samtykke, hvilket skal iagttages ikke kan ske. Pressionen er set ved utallige af eksempler på, at en socialrådgiver truer med mindre samvær, hvis forælderen ikke samtykker, truer med varig tvangsanbringelse, hvis forælderen ikke samtykker og des lignende.

8. Ingen bemærkninger.

9. § 68, stk. 6-10, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 6. Kommunalbestyrelsen har ikke pligt til at behandle en anmodning om hjemgivelse i den periode, hvor en sag er under behandling i Ankestyrelsen eller ved retten.

Vores forslag til ændring;

En anbringelse skal **altid** og **uden undtagelse** være en midlertidig foranstaltning, og såvel kommunen, som anbringelsesstedet skal arbejde for, at barnet bringes hjem til sit biologiske ophav igen jf. EMRK artikel 8 jf. CASE OF STRAND LOBBEN AND OTHERS v. NORWAY, no. 37283/13, hvorfor Kommunalbestyrelsen altid har pligt til at behandle en anmodning om hjemgivelse på et hvilket som helst tidspunkt i sagens forløb.

I den henviste doms præmis 7 fremgår:

7. The domestic authorities never considered the foster care of the child as a temporary measure with the ultimate aim of reuniting the mother and her child, and they did not seriously engage in supporting the mother with a view to improving her capacity as a mother. In this respect, they disregarded the Court's case-law and their respective obligations.

Præmis 7 beskriver formålet med en anbringelse og krav til myndighederne under anbringelsen:

7. De nationale myndigheder betragtede aldrig anbringelsen af barnet som en midlertidig foranstaltning, med det overordnede mål at genforene moren og hendes barn, og de forsøgte sig ikke at støtte moren med henblik på at forbedre hendes evner som mor. I denne henseende ignorerede de Rettens praksis og deres egne forpligtelser.

I dommens præmis 212 fremgår det bl.a. at forældrene, under hensyntagen til de særlige omstændigheder i sagen og især den alvorlige karakter af de beslutninger, der skal træffes, skal være involveret i beslutningsprocessen. Og i tilstrækkelig grad, give dem den nødvendige beskyttelse af deres interesser, hvor forældrene har været i stand til fuldt ud at fremlægge deres sag. Forældres udøvelse af retsmidler med henblik på at opnå en hjemgivelse af deres barn, kan ikke anvendes imod dem, som denne bestemmelse medfører.

En effektiv respekt for familielivet kræver ligeledes, at fremtidige forhold mellem forælder og barn udelukkende bestemmes på baggrund af alle relevante overvejelser, som skal indgå i sagen.

212. In cases relating to public-care measures, the Court will further have regard to the authorities' decision-making process, to determine whether it has been conducted such as to secure that the views and interests of the natural parents are made known to and duly taken into account by the authorities and that they are able to exercise in due time any remedies available to them (see, for instance, W. v. the United Kingdom, 8 July 1987, § 63, Series A no. 121, and Elsholz, cited above, § 52). What has to be determined is whether, having regard to the particular circumstances of the case and notably the serious nature of the decisions to be taken, the parents have been involved in the decision-making process, seen as a whole, to a degree sufficient to provide them with the requisite protection of their interests and have been able fully to present their case (see, for example, W. v. the United Kingdom, cited above, § 64; T.P. and K.M. v. the United Kingdom [GC], no. 28945/95, § 72, ECHR 2001-V (extracts); Neulinger and Shuruk, cited above, § 139; and Y.C. v. the United Kingdom, no. 4547/10, § 138, 13 March 2012). From the foregoing considerations it follows that natural parents' exercise of judicial remedies with a view to obtaining family reunification with their child cannot as such be held against them. In addition, in cases of this kind there is always the danger that any procedural delay will result in the de facto determination of the issue submitted to the court before it has held its hearing. Equally, effective respect for family life requires that future relations between parent and child be determined solely in the light of all relevant considerations and not by the mere effluxion of time (see W. v. the United Kingdom., cited above, § 65).

De forældre, der ofte anmoder om hjemgivelse, er som oftest udsat for et justitsmord, hvor barnet ikke skulle have været anbragt i første omgang. De forældre, der er bekendte med, at de ikke evner at varetage tarvet hos barnet, er normalt ikke de forældre, der anmoder om hjemgivelse ofte.

Yderligere forslag til ændring:

Lovgivningen i dag hjemler, at der "blot skal være en formodning for, at barnet kan lide skade ved fortsat ophold i hjemmet".

Denne juridiske antagelse i anbringelsessager er i strid med EMRK artikel 8, og skal ændres i det nye lovforslag således, at retssikkerheden for børn og forældre stemmer overens med den danske stats internationale forpligtelser.

Der henvises i den forbindelse til CASE OF K. AND T. v. FINLAND, no. 25702/94 af 12. juli 2001, særligt præmisserne 155, som følgende:

155. The margin of appreciation so to be accorded to the competent national authorities will vary in the light of the nature of the issues and the seriousness of the interests at stake, such as, on the one hand, the importance of protecting a child in a situation which is assessed as seriously threatening his or her health or development and, on the other hand, the aim to reunite the family as soon as circumstances permit. When a

considerable period of time has passed since the child was originally taken into public care, the interest of a child not to have his or her de facto family situation changed again may override the interests of the parents to have their family reunited.

Det er således et krav i henhold til EMRK art. 8, at der skal være en seriøs trussel mod barnets liv og helbred, hvis et barn skal anbringes udenfor hjemmet, og en formodning eller en gisning herom, opfylder ikke kravet om, at der skal være en reel og seriøs trussel mod barnet.

Det bemærkes i forbindelse hermed, at Norge, Danmark og Finland støttede den norske stat i CASE OF STRAND LOBBEN AND OTHERS v. NORWAY, no. 37283/13, idet de skandinaviske lande har et identisk børnesystem, og at Norge tabte sagen med alvorlige henstillinger til at få oprettet et nyt børnesystem, der opfylder kravene fastsat i Konventionen. Det samme gør sig derfor også gældende for den danske stat.

Ad § 68, stk. 7:

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen kan afvise at behandle en anmodning fra forældremyndighedsindehaveren om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter

1) § 58, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge, eller

2) § 68 a, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos anbringelsesstedet, barnet eller den unge.

Vores forslag til ændring:

Et anbringelsessted har en forpligtelse til at sikre, at der sker positive ændringer hos barnet, og hvis anbringelsesstedet ikke opfylder denne forpligtelse, er anbringelsesstedet ikke egnet til at varetage tarvet hos det anbragte barn.

Der er anbringelsessteder, der spekulerer i at fastholde barnet i mistriksel således, at den faste indtægt for barnet kan bestå. Omvendt ses det også, at anbringelsesstedet anfører i sagens akter, at barnet er i mistriksel uden reelt at være det således, at anbringelsen kan bestå.

Der henvises i den forbindelse til CASE OF STRAND LOBBEN AND OTHERS v. NORWAY, no. 37283/13, præmis 8, hvoraf fremgår, at det er en krænkelse af EMRK artikel 8, at tærsklen for at tage et barn i offentlig pleje er meget lav, hvorimod tærsklen er ekstrem høj, hvis anbringelsen skal ophøre. Før en hjemgivelse kan ske, skal forældrene vise, at det er "meget sandsynligt", at de vil være i stand til at give barnet ordentlig pleje.

Et sådant krav er problematisk i lyset af Domstolens praksis og statens forpligtelse til at træffe foranstaltninger for at sikre ret til familieliv i medfør af artikel 8 i Konventionen. Barnet skal hjemgives så snart det er muligt (se punkt 208).

Praksis i Norge, såvel som i Danmark ses også at give myndigheden et *ubundet skøn*, og heraf ikke "skøn under regel", hvilket medfører, at børn og forældre er uden reel retssikkerhed. Selv hvis forældrene i et specifikt tilfælde lykkedes med at bevise, at det er "meget sandsynligt", at de vil være i stand til at varetage barnets tarv, ville deres forsøg være formålsløse, hvis "barnet er blevet så knyttet til personer og det miljø, hvor han eller hun bor, at man ikke vil sikre en hjemgivelse, idet det vurderes, at dette kan medføre alvorlige problemer for barnet. Med andre ord, gør tidsperioden for en anbringelse det usandsynligt, at en anbringelse nogensinde vil ophøre, hvilket er en krænkelse af EMRK artikel 8.

Af dommens præmis 8 fremgår krav til anbringelse kontra krav til hjemgivelse i et tidsperspektiv:

8. The authorities' attitude concurs with the domestic law, setting a very low threshold for taking a child into public care, but an extremely high threshold for discontinuing this public care (see, in particular, section 4-21 of the Child Welfare Act, referred to in paragraph 122). In order for the foster care order to be revoked, the parents have to show that it is "highly probable" that they would be able to provide the child with proper care. Such a requirement is problematic in the light of the Court's case-law and the State's duty to take measures in order to facilitate family reunification as soon as reasonably feasible (see paragraph 208). The Child Welfare Act also seems to grant the authorities unfettered discretion. Moreover, even if in a specific case the parents succeeded in this regard, their attempts would be futile if "the child has become so attached to persons and the environment where he or she is living that ... removing the child may lead to serious problems for him or her" (see, again, section 4-21 of the Act). In other words, the simple passage of time makes it most unlikely that a care order will ever be revoked.

Ad § 68, stk. 8 i lovforslaget:

Stk. 8. Når kommunalbestyrelsen behandler en anmodning fra forældremyndighedsindehaveren eller den unge, der er fyldt 15 år, om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter § 58 eller § 68 a, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om hjemgivelse og hjemgivelsesperiodens længde, jf. stk. 2, hvis der er grundlag herfor. Hvis kommunalbestyrelsen ikke finder, at der er grundlag for at hjemgive barnet eller den unge, forelægges sagen til afgørelse i børn og unge-udvalget, jf. § 58 eller § 68 a.

Vores forslag til ændring;

Hjemgivelsesperioden skal være straks, idet man har fundet, at en anbringelse også kan være straks uden at dette er i strid med barnets bedste. Der er en stor risiko for, at anbringelsesstedet opfinder nye forhold under hjemgivelsesperioden for at sikre, at barnet er en stabil indtægt for anbringelsesstedet.

Barnet skal altid, uagtet alder, kunne anmode om en hjembringelse. Et barn har, i medfør af Børnekonventionens artikel 9, ret til at blive hørt.

Af fortolkningen til Artikel 9 fremgår bl.a. følgende:

"Some countries entered reservations to article 9 on the grounds that their social work authorities had powers to take children into care without a court hearing or judicial review. This is not compatible with the rights of the child."¹

Det skal indføres i loven, at ethvert barn uanset alder, har ret til at blive hørt og ret til at lade sig bistå af en repræsentant såfremt det omhandler indgribende forhold omkring barnet:

"Article 12(2) does not specify when the child should be heard directly and when through a representative, but given the general right under 12(1) for children to "express those views freely in all matters affecting the child", it should be assumed that wherever children wish to speak directly to the adjudicators, this should be

¹ Note: IMPLEMENTATION HANDBOOK FOR THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD United Nations Children's Fund (UNICEF). side 129.

*arranged, but that, in addition, where children are not able to represent their views adequately (through incapacity or because they need an advocate in an adversarial system), appropriate arrangements should be made. However States must recognize that appointing a person to represent the child's best interests is not the same as children being given "an opportunity to ... make their views known" (article 9(2)) or "to be heard" (article 12(2)). Professional opinion as to the child's best interests may sometimes conflict with the child's own view of what is best. In such circumstances, States are obliged under the Convention to ensure that the child's views are also heard."*²

Ad § 68, stk. 9 i lovforslaget:

Stk. 9. I alle tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter § 58 eller § 68 a, skal kommunalbestyrelsen umiddelbart orientere børn og ungeudvalget herom.«

Stk. 11-14 bliver herefter stk. 10-13.

Ingen bemærkninger.

11. I § 68 b, stk. 2, indsættes som 3. pkt.:

»Kommunen skal endvidere lægge vægt på hensynet til barnets eller den unges skolegang, herunder hensynet til at undgå skoleskift, medmindre barnets eller den unges behov taler imod dette«.

Vores forslag til ændring:

EMRK artikel 8, beskyttelsen af ret til privat- og familieliv har forrang for barnets skoleplacering, og en skoleplacering kan aldrig være en begrundelse for afvisning af en hjemgivelse til forældremyndighedsindehaveren, der – ofte – bor i den anden ende af landet, idet kommunerne ofte anbringer børn langt væk fra de biologiske forældre i strid med EMRK artikel 8 jf. CASE OF K. AND T. v. FINLAND, no. 25702/94 af 12. juli 2001, præmis 47:

G. Implementation of normal care:

47. By a decision of 21 January 1994 the Social Welfare Board placed J. in a foster home in K., a town some 120 km away from the applicants' home. M. joined her on 7 February 1994. The foster parents had no children of their own. Social welfare officials told the applicants and the foster parents that J.'s and M.'s placement would last "for years". The applicants had proposed that the children's public care be implemented in the homes of relatives.

Det anbefales, at der tilføjes et nyt kapitel i Lov om service, som sikrer, at sagsbehandlere autoriseres og bringes personligt til ansvar for forvoldende skadegørende handlinger.

I den forbindelse henvises der til en Højesteretsdom fra Polen, forestået af Ordu Iuris, afsagt den 11. september 2019 i sag IV KK 365/18, hvor to socialrådgivere blev strafferetligt dømt for at have afgivet urigtige oplysninger i sagsakter i forbindelse med en anbringelsessag. Højesteret vægtede, at der var tale

² Note:(IMPLEMENTATION HANDBOOK FOR THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD United Nations Children's Fund (UNICEF). side 129.

om formodninger og gisninger, der ikke kunne underbygges med evidens, og at den berørte familie herved havde lidt uoprettelig skade ved handlingerne.

Man kan læse om dommen her: <https://www.m.pch24.pl/urzednicy-moga-odpowiadac-za-znieslawienie-obywatela--sad-najwyzszy-uznal-racje-ordo-iuris,70788,i.html?fbclid=IwAR2RXAGKzCowEI2tjgdc5hz8WaRuQxiZzJtu29J5E25GNHnc7rzMAAqinhw>

I Danmark begås denne form for sagsbehandling kontinuerligt, og reglen ”skøn under regel” iagttages ikke i kommunerne, hvor formodninger og gisninger ofte udvikles til karaktermord og forfølgelse af de berørte borgere med uoprettelige skader til følge.

På denne baggrund opfordrer vi til, at der indsættes nye kapitler i Lov om social service samt sikres, at sagsbehandlere autoriseres og sanktioneres samt strafferetligt forfølges, hvis sagsbehandlerne ikke agerer efter gældende national- såvel som international lov.

Forslag til nyt kapitel:

Nyt kapitel

Tilsyn og tilsynsforanstaltninger

Tilsyn

§ . Sagsbehandlernævnet fører tilsyn med faglig virksomhed, der udøves i kommunerne af autoriserede sagsbehandlere, og med autoriserede sagsbehandlers egnethed til udøvelse af erhvervet.

Stk. 2. Sagsbehandlernævnet kan som led i tilsynet optage sager til behandling som følge af en konkret henvendelse om en autoriseret sagsbehandlers adfærd, såfremt nævnet finder, at der er tilstrækkeligt grundlag for at rejse en tilsynssag.

Stk. 3. Sagsbehandlernævnet kan endvidere som led i tilsynet af egen drift optage sager til behandling, såfremt nævnet finder, at der er tilstrækkeligt grundlag for at rejse en tilsynssag.

Stk. 4. Sagsbehandlernævnet kan afvise at iværksætte en tilsynssag på baggrund af en henvendelse om en autoriseret psykologs virksomhed, jf. stk. 2, når sagens genstand eller det forhold, som sagen vedrører, ligger mere end 5 år forud for det tidspunkt, hvor nævnet modtager henvendelsen.

§ . Autoriserede sagsbehandlere er forpligtede til på begæring af Sagsbehandlernævnet at afgive alle oplysninger, som nævnet finder er nødvendige for gennemførelse af tilsynet, og at medvirke ved tilsyn efter nævnets nærmere anvisninger.

Stk. 2. Sagsbehandlernævnet kan anmode arbejdsgivere for autoriserede sagsbehandlere om at afgive oplysninger, som nævnet finder er nødvendige for gennemførelse af nævnets tilsyn.

Skærpet tilsyn

§ . Sagsbehandlernævnet kan for en fastsat periode, der kan forlænges af nævnet, iværksætte skærpet tilsyn med en autoriseret sagsbehandler, såfremt nævnet finder, at sagsbehandleren har udvist alvorlig eller gentagen kritisabel faglig virksomhed.

Påbud

§ . Sagsbehandlernævnet kan give et fagligt påbud til en autoriseret sagsbehandler om ændring af dennes faglige virksomhed, hvis nævnet finder, at sagsbehandleren har udvist alvorlig eller gentagen kritisabel faglig virksomhed.

Stk. 2. Sagsbehandlernævnet kan, når der er begrundet mistanke om, at en autoriseret sagsbehandler er uegnet til udøvelsen af erhvervet som følge af forhold nævnt i § , stk. 1, nr. 1 og 2, give den autoriserede sagsbehandler påbud om at lade sig underkaste en lægelig eller anden sagkyndig undersøgelse og medvirke ved kontrolforanstaltninger.

Stk. 3. Sagsbehandlernævnet skal i afgørelsen om påbud efter stk. 1 og 2 anføre de forhold, der begrunder påbuddet, og som den autoriserede sagsbehandler pålægges at rette op på.

Stk. 4. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om indholdet og gennemførelsen af påbud efter stk. 2.

Fratagelse af autorisation

§ . En autoriseret sagsbehandler kan fratages sin autorisation, såfremt sagsbehandleren må antages at være til fare for andre mennesker på grund af

- 1) en lidelse, der gør den pågældende uegnet til udøvelse af hvervet, eller
- 2) sygdom eller misbrug af rusmidler eller lignende, der bevirker, at sagsbehandleren varigt eller med mellemrum befinder sig i en mangelfuld sjælestilstand, eller
- 3) udvist grov forsømmelighed ved udøvelsen af sagsbehandlerens faglige virksomhed.

Stk. 2. En autoriseret sagsbehandler kan fratages sin autorisation, hvis den pågældende overtræder et påbud udstedt i medfør af § .

Stk. 3. Sagsbehandlernævnet fratager en sagsbehandlers danske autorisation, som er meddelt her i landet på baggrund af autorisation i et andet land, hvis autorisationen i det andet land bliver frataget den pågældende eller på anden måde mister sin gyldighed.

Fremgangsmåde for fratagelse af autorisation

§ . Inden Sagsbehandlernævnet træffer afgørelse om, at en autorisation skal fratages efter § , stk. 1 og 2, kan nævnet indhente en skriftlig erklæring fra Retslægerådet og opfordre udøveren af hvervet til at udtale sig skriftligt eller afgive en mundtlig redegørelse i et møde, hvori også Retslægerådet kan deltage. Den pågældende skal endvidere opfordres til inden 14 dage at erklære, om sagen ønskes afgjort ved dom, eller om sagen kan afgøres af Sagsbehandlernævnet. Afgives en sådan erklæring ikke, skal Sagsbehandlernævnet indbringe sagen for domstolene.

§ . Sagsbehandlernævnet kan i påtrængende tilfælde, hvor den fortsatte virksomhed frembyder overhængende fare, midlertidigt fratage udøveren af hvervet autorisationen.

§ . Retssag om fratagelse af autorisation efter § , stk. 1 og 2, anlægges af Sagsbehandlernævnet i den borgerlige retsplejes former. Det kan i en dom om fratagelse af autorisation fastsættes at anke ikke har opsættende virkning. Den pågældende kan dog ikke afskediges fra en stilling på grund af fratagelse af autorisation, før der foreligger en endelig domstolsafgørelse.

§ . Sagsbehandlernævnet kan anmode udøveren af hvervet om at lade sig underkaste en lægelig eller anden sagkyndig undersøgelse til brug for nævnets stillingtagen til, om autorisation skal søges frataget den pågældende. Hvis den pågældende afviser at efterkomme en sådan anmodning, forelægger Sagsbehandlernævnet spørgsmålet for den ret, hvor en eventuel retssag skal anlægges. Retten afgør

spørgsmålet ved kendelse. En sådan afgørelse kan også træffes, efter at der er anlagt retssag om fratagelse af autorisation.

Stk. 2. Hvis udøveren af hvervet undlader at efterkomme en kendelse om at underkaste sig en lægelig eller anden sagkyndig undersøgelse, fratager Sagsbehandlernævnet den pågældende autorisationen, og hvis der er anlagt retssag herom, bortfalder retssagen.

Stk. 3. Udgifterne ved en undersøgelse efter stk. 1 afholdes af statskassen.

§ . Hvis klager har fået medhold i en sag ved Sagsbehandlernævnet, skal Sagsbehandlernævnet afgive erklæring på, at sagen er egnet til domstolsprøvelse således, at klageren kan opnå oprejsning i medfør af EMRK artikel 41 (reparationsreglen).

Generhvervelse og fraskrivelse af autorisation

§ . Sagsbehandlernævnet kan efter ansøgning give en sagsbehandler, der efter §§ – har fået frataget sin autorisation, tilladelse til at generhverve autorisationen, når de omstændigheder, der begrundede fratagelsen, ikke længere er til stede.

Stk. 2. Et afslag fra Sagsbehandlernævnet om generhvervelse af autorisation efter stk. 1 kan tidligst indbringes for domstolene et år efter, at der er truffet afgørelse om endelig fratagelse af autorisation eller det ved dom er nægtet den pågældende at generhverve autorisationen.

§ . En sagsbehandler kan over for Sagsbehandlernævnet fraskrive sig sin autorisation for tid eller indtil videre. Autorisationen generhverves, når den fastsatte tidsfrist for fraskrivelsen er udløbet, og kan i øvrigt, også inden for en fastsat tidsfrist, generhverves efter ansøgning til Sagsbehandlernævnet, såfremt de omstændigheder, der begrundede fraskrivelsen, ikke længere findes at være til stede.

Kapitel

Offentliggørelse af meddelte autorisationer, autorisationsændringer og andre tilsynsforanstaltninger

§ . Sagsbehandlernævnet fører en offentlig fortegnelse over meddelte autorisationer, generhvervelser og fraskrivelser på nævnets hjemmeside.

Stk. 2. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om sted og form for offentliggørelse efter stk. 1.

§ . Sagsbehandlernævnet offentliggør med navns nævnelse domme om fratagelse af autorisation efter § , stk. 1 og 2.

Stk. 2. Sagsbehandlernævnet offentliggør med navns nævnelse afgørelser om midlertidig eller endelig fratagelse af autorisation efter § , § og § , stk. 2. Der kan ved offentliggørelse efter 1. pkt. ikke ske offentliggørelse af oplysninger om, at sagen oversendes til politiet.

Stk. 3. Bliver en autoriseret sagsbehandler i medfør af straffelovens § , stk. 1 eller 4, ved dom eller kendelse frakendt retten til at udøve hverv som autoriseret sagsbehandler, skal anklagemyndigheden give Sagsbehandlernævnet meddelelse herom. Sagsbehandlernævnet offentliggør med navns nævnelse de i 1. pkt. nævnte afgørelser om frakendelser.

Stk. 4: Familieretshuset offentliggør med navns nævnelse kendelser med udtalt kritik og domme om fratagelse af autorisation efter § , stk. 1 og 2 for sagsbehandlere, der har haft virke i Familieretshuset eller som har været samarbejdspartner med Familieretshuset.

Stk. 5. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om periode, sted og form for offentliggørelse efter stk. 1-3.

§ . Sagsbehandlernævnet og den pågældende kommune offentliggør med navns nævnelse afgørelser om

- 1) Frifindelse.
- 2) Kritik
- 3) Alvorlig kritik,
- 4) Skærpet tilsyn og
- 5) Fagligt påbud.
- 6) Frakendelse af autorisation.

Stk. 2. Der skal ved offentliggørelse efter stk. 1 ske offentliggørelse af oplysninger om, at sagen oversendes til politiet.

Stk. 3. Afgørelser, der offentliggøres efter stk. 1, nr. 1 og 3, forbliver offentliggjorte i 2 år efter den dato, hvor afgørelsen er truffet. Afgørelser, der offentliggøres efter stk. 1, nr. 2, forbliver offentliggjorte indtil udløbet af den fastsatte periode for det skærpede tilsyn.

Stk. 4. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om periode, sted og form for offentliggørelse efter stk. 1.

Kapitel

Pligter for autoriserede sagsbehandlere

§ . En autoriseret sagsbehandler er under udøvelsen af sit erhverv forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed.

§ . Kommunerne skal føre ordnede optegnelser over enhver autoriseret sagsbehandlers virksomhed.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte optegnelser skal opbevares i mindst 5 år.

Stk. 3. Den, om hvis personlige forhold der er udarbejdet optegnelser efter stk. 1, har ret til aktindsigt i optegnelserne.

§ . Autoriserede sagsbehandlere skal udvise omhu og uhildethed ved udfærdigelse af dokumenter, som vedrører borgere.

§ . Autoriserede sagsbehandlere er personligt forpligtet af de afgivne oplysninger, og skal på forlangende kunne løfte bevisbyrden for det anførte i den udarbejdede dokumentation.

§ . Autoriserede sagsbehandlere er forpligtet til at tegne en ansvarsforsikring med garantistillelse.

Kapitel

Sagsbehandlernævnet

Nævnets sammensætning

§ . Sagsbehandlernævnet består af 1 fastansat formand og 6 øvrige fastansatte medlemmer.

Stk. 2. Formanden skal være en dommer, der ikke samtidig udøver dommervirksomhed ved de danske domstole. Ansættelsesproceduren sker igennem Børne- og Socialministeriet.

Stk. 3. Børne- og socialministeren beskikker de øvrige medlemmer således:

- 1) 1 medlem beskikkes efter indstilling fra Dansk Socialrådgiver Forening.
- 2) 1 medlem beskikkes efter indstilling fra Danske Handicaporganisationer.

3) 1 medlem beskikkes efter fælles indstilling fra Børnerådet og Børns Vilkår.

4) 3 medlemmer beskikkes efter ansøgning, hvor kravene om anciennitet, herunder også selvstændige erhvervsdrivende, der har haft virke for borgere i sociale sager, skal vægtes.

Stk. 4. Formanden og medlemmerne skal være uafhængige, upartiske og kompetente, og der beskikkes efter stk. 3, nr. 4, skal have bestået socialrådgivereksamen eller dermed en kandidateksamen i medfør af § 2. To af medlemmerne, der beskikkes efter stk. 3, nr. 4, skal have erfaring fra selvstændig virksomhed, der har ydet borgerrådgivning således, at medlemmerne har et indgående kendskab til borgernes syn på sagsbehandlingsgangen.

Stk. 5. Der beskikkes på tilsvarende måde som efter stk. 2-4 en stedfortræder for formanden og for de øvrige medlemmer.

Stk. 6. Formanden og de øvrige medlemmer samt stedfortrædere for disse beskikkes for 4 år ad gangen. Finder beskikkelse af formanden, et andet medlem eller en stedfortræder, jf. 1. pkt., sted i løbet af en periode, gælder den kun til periodens udløb. Ingen kan genbeskikkes.

Stk. 7. Formanden og de øvrige medlemmer samt stedfortrædere for disse modtager særskilt vederlæggelse og godtgørelse for befordring for deltagelse i nævnets møder. Udgiften hertil afholdes af staten.

Stk. 8. Børne- og socialministeren fastsætter efter indhentet udtalelse fra Sagsbehandlernesævnnet en forretningsorden for nævnet.

Sagsbehandling m.v.

§ a. Sagsbehandlernesævnnet kan indhente sagkyndig bistand i forbindelse med sagsbehandlingen. Hvis et nævnsmedlem ønsker det, skal der indhentes sagkyndig bistand.

Stk. 2. Formanden kan bestemme, at særligt sagkyndige eller andre kan deltage uden stemmeret ved nævnets behandling af en sag. Det kan være sig professorer og anden yderst kvalificeret bistand.

Stk. 3. Sagsbehandlernesævnnet afgiver en gang årligt en beretning om sin virksomhed. Sagsbehandlernesævnnet skal offentliggøre vejledende retningslinjer for autoriserede sagsbehandlernes pligter efter kapitel .

§ b. Sagsbehandlernesævnnet er beslutningsdygtigt, når nævnets formand eller dennes stedfortræder og 4 af nævnets øvrige medlemmer eller disses stedfortrædere er til stede, dog således at mindst 2 af de tilstedeværende opfylder kravet i § 1, stk. 1, og at mindst 1 af de tilstedeværende har erfaring som børnesagkyndig. Beslutninger træffes ved stemmeflertal. Ved stemmelighed er formandens stemme afgørende.

Stk. 2. Sagsbehandlernesævnnet kan overlade til sekretariatet at træffe afgørelse i sager om autorisation, jf. § , stk. 3, og anerkendelse af udenlandske erhvervsmæssige kvalifikationer efter regler udstedt i medfør af § .

§ c. Sagsbehandlernesævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Kapitel

Forskellige bestemmelser

Anerkendelse af udenlandske sagsbehandlernes erhvervsmæssige kvalifikationer

§ . Børne- og socialministeren kan fastsætte sådanne bestemmelser om udøvelse af virksomhed her i landet som sagsbehandler, som er nødvendige til gennemførelse af direktiver vedtaget af De Europæiske Fællesskaber.

Tavshedspligt

§ . Reglerne om tavshedspligt, jf. straffelovens § 152 og §§ 152 c-f, finder tilsvarende anvendelse på autoriserede sagsbehandlere.

Anvendelse af data

§ a. Data der tilgår kommunen må ikke anvendes i forskningsøjemed eller under andre forhold uden udtrykkeligt skriftligt samtykke fra de borgere, hvis data ønskes anvendt.

Orientering og vejledning

§ b. Sagsbehandlernævnet skal orientere Social- og Børneministeriet om afgørelser vedrørende en autoriseret sagsbehandler, der virker i en kommune eller i forbindelse med sagsbehandling i kommunen, hvor nævnet har udtalt alvorlig kritik, jf. § c, stk. 2, iværksat skærpet tilsyn, jf. § d, givet et påbud, jf. § e, eller midlertidigt eller endeligt frataget autorisation, jf. §§ og .

§ c. Politiet skal orientere Sagsbehandlernævnet om sager, der omhandler autoriserede sagsbehandlere.

Kapitel

Straffebestemmelser

§ . En autoriseret sagsbehandler, der gør sig skyldig i grov eller gentagen forsømmelse eller skødesløshed under udøvelsen af sit hverv, straffes i overensstemmelse med Straffelovens kapitel 16.

§ . Har handlingen medført velfærdsfortabelse for en borger, straffes den autoriserede sagsbehandler i overensstemmelse med Straffelovens § 146.

§ . Borgmesteren i kommunen har en skærpende forpligtelse til at påse, at de autoriserede sagsbehandlere udfører deres hverv i overensstemmelse med gældende lov og i overensstemmelse med god sagsbehandlingsadfærd.

§ . Med bøde straffes borgmesteren i kommunen, der har gjort sig skyldig i grov eller gentagen forsømmelse eller skødesløshed under udøvelsen af sit hverv i medfør af § . Har handlingen medført velfærdsfortabelse for en borger, straffes borgmesteren i overensstemmelse med Straffelovens § 146 jf. § .

§ . Med dagbøder på kr. 50.000, - straffes kommunen for overtrædelse af de i § og § fastsatte frister. Bøderne indbetales til en oprettet erstatningsfond, hvor borgerne, der har lidt velfærdsfortabelse grundet handlingen forvoldt ved kommunen, kan søge erstatning.

Kommentarer til Bemærkninger til lovforslaget:

Almindelige bemærkninger

På lovforslagets side 5 fremgår:

“Folketingets Ombudsmand har rettet henvendelse til Social- og Indenrigsministeriet og bedt ministeriet overveje, om der er behov for en ny hjemmel. På den baggrund lægger lovforslaget op til at ændre reglerne, så det sikres, at kommunerne har adgang til at fuldbyrde afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke, eventuelt med politiets bistand, i de helt særlige tilfælde, hvor det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges bedste. For at styrke retssikkerheden for barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaveren og anbringelsesstedet m.v. ved gennemførelse af tvangsmæssige afgørelser lægges der samtidig op til bl.a. at tydeliggøre, at fuldbyrdelse af tvangsmæssige afgørelser om bl.a. anbringelse uden for hjemmet og ændret anbringelsessted uden samtykke skal ske så skånsomt som muligt.”

Vores bemærkninger:

Forøget retssikkerhed, er ikke, som nævnt i lovforslaget, ”så skånsomt, som muligt”. Anvendelse af politi ved en tvangsflytning, anses ej heller for værende en skånsom indgriben, og lovforslaget mangler konkrete retssikkerhedsmæssige løsninger på den givne problemstilling. Bløde formuleringer, der ikke selvstændigt indeholder en retsgaranti, misbruges i kommunerne, og forslaget fra Ombudsmanden bør forkastes i sin helhed.

Der henvises til Grundlovens § 72 og EMRK artikel 8, der forbyder en indtrængen på bopælen uden en dommerkendelse. Endvidere er en tvangsflytning at anse, som et alvorligt indgreb i privatlivets fred, hvorfor denne ikke retssikkerhedsmæssigt forsvarligt kan ske ved en kommunal afgørelse, der bistås af politiet. En tvangsmæssig flytning skal forelægges for en dommer ved domstolen jf. Grundlovens § 63.

Der henvises tillige til praksis på området jf. beretning fra en advokat d.23. september 2019:

[...]

Marts 2018 var jeg i Børne- og Ungeudvalget i en sag om tvangsadoption af en dengang næsten 2-årig dreng i Næstved Kommune.

Plejefamilien havde et godt samarbejde med biologisk familie og havde over for forvaltningen tilkendegivet, i december 2017, at blev det en adoption, så ville de gerne adoptere barnet. Næstved Kommune tilkendegav, at de overvejede på ingen måde adoption.

Derfor var overraskelsen stor for plejeforældrene, da de fik at vide, at barnet efter forvaltningens mening skulle bortadopteres og i Børne- og Ungeudvalget i marts 18. Plejeforældrene have ikke søgt om godkendelse som adoptanter, da de ikke regnede med det blev aktuelt.

Papirerne viste en meget tæt tilknytning til især plejemor og forældrene tilkendegav, at de var indstillet på adoption, hvis det var til plejefamilien.

I Børne- og Ungeudvalget blev forvaltningen spurgt, hvorfor man ikke ventede til han kunne adopteres til plejefamilien når der var så stor tilknytning til plejemor. Forvaltningens eneste svar var “vi mener adoptionen skal være nu!”

Forvaltningens indstilling blev ikke fulgt af Børne- og Ungeudvalget, netop under henvisning til den stærke tilknytning til plejemor.

[...]

[Forvaltningen] giver [herefter] lavt vederlag, svarende til, at plejemor kunne have et halvtidsjob, regulerer at barnet SKAL være i institution hver dag, trods reaktioner og behov for ro og struktur, at plejemor SKULLE stå standby for at hente i institution - så hun ikke kunne have job; gav plejemor meget lidt aflastning trods behov for mere aflastning og tilkendegav efter plejeforældrenes skilsmisse, at plejefar ikke måtte aflaste mere end én dag hver 14. dag; gav plejemor afslag på at kunne tage studie ved siden af jobbet som plejemor (for at hun kunne hjælpe barnet); - kort sagt gjorde livet et mareridt for plejemor. Alt dette får forældrene ikke at vide!

I september 2019 bliver forældrene indkaldt til møde, hvor jeg vælger at deltage. Her orienterer forvaltningen om, at de ikke har kunnet nå en løsning med plejemor om ansættelsesforholdet, så barnet skal flyttes. Da jeg fortæller historien om tilknytningen og adoptionssagen er sagsbehandler ligeglad med historikken, for hun forholder sig kun til det aktuelle.

Jeg belærer så sagsbehandler om juraen og fortæller, at uoverensstemmelser ikke er at betragte som en opsigelse af plejeforholdet og at de kun kan flytte barnet, hvis forældrene har givet samtykke eller hvis sagen har været i Børne- og Ungeudvalget. Dette blev sagt med hævet stemme, da jeg er træt af den måde kommunerne forvalter loven på. Hertil udbrød sagsbehandler at jeg ikke skulle råbe. Mit svar var, at hvis hun var særlig sensitiv kunne vi tage det på skrift, men det ændrede ikke på juraen. (Skræmmende hvordan en sagsbehandler, når man belærer dem om loven, går i forsvar og påstår man råber, noget jeg ofte ser i papirer).

Forvaltningen mente, at plejemor har sagt op, da hun ikke har accepteret forvaltningens vilkår. Jeg har bedt om aktindsigt heri, men det kan jeg ikke få, da det er en intern personalesag.

Jeg har dog fået at vide, fra en kilde i Næstved Kommune, at der ligger en mail fra plejemor, hvor hun meddeler, at hun ikke har opsagt plejeforholdet.

Dagen efter indkaldte sagsbehandler til et nyt møde med forældrene om samme emne, men de fik besked på, at de ikke skulle tage mig med. Derfor måtte jeg ringe til forvaltningen og meddele, at der ikke blev meddelt samtykke og der ikke blev afholdt møder uden min deltagelse.

Siden har vi ikke hørt fra Næstved Kommune. Man påtænker at flytte barnet 1/10 2019 trods sagen ikke har været i Børne- og Ungeudvalget, trods forældrene ikke har samtykket til ændring af anbringelsessted, trods barnet er 2 år bagud i udvikling grundet kommunen ikke giver lov til at skabe ro og struktur om barnet, trods den stærke tilknytning til plejemor.

Nu bliver barnet flyttet og så kan kommunen gennemføre den adoption, som de tabte sidste år.

[...]

På lovforslagets side 10 fremgår:

”En afvisning af at behandle forældremyndighedsindehaverens anmodning om hjemgivelse må dog betragtes som indgribende over for forældremyndighedsindehaveren og har betydning for vedkommendes retsstilling. Derfor er det ministeriets vurdering, at kommunalbestyrelsens beslutning om at afvise at behandle anmodningen bør kunne efterprøves, sådan som det også tilfældet efter gældende ret i de helt særlige sager, hvor kommunen i dag kan afvise at behandle grundløse anmodninger.

Unge over 15 år bør fortsat selv kunne anmode om hjemgivelse og få anmodningen realitetsbehandlet, sådan som det er tilfældet i dag. Ønsker den unge selv at blive hjemgivet, bør dette således ud fra hensynet

til barnets tarv og den unges ret til at udtrykke sine synspunkter og få disse tillagt passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed tale for, at der foretages en realitetsbehandling af anmodningen også i de tilfælde, hvor der ikke vurderes at være sket væsentlige ændringer af forholdene.”

Vores bemærkninger:

At fratage forældremyndighedsindehaveren muligheden for at anmode om hjemgivelse vil i praksis udmunde sig i, at barnet bærer den forpligtelse om at begære hjemgivelse, hvis forældremyndighedsindehaveren ønsker det. Forslaget bør derfor forkastes i sin helhed, idet denne lovændring alene i praksis vil bebyrde barnet og ikke skåne barnet.

På lovforslagets side 11 fremgår:

”Væsentligt ændrede forhold ved anbringelsesstedet vil således ikke medføre, at en anmodning om hjemgivelse i en sag om anbringelse uden for hjemmet efter servicelovens § 58 vil skulle realitetsbehandles. Det skyldes, at en anbringelse efter servicelovens § 58 aldrig kan være begrundet i forhold ved anbringelsesstedet, og ændrede forhold ved anbringelsesstedet kan derfor ikke i sig selv begrunde en hjemgivelse af barnet eller den unge, selvom det i nogen tilfælde vil kunne give anledning til, at barnet eller den unge flyttes til et andet anbringelsessted.”

Vores bemærkninger:

Det er kendt viden, at der anbringes mange børn, der ikke skulle have været anbragt. Det er tillige kendt viden, at der forefindes særdeles mange anbringelsessteder, der ødelægger barnet fremfor at opfylde kravene for at drage professionel omsorg for barnet. Med denne viden, bør enhver dårlig anbringelse kunne ophøre straks, og man bør tilkende forældre at kunne anmode om en hjembringelse, hvis forholdene på anbringelsesstedet viser sig skadelige for barnet.

På lovforslagets side 12 fremgår:

”Kommunen vil efter omstændighederne skulle tale med barnet eller den unge, inden vurderingen foretages, jf. servicelovens § 48. Samtalen vil kunne undlades, hvis der umiddelbart forinden er gennemført en samtale med barnet som led i den børnefaglige undersøgelse, eller hvis barnets modenhed eller sagens karakter i afgørende grad taler imod. Det f.eks. kunne være tilfældet, hvis anmodningen om hjemgivelse er åbenlyst ubegrundet, eller hvis barnet eller den unge har afgørende behov for ro og for at blive skærmet. Ved vurderingen af, om en samtale kan undlades, skal det tillægges vægt, at der ikke her er tale om en undersøgelse af grundlaget for hjemgivelse, men alene en indledende afklaring af, om der grundlag for at behandle sagen, hvorfor hensynet til at skåne barnet eller den unge som udgangspunkt må veje tungere end ved en realitetsbehandling af en hjemgivelsessag, hvor barnets eller den unges interesse i at blive inddraget alt andet lige vil være væsentligt større.”

Vores bemærkninger:

For tilfælde, som skitseret her, er det retssikkerhedsmæssigt uforsvarligt at lade dette være op til et kommunalt skøn, idet kommunerne alene spekulerer i økonomi fremfor retssikkerhed for de berørte borgere. Det står altid ethvert barn frit for at afvise en samtale eller afvise at ville indgå i en hjemgivelsessag, hvorfor problemstillingen blot kan løses ved en sådan udtalelse fra barnet.

Hertil skal bemærkes, at kommunen på nuværende er forpligtet til at afholde samtaler med anbragte børn, og havde man iagttaget denne forpligtelse, burde man have undgået sager, som:

"Tiltale: Voldtog lille plejedatter dagligt" af 22. september 2019 i BT

Kilde: https://www.bt.dk/krimi/tiltale-voldtog-lille-plejedatter-dagligt?fbclid=IwAR1KUzVzQl4DQremzSlbqklamNXuxmnEftCcrIph_peHgXXdFI0dCofQ1Ho

Hjertestilhed – Stop vold mod børn skal hermed fremsætte udtrykkelige kritik over, at disse sager for ofte sker på det danske anbringelsesområde, og at ingen formår at påtage sig ansvaret herfor og at ingen har en interesse i at få ophørt denne praksis. Det er beskæmmende at leve i et land, hvor politikere og myndighedsudøvere forvolder denne skade på anbragte børn.

BILAG 1**Juridiske bemærkninger:**

Indledningsvis bemærkes det, at Domstolene er på høringslisten.

Det følger af Grundlovens § 3, at domstolene henhører under den dømmende magt og ikke under den lovgivende magt.

Det følger af Magtfordelingsprincippet, at dette princip, er et grundlæggende princip, der skal gøre sig gældende i en retsstat således, at den lovgivende, den udøvende og dømmende magt, kan kontrollere hinanden for magtmisbrug mod befolkningen. Dette kan i midlertidig ikke lade sig gøre, når de tre grene ikke er adskilt og når personer fra grenene bevæger sig ind over andre grene.

Det følger af EMRK artikel 6, at magtfordelingsprincippet, er det bærende element for en retsstat, hvorfor der rejses kritik af, at domstolene er med i det lovforberedende arbejde.

Europarådet:

Europarådet har den 6. juni 2018 afgivet en bindende rapport "*Striking a balance between the best interest of the child and the need to keep families together*" for de ratificerede lande, der præciserer staternes forpligtelse til at sikre, at børn beskyttes og forbliver hos deres primære omsorgsperson. I denne forpligtelse, er staterne i særdeleshed forpligtede til at sikre retssikkerheden i sager, der vedrører familier.

Rapporten blev udarbejdet på baggrund af en gennemgribende undersøgelse foretaget af Norge, hvis børneområde er identisk med det danske, hvor retssikkerheden ikke er tilfredsstillende.

Af rapportens pkt. 4 fremgår:

"Furthermore, Article 8 of the European Convention on Human Rights (ETS No. 5) makes it clear that citizens are entitled to respect for their private and family lives. Expanding on this provision, the European Court of Human Rights has said in the case of R.M.S. v. Spain that "[t]he Court takes into consideration the fact that it is an interference of a very serious order to split up a family. Such a step must be supported by sufficiently sound and weighty considerations in the interests of the child"."

Rapporten "*Striking a balance between the best interest of the child and the need to keep families together*" vedlægges i sin fulde længde, idet denne rapport skal iagttages i forbindelse med lovarbejdet.

I vores høringssvar, er der indsat bestemmelser, der har til formål at sikre, at den danske stat lever op til sin forpligtelse i medfør af EMRK artikel 6.

Det ses ikke i lovudkastet, at man har indført bestemmelser, der dels sikrer, at sagsbehandlingen er retssikkerhedsmæssig korrekt eller sikrer, at de sagsbehandlere, der har ansvaret for sagsbehandlingen, er personligt ansvarlige for sagen, som EMRK artikel 41 forpligter den danske stat til. Enhver ansat i en offentlig eller statslig myndighed, der behandler sager, der vedrører borgeres velfærd, er personlig ansvarlig for de krænkelse af menneskerettighederne, der måtte ske.

I vores høringssvar opfordres der til, at der indsættes bestemmelser, der har til formål at sikre, at den danske stat lever op til sin forpligtelse i medfør af EMRK artikel 41. Der henvises til det selvstændige Kapitel, der er udarbejdet i forhold til autorisation samt strafbemmelser.

EMRK artikel 8:

Der ses gennemgående mange krænkelse af EMRK artikel 8 i lovudkastet til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager) jf. lovbekendtgørelse nr. 798 af 7. august 2019. Lovudkastet tilsidesætter enhver berørt familie og ethvert berørt barns ret til privatliv, hvilket vores høringssvar har til formål at sikre ændret således, at den danske stat lever op til sin forpligtelse i medfør af EMRK artikel 8 – retten til privat- og familieliv.

Af rapporten *”Striking a balance between the best interest of the child and the need to keep families together”* fra Europarådet fremgår direkte, at staterne skal sikre, at familierne forbliver samlet, og hvis der skal ske en adskillelse grundet barnets sikkerhed i form af en anbringelse udenfor hjemmet, er staten forpligtet til at arbejde hen imod en forening af familien igen, idet en anbringelse udenfor hjemmet alene må være en midlertidig foranstaltning.

En permanent adskillelse af barnet og dets familie i form af en varig anbringelse ”barndommen ud” eller en tvangsbortadoption, er kravene for et sådant indgreb, prøvet i Storkammeret ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i sagen CASE OF STRAND LOBBEN AND OTHERS v. NORWAY, no. 37283/13, og der henstilles til, at man i den danske stat udviser respekt for Storkammerets afgørelse af 10. september 2019 samt udviser respekt for PACE og Europarådets vurdering af dette retsområde.

En administrativ frihedsberøvelse af et barn henhører under EMRK artikel 5

En anbringelse udenfor hjemmet betegnes som en frihedsberøvelse i medfør af Grundlovens § 71 jf. EMRK artikel 5:

”1. Enhver har ret til frihed og personlig sikkerhed. Ingen må berøves friheden undtagen i følgende tilfælde og i overensstemmelse med den ved lov foreskrevne fremgangsmåde:

- a) lovlige forvaring af en person efter domfældelse af en kompetent domstol;
- b) lovlige anholdelse eller forvaring for ikke-efterkommelse af en domstols lovlige påbud eller for at sikre opfyldelsen af en ved lov foreskrevet forpligtelse;
- c) lovlige anholdelse eller forvaring af en person med det formål at stille ham for den kompetente retlige myndighed, når der er begrundet mistanke om, at han har foretaget en retsstridig handling, eller når der er rimelig grund til at anse det for nødvendigt for at hindre ham i at foretage en retsstridig handling eller i at flygte efter at have fuldbyrdet en sådan;
- d) forvaring af en mindreårig ifølge lovlige kendelse med det formål at føre tilsyn med hans opdragelse eller for at stille ham for den kompetente myndighed;
- e) lovlige forvaring af personer for at hindre spredning af smitsomme sygdomme, af personer der er mentalt abnorme, drankere, narkomaner eller vagabonder;
- e) lovlige forvaring af personer for at hindre spredning af smitsomme sygdomme, af personer der er mentalt abnorme, drankere, narkomaner eller vagabonder;
- f) lovlige anholdelse eller forvaring af en person for at hindre ham i uretmæssigt at trænge ind i landet eller af en person, mod hvem udvisnings- eller udleveringssag er svævende.

2. Enhver, der anholdes, skal ufortøvet på et sprog, som han forstår, underrettes om grundene til

anholdelsen og om enhver mod ham rettet anklage.

3. Enhver, der anholdes eller tages i forvaring i henhold til bestemmelserne i denne Artikels stk. 1 c), skal ufortøvet stilles for en dommer eller anden øvrighedsperson, der ved lov er bemyndiget til at udøve domsmyndighed, og skal være berettiget til rettergang inden en rimelig tid, eller til at blive løsladt i afventning af rettergang. Løsladelsen kan gøres betinget af sikkerhed for, at den pågældende giver møde under rettergangen.

4. Enhver, der berøves friheden ved anholdelse eller forvaring, skal være berettiget til at tage skridt til, at der af en domstol træffes hurtig afgørelse om lovligheden af hans forvaring, og at hans løsladelse beordres, hvis forvaringen ikke er retmæssig;

5. Enhver, der har været genstand for anholdelse eller forvaring i modstrid med bestemmelserne i denne Artikel, har ret til erstatning."

Jon Fridrik Kjølbro anfører i "Den Europæiske Menneskerettighedskonvention - for praktikere", 3. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag 2010, side 285, nederst, side 286, øverst:

"... Konventionen stiller nogle krav til frihedsberøvelsens formål. For at være forenelig med konventionen skal en frihedsberøvelse varetage mindst ét af de formål og dermed være omfattet af mindst en af de frihedsberøvelsesgrunde, der er opregnet i litra a til f. Opregningen af tilfælde, hvor frihedsberøvelsen kan være forenelig med konventionen, er udtømmende og udgør en undtagelse fra retten til frihed og skal derfor fortolkes indskrænkende. Det gælder, selv om der er tale om bekæmpelse af f.eks. organiseret kriminalitet."

I den danske stat sker frihedsberøvelser af børn ud fra et skøn, og i alt for mange sager, på baggrund af fejlagtig sagsbehandling, der ikke lever op til den nationale lovgivning eller de internationale konventioner, hvilket forventes imødegået ved lovændring.

Domspraksis fra EMD:

Af **CASE OF VENIOSOV v. UKRAINE**, no. 30634/05 af 15. december 2011 fastslog Domstolen i præmis 43, at listen over undtagelser til retten til frihed i artikel 5, § 1, er udtømmende ("exhaustive"), og at undtagelserne skal være genstand for en indskrænkende fortolkning ("a narrow interpretation").

Præmis 43 har følgende indhold: "*The Court reiterates that, in proclaiming the right to liberty, Article 5 § 1 contemplates the physical liberty of the person and its aim is to ensure that no one should be dispossessed of this liberty in an arbitrary fashion. The list of exceptions to the right to liberty secured in Article 5 § 1 is an exhaustive one and only a narrow interpretation of those exceptions is consistent with the aim of that provision (see Doronin v. Ukraine, no. 16505/02, § 52, 19 February 2009, with further references).*"

Af praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol fremgår klart og tydeligt, at enhver anbringelse udenfor hjemmet alene skal være:

"*Temporary measure*" og at ethvert skridt i forbindelse med en tvangsfjernelse skal være foreneligt med det endelige mål at genforene familien ("ultimate aim of reuniting the natural parents and the child").

Dette er fornyelig blevet gentaget i **CASE OF STRAND LOBBEN AND OTHERS v. NORWAY**, no. 37283/13 af 10. september 2019, præmis 7:

7. The domestic authorities never considered the foster care of the child as a temporary measure with the ultimate aim of reuniting the mother and her child, and they did not seriously engage in supporting the mother with a view to improving her capacity as a mother. In this respect, they disregarded the Court's case-law and their respective obligations.

I **CASE OF K. AND T. v. FINLAND**, no. 25702/94 af 12. juli 2001, blev EMRK artikel 8 anset for krænkede blandt andet fordi, myndighederne ikke havde gjort sig tilstrækkelige anstrengelser for at forsøge at genforene familien efter en tvangsanbringelse havde fundet sted.

Det fremgår af sagen, at moderen havde været tvangsindlagt flere gange med psykiatiske lidelser (blandt andet skizofreni), da hendes søn "M" i 1993, der dengang var 4 år gammel, blev anbragt på et børnehjem med moderens samtykke. I juni 1993 fødte moderen endnu et barn "J", som straks blev fjernet fra moderen. 14 dage senere blev den anbringelse af sønnen M ændret til også at være tvangsmæssig. Som begrundelse for anbringelse af J uden for hjemmet uden forældrenes samtykke henviste myndighederne til moderens sygdom og de foreliggende oplysninger om aggressiv adfærd fra moderens side. For så vidt angik faderen henviste myndighederne til, at han ikke kunne overkomme pasningen af både den syge moder og det nyfødte barn. Også efter tvangsfjernelsen af børnene fortsatte moderen med mellemrum at blive indlagt på psykiatrisk hospital såvel frivilligt som tvangsmæssigt. Faderen flyttede i juli 1993 i familiecenter sammen med det nyfødte barn J. Moderen fik tilladelse til at besøge børnene, når der var en sygeplejerske til stede.

Børnene blev efter nogen tid overført til en plejefamilie.

Forældrene måtte besøge børnene en gang om måneden i 3 timer ad gangen. Derudover ville plejefamilien besøge forældrene sammen med børnene hver 6. måned (præmis 77). I præmis 60 udtaler en sagkyndig, at et samvær af det omhandlede omfang var tilstrækkeligt til, at familien ville kunne genforenes, hvis det senere viser sig, at det ikke længere er nødvendigt, at børnene er tvangsfjernede. I november 2000 ophævede myndighederne kravet om, at samværet skulle være overvåget. Der skulle være et samvær om måneden. Hver 2. måned skulle være i forældrenes hjem, hvor børnene ankommer lørdag kl. 11 og rejser søndag kl. 16.00. De øvrige besøg skulle være hos plejefamilien, og de skulle strække sig fra kl. 11.00 om søndagen og frem til kl. 17.00. Derudover tillodes det, at børnene kom på ferie hos forældrene 2 uger i sommerferien og en enkelt dag og nat i julen. Af præmis 179 følger det, at EMD (Storkammeret) fandt, at det udgjorde en krænkelse af EMRK artikel 8, at myndighederne ikke havde udvist større anstrengelser i forsøget på at genforene familien, end tilfældet var. I præmis 178 udtales, at artikel 8 kræver, at det er et vejledende princip ("guiding principle"), at tvangsfjernelse skal anses for en midlertidig foranstaltning ("temporary measure"), og at ethvert skridt i forbindelse med en tvangsfjernelse skal være foreneligt med det endelige mål at genforene familien ("ultimate aim of reuniting the natural parents and the child").

Den foreløbige anbringelse af det nyfødte barn J, blev anset for en selvstændig krænkelse af moderens rettigheder. I præmis 168 udtaler storkammeret blandt andet, at det er en særdeles indgribende foranstaltning at tage et nyfødt barn fra sin mor, og det kræver ekstraordinære grunde at fjerne et nyfødt barn fra sin mor. Storkammeret bemærkede blandt andet, at det ikke var oplyst, at myndighederne havde overvejet andre midler end tvangsfjernelse (også præmis 168): "*.....when such a drastic measure for the mother, depriving her totally of her new-born child immediately on birth, was contemplated, it was incumbent on the competent national authorities to examine whether some less intrusive interference into family life, at such a critical point in the lives of the parents and child, was not possible.*"

EMD fandt i ovenstående sag, at – på trods af reel psykisk sygdom – at der var sket en krænkelse af EMRK artikel 8, idet myndighederne ikke havde gjort tilstrækkeligt for at bringe familien sammen igen.

I sag **CASE OF R. v. FINLAND**, no. 34141/96 af 30. maj 2006, blev der statueret krænkelse af EMRK artikel 8.

Den 24. november 1992 indvilgede et barns forældre i, at barnet, der var 5 år gammelt, blev anbragt uden for hjemmet. Anbringelsen var blandt andet begrundet i, at moderen, der havde udviklet en psykiatrisk lidelse, optrådte voldeligt over for barnet, og at hverken faderen eller moderen kunne yde den tilstrækkelige omsorg for barnet. I starten kunne barnet komme på besøg hos sin far. Af præmis 12 fremgår det imidlertid, at myndighederne inddrog faderens tilladelse til at få barnet på besøg i sit hjem, idet man konstaterede, at barnet begyndte at masturbere, hvilket man overvejede kunne skyldes seksuelt misbrug af barnet. Han fik nu tilladelse til at besøge barnet 1 gang og nogle gange 2 gange om måneden på børnehjemmet. Fra juni 1994 kunne barnet igen komme på besøg hos faderen en gang om måneden. Myndighederne overvågede ikke på noget tidspunkt hjemmebesøgene.

Af præmis 12 fremgår yderligere, at det fremgår af journalark, at det på et møde den 1. december 1992, hvor faderen deltog, blev besluttet, at faderen kunne besøge sønnen cirka 2 gange om måneden, idet "konstante" besøg kunne virke forstyrrende på barnet. Af præmis 14 fremgår, at det af myndighedernes journal fra 11. marts 1993 fremgår følgende: "... Idet det ikke længere er hensigten at få barnet placeret hos sine forældre, men derimod hos plejeforældrene, bør processen med hensyn til at få barnet adskilt fra forældrene fortsættes". Af præmis 20 fremgår det, at forvaltningen 4. november 1994 besluttede ikke at hjemgive barnet, efter at faderen forudgående havde begæret det hjemgivet.

Det blev også besluttet, at man ville arbejde for, at barnet skulle forblive hos plejeforældrene (også præmis 20). Af præmis 21 og 23 fremgår det, at faderen indbragte forvaltningens afgørelse for retten, og at retten ikke imødekom faderens anmodning om, at barnet skulle undersøges af en af faderen navngiven psykiater. Retten stadfæstede forvaltningens afgørelse og opretholdt anbringelsen.

Den 1. juni 1995 blev barnet placeret hos en plejefamilie 150 km. fra faderens hjem. I indledningen af præmis 89 udtaler EMD blandt andet: "EMD skal gentage det ledende princip, hvorefter en tvangsanbringelse skal anses som en midlertidig foranstaltning, som skal afbrydes, så snart forholdene tillader dette, og at ethvert skridt, der fører til midlertidig anbringelse uden for hjemmet, skal være forenelig med det ultimative krav forsøg på at genforene de biologiske forældre og barnet". I præmis 94 konkluderer EMD, at artikel 8 er krænkelse.

EMD henviser i præmis 92 og 93 blandt andet til, at faderen i begyndelsen kun fik lov til at besøge barnet 2 gange om måneden og senere kun en gang hver anden måned. Dette hindrede efter Domstolens opfattelse muligheden for, at familien kunne genforenes, hvilket er i strid med EMRK artikel 8, med mindre der foreligger ganske særlige omstændigheder. EMD fandt også, at der gik lang tid, inden faderen fik aktindsigt i journalark vedrørende barnet.

Af sagerne fra EMD kan det konstateres, at staterne, der har begået disse forhold, alle er blevet dømt for krænkelse af artikel 8, idet en anbringelse udenfor hjemmet alene skal være en midlertidig løsning og idet staterne har et ansvar for at bringe familien sammen igen så snart, at forholdene taler herfor.

I **CASE OF P., C. AND S. v. THE UNITED KINGDOM**, no. 56547/00 af 16. juli 2002 jf. indledningen af præmis 113: "*The mutual enjoyment by parent and child of each other's company constitutes a fundamental element of family life, and domestic measures hindering such enjoyment amount to an interference with the right protected by Article 8 of the Convention*".

Deraf følger, at udgangspunktet er, at EMRK artikel 8 beskytter forældres og børns ret til at være sammen, og at foranstaltninger i national lovgivning, der forhindrer dette, kan være i strid med artikel 8.

Af præmis 113 følger imidlertid også, at EMRK anerkender, at børn kan tvangsfjernes fra deres familie, hvor dette anses for "necessary in a democratic society" ("nødvendigt i et demokratisk samfund").

I præmis 116 udtales det - også som en generel forudsætning - følgende: "*While the authorities enjoy a wide margin of appreciation in assessing the necessity of taking a child into care, in particular where an emergency situation arises, the Court must still be satisfied in the particular case that there existed circumstances justifying the removal of the child, and it is for the respondent State to establish that a careful assessment of the impact of the proposed care measure on the parents and the child, as well as of the possible alternatives to taking the child into public care, was carried out prior to implementation of such a measure*".

Heraf følger, at det under en sag ved Domstolen, er de nationale myndigheder, som skal bevise ("establish"), at man har foretaget en omhyggelig ("careful") vurdering af det påtænkte indgrebs indvirkning på forældrene og barnet, og at man inden iværksættelsen af en tvangsfjernelse, omhyggeligt har overværet mulige alternativer til tvangsfjernelse ("possible alternatives to taking the child into public care").

I sagen var en mor, den 7. maj 1998, kl. 04.42, blevet indlagt for at føde ved kejsersnit. Moderen var straffet for tidligere at have vanrøgtet sit førstefødte barn. Samme dag, kl. 10.30 besluttede kommunen, at barnet skulle tvangsfjernes. Kl. 16.00 fjernede socialrådgivere fra kommunen barnet fra moderen, der fortsat lå på hospitalet. Domstolen fandt, at dette udgjorde en krænkelse af artikel 8.

Af præmis 132 fremgår blandt andet, at myndighederne, under sagen ved Domstolen, havde henvist til, at man ikke kunne tillade overvåget samvær mellem barnet og forældrene, idet der havde været et spændt forhold mellem forældrene og personalet på hospitalet, og at hospitalet derfor ikke kunne tage ansvaret for barnets sikkerhed, hvis det skulle forblive hos moderen under indlæggelsen. Domstolen noterede sig blandt andet, at moderen var så svag efter fødslen, at hun var nødt til at ligge i sengen. Domstolen fandt, at det ikke var åbenbart, at det ikke var muligt, at barnet og moderen kunne forblive sammen under opholdet på hospitalet under overvågning, idet moderens muligheder for at skade barnet på dette tidspunkt har været væsentligt mere begrænset end efter udskrivningen. Derudover fandt Domstolen, at der ikke forelå oplysninger om, at moderen ville udsætte barnet for livsfare. Det var ikke godtgjort, at den fare, der eventuelt var, kunne modvirkes med mindre indgribende foranstaltninger.

Som det fremgår af afgørelsens præmis 131, anser Domstolen tvangsfjernelsen af et nyfødt barn fra sin moder for "traumatisk for moderen" og udsætter hendes fysiske og mentale helbred for pres, og det berøver den nyfødte baby for nærkontakt med dennes naturlige moder herunder muligheden for at få bryst.

Af **CASE OF ÓNODI v. HUNGARY**, no. 38647/09, af 30. maj 2017, præmis 29, 30 og 31 fremgår:

2. The Court's assessment

(a) General principles

29. The Court reiterates that the mutual enjoyment by parent and child of each other's company constitutes a fundamental element of "family life" within the meaning of Article 8 of the Convention (see, among many

other authorities, *Monory v. Romania and Hungary*, no. 71099/01, § 70, 5 April 2005 and *Nazarenko v. Russia*, no. 39438/13, § 60, ECHR 2015 (extracts)).

30. *The essential object of Article 8 is to protect the individual against arbitrary action by public authorities. There are, in addition, positive obligations inherent in an effective "respect" for family life. In both contexts regard must be had to the fair balance that has to be struck between the competing interests of the individual and the community, including other concerned third parties, and the State's margin of appreciation. The Court has already repeatedly held that in matters relating to their custody the interest of children are of paramount importance. The child's best interests must be the primary consideration and may, depending on their nature and seriousness, override those of the parents (see Sahin v. Germany [GC], no. 30943/96, § 66, ECHR 2003-VIII and Plaza v. Poland, no. 18830/07, § 71, 25 January 2011).* 10

31. *In cases concerning the implementation of the contact rights of one of the parents, Article 8 includes a parent's right to the taking of measures with a view to his or her being reunited with the child and an obligation on the national authorities to facilitate such reunion, in so far as the interest of the child dictates that everything must be done to preserve personal relations and, if and when appropriate, to "rebuild" the family; the State's obligation is not one of result, but of means (see, among other authorities, Pascal v. Romania, no. 805/09, § 69, 17 April 2012).*

Den danske stat er således forpligtet til at sikre genforening mellem barn og forældre, og er forpligtet til at tage de nødvendige skridt for at opfylde EMRK artikel 8.

Af FN-konventionen af 20 november 1989 om Barnets Rettigheder (Børnekonventionen) fremgår af artikel 9, stk. 1, og af artikel 18, stk. 2, følgende:

Artikel 9, stk. 1, Deltagerstaterne skal sikre, at barnet ikke adskilles fra sine forældre mod deres vilje, undtagen når kompetente myndigheder, hvis afgørelser er undergivet retlig prøvelse, i overensstemmelse med gældende lov og praksis bestemmer, at en sådan adskillelse er nødvendig af hensyn til barnets tarv.

En sådan beslutning kan være nødvendig i særlige tilfælde, f.eks. ved forældres misbrug eller vanrøgt af barnet, eller hvor forældrene lever adskilt og der skal træffes beslutning om barnets bopæl.

Af artikel 18, stk. 2 fremgår, med henblik på at sikre og fremme de rettigheder, der er indeholdt i denne konvention, at deltagerstaterne skal yde passende bistand til forældre og værger ved disses udførelse af deres pligter som opdragere af børn og skal sikre udviklingen af institutioner, ordninger og tjenesteydelser til omsorg for børn.

FN's børnekomite "(COMMITTEE ON THE RIGHTS OF THE CHILD) udtaler i "Concluding observations - Denmark" af 23. november 2005 bekymring over det stigende antal anbringelser uden for hjemmet af børn i Danmark.

I præmis 33 udtales det blandt andet, at "en grundig vurdering af behovet for" ("a thorough assessment of the need of") anbringelse af børn uden for hjemmet ikke altid finder sted i Danmark, og at kontakten mellem det anbragte barn og forældrene er "meget begrænset" ("very limited"). I præmis 34 anbefales det blandt andet, at de danske myndigheder øger indsatsen med at yde støtte til børnene og deres forældre med henblik på at begrænse antallet af anbringelser uden for hjemmet.

I FN's "Guidelines for the Alternative Care of Children" af 24. februar 2010. I afsnit II (a), punkt 3, fastslås princippet om, at anbringelse af børn uden for deres familie skal tilrettelægges således, at man mest muligt

øger muligheden for, at barnet kan returnere til sin familie. I de efterfølgende afsnit beskrives den indsats, som myndighederne skal foretage for at støtte familier i at kunne passe deres egne børn.

I punkt a i afsnittet om "Children deprived of a family environment" i "Concluding Observations" of the Committee on the Rights of the Child vedrørende Danmark af 4. februar 2011 anbefaler komiteen, at de danske myndigheder i højere grad "tilbyder tilstrækkelig støtte" ("provide appropriate support") til familier for at begrænse omfanget af anbringelse af børn uden for hjemmet.

I UFR 1995.151 VLD blev Ankestyrelsens afgørelse i en sag om anbringelse af et barn uden for hjemmet uden forældrenes samtykke af landsretten underkendt som ugyldig, idet planen for barnets ophold uden for hjemmet led af væsentlige mangler. Landsretten udtalte nærmere: *"Da den i sagen foreliggende plan hverken indeholder en angivelse af den forventede varighed af anbringelsen eller en beskrivelse af den påtænkte behandling af barnet samt ej heller en angivelse af, hvilke foranstaltninger der påtænkes iværksat for familien, findes planen ikke at opfylde betingelserne i bistandslovens § 66 b, stk. 2, hvilket burde have været påset af Den Sociale Ankestyrelse. Herefter findes Den Sociale Ankestyrelsens afgørelse at lide af så væsentlige mangler, at den må tilsidesættes som ugyldig."*

I 1995 synes retssikkerheden er være intakt ved de danske domstole, hvilken retssikkerhed ikke er opretholdt.

Yderligere inkorporering i ændring af Lov om Social Service

Følgende henstillinger ifølge den danske stats internationale forpligtelser ses ikke iagttaget i udkast til den lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager) jf. lovbekendtgørelse nr. 798 af 7. august 2019, som skal inkorporeres til beskyttelse af børn og familiernes rettigheder.

CEDAW-rapport af den 15. marts 2016; Opfordringer til den danske stat, der skal indfries for at leve op til Børnekonventionen og Istanbulkonventionen. Rapporten vedlægges nærværende høringssvar.

GREVIO-Baseline Evaluation Report Denmark af 24. november 2017. Rapporten vedlægges nærværende høringssvar.

United Nations Committee on the Rights of the Child - Concluding observations on the fifth periodic report of Denmark af 29. september 2017. Rapporten vedlægges nærværende høringssvar.

BILAG 2

Psykologi

Det ses ikke i lovudkastet, at man har taget højde for at minimere skadevirkningerne for de børn, der måtte blive involveret i en anbringelsessag. Derimod ses det, at man vil forøge skaderne på børnene ved blandt andet at fastholde anbringelsen af barnet.

Af lovforslaget og bemærkningerne hertil, kan konstateres, at den evidensbaserede forskning, der påviser de skader, der påføres børn i forbindelse med måden, hvorpå, man hidtil har praktiseret anbringelser af børn, ikke er inkluderet. Da de emotionelle, psykologiske- såvel som de fysiske skader, der påføres børn, når sagsbehandlingen ikke lever op til kravene i dels den nationale lovgivning, og i særdeleshed i henhold til de internationale konventionsforpligtelser, medfører dette, at danske myndigheder påfører uoprettelige skader på børn, der som følge heraf vokser op med alvorlige psykiske mén og forringet trivsel i voksenlivet.

Det forhold bør indtænkes i den nye lovgivning med henblik på at leve op til de internationale forpligtelser og minimere skaderne, der påføres børn, og herved påføres vores samfund.

De evidensbaserede skadevirkninger på børn ved separation fra den primære omsorgsperson.

Undersøgelser viser at børn fra 5 år og derunder, som adskilles fra sin primære omsorgsperson i 30 dage har en signifikant øget risiko for, at udvikle borderline personlighedsforstyrrelser i teenageårene³. Man ved også, at kortere adskillelisesperioder på en uge og op til 30 dage mellem barnet og dets primære omsorgsperson, er så stressende for barnet, at det kan lede til mangelfulde akademiske færdigheder senere i barnets liv⁴. Derudover er det påvist, at adskillelse mellem et barn og dets mor resulterer i, at barnet kan udvikle vedvarende aggressiv og negativ adfærd⁵. Hos piger ses en alt for tidlig seksuel debut og generelle tilpasningsproblemer i teenageårene og pre-teenageårene korreleret til adskillelse og afbrydelser i tilknytningen mellem barnet og dets primære omsorgsperson og dermed implicit svigt af barnets behov for en tryk tilknytning⁶.

Et stort dansk studie fra 2007 fastlog, at den gennemgående årsag til udviklingen af skizofreni, bipolare lidelser og/eller svær depression i teenagealderen samt i voksenlivet, er adskillelse fra sin primære

³ Crawford TN, Cohen PR, Chen H, Anglin DM & Ehrensaft M (2009) *Early maternal separation and the trajectory of borderline personality disorder symptoms*. Development and Psychopathology. Vol.21, pp.1013-1030.

⁴ Leventhal T. & Brooks-Gunn J. (2000) *Entrances and Exits in children's lives: Associations between household events and test scores*. New York: Teachers College, Columbia University. Unpublished Manuscript.

⁵ Howard K, Martin A, Berlin LJ, Brooks-Gunn J. (2011) *Early Mother-Child Separation, Parenting, and Child Well-Being in Early Head Start Families*. Attachment Human Development. Vol.13, Issue 1, pp. 5-26 (doi: 10.1080/14616734.2010.488119)

⁶ Adam EK. & Chase-Lansdale PL. (2002) *Home sweet home(s): Parental separations. Residential moves, and adjustment problems in low-income adolescent girls*. Developmental Psychology. Vol. 38, pp.792-805.

omsorgsperson i barndommen⁷. Dette støttes af en undersøgelse fra 1999, som også finder at skizofreni og personlighedsforstyrrelser er tæt knyttet til adskillelse mellem barn og dets primære omsorgsperson⁸.

Tilknytningsteorien som først beskrevet af Bowlby⁹ opstod ud fra et ønske om, at højne den generelle trivsel blandt børn og unge. Han påviste at tilknytningen mellem barnet og dets primære omsorgsperson er det vigtigste element for barnets trivsel igennem hele livet. Siden Bowlby påviste, at trivsel hos et barn og senere hen i voksenlivet er afhængig af en tryk tilknytning til sin mor (primære omsorgsperson) har forskere kontinuerligt konstateret, at Bowlby havde ret. Der foreligger således ingen empiri der foreslår, at adskillelse mellem et barn og dets primære omsorgsperson er sundt. Derimod ved man, at plejebørn og børn på børnehjem udviser langt flere adfærdsproblemer end børn som man, trods reducerede forældreviser, lader blive hos deres primære omsorgsperson. Dette skyldes, at traumat ved at adskille barnet fra sin primære omsorgsperson og derved bryde tilknytningen, har stor negativ effekt på barnet med socio-emotionelle skadesvirkninger til følge¹⁰.

Søskenderelationen er betydelig og studier viser, at hvis søskende adskilles eller mister hinanden i barndommen er der en signifikant øget risiko (71% forøget) for dø før tid. I Danmark har man ikke fokus på sorgen og de relaterede psyko-emotionelle processer, der opstår når børn mister eller fratages en primær forælder eller en søskende¹¹. Internationale studier viser dog, at børn der mister deres primære omsorgsperson er i højrisiko for, at udvikle kompleks sorg og svær depression¹² med en forhøjet risiko for selvdestruktiv adfærd, selvmord og forsøg på selvmord senere i livet¹³.

Det gøres derfor gældende, at det er direkte farligt for barnets helbred på længere sigt, når anbringelser af søskende ikke tager hensyn til tilknytningen imellem dem. I dag adskilles søskende alt for tit i anbringelsessager, hvilket er en praksis der bør ophøre straks.

Da børn har et latent behov for beskyttelse og en ringe tilknytning til de voksne de anbringes hos, kan børn skjule deres lidelser og sorgen over tabet af en primære omsorgsperson (ofte moderen). Netværket omkring et anbragt barn tolker derfor, at barnet er kommet over sorgen¹⁴. Dette er i høj grad ikke tilfældet. Børn kan internalisere sorgen og idet personer omkring barnet generelt er uvidende om mekanismerne af sorgbearbejdelse, får barnet ikke lov til at udtrykke tabet af sin primære omsorgsperson, hvilket skader barnet i høj grad og påvirke livskvaliteten langt ind i voksenlivet.

⁷ Laursen, TM, Munk-Olsen, T, Nordentoft, M, Mortensen, PB. (2007) A comparison of selected risk factors for Unipolar Depressive Disorder, Bipolar Affective Disorder, Schizoaffective Disorder, and Schizophrenia from a Danish population-based cohort. *Journal Clinical Psychiatry*. Vol.68. pp.1673-81.

⁸ Agid O. et al. (1999) *Environment and vulnerability to major psychiatric illness: a case control study of early parental loss in major depression, bipolar disorder and schizophrenia*. *Molecular Psychiatry*. Vol. 4, pp. 163-172.

⁹ Bowlby, J. *Attachment and loss. Vol. 1 Attachment*. New York: Basic Books (1969/1982) & Bowlby, J. *Attachment and loss. Vol. 2 Separation*. New York: Basic Books (1973)

¹⁰ Lawrence CR, Carlson EA, Egeland B. (2006) *The impact of foster care on development*. *Development and Psychopathology*. Vol.18, pp. 57-76.

¹¹ Yongfu Y. et al. (2017) *Association of mortality with the death of a sibling in childhood*. *JAMA Pediatrics*. Vol. 171, issue 6, pp. 538-545

¹² Weller RA, Weller EB, Fristad MA. & Bowes JM. (1991) *Depression in recently bereaved prepubertal children*. *American Journal Psychiatry*. Vol. 148. Issue 11. Pp. 1536-40.

¹³ Szanto K. et al. (2006) *Indirect self-destructive behavior and overt suicidality in patients with complicated grief*. *Clinical Psychiatry*. Vol.67. pp. 233-39.

¹⁴ Black D. (1998) *Bereavement in childhood*. *British Medical Journal*. Vol.316. Issue.135. pp.931-34.

Allerede i årene efter anden verdenskrig blev det påvist, at børn, der fratages deres primære omsorgsperson, udvikler en række forandringer i deres DNA, når de sammenlignes med børn, der *ikke* fjernes fra sine forældre/sin forælder. Forandringerne ved DNA-ændringer, vil igennem hele livet påvirke, hvilke gener, der er aktive versus inaktive.

Dette medvirker til at forklare, hvorfor de (tvangs)fjernede/bortadopterede og børn, der adskilles fra deres primære omsorgsperson langt oftere, udvikler en lang række problemer og sygdomme, såsom sygdomme i hjerne, sind (psykiske lidelser), hjerte og hjertekar-system, immunsystem, stofskiftet (fx diabetes) m.fl.

I videnskaben er det fastslået, at alle disse problemer bliver værre, jo længere tid separationen varer.

Det er påvist, at en separation ved en hospitalsindlæggelse, i sig selv er nok til, at der sker små ændringer i hjerne, sind og immunsystem. Når et nyfødt spædbarn er indlagt på neonatal-afdelingen, og spædbarnet dermed er frataget sin moderlige kontakt, kan man måle, at spædbarnets hormonsystem og nervesystem ændres i en ugunstig retning, som forklarer hvorfor barnet senere i livet oftere rammes af stress, depression og angst. I disse undersøgelser er der foretaget sammenligninger med spædbørn, der *ikke* har været frataget deres moderlige kontakt.

Man er således særdeles veloplyst om de skader, der påføres børn, når disse fratages deres primære omsorgsperson, hvor det er moderen, der oftest må anses, som den mest primære, særligt for små børn.

At anbringe et barn er således indgribende ikke kun for barnets ydre liv, men tillige for barnets biogenetik, og heraf ændringer i barnets DNA med uoprettelige skader til følge for barnet ved barnets adskillelse fra dens primære omsorgsperson.

Derfor er det særdeles vigtigt, at man er meget tilbageholden med dels at fjerne børn fra deres primære omsorgsperson, men tillige - i videst muligt omfang - undgår tvangsanbringelser, og i særdeleshed undgår tvangsbortadoptioner, da det er et faktum, at man ved disse handlinger hermed påfører barnet uoprettelige fysiske- såvel som psykiske skader, der vil følge barnet resten af livet.

Mange af disse data er fra finske forskningsstudier, idet man i Finland under 2. verdenskrig foretog nogle ret udbredte (tvangs)fjernelser af ca. 70 000 børn, hvorfor der eksisterer et omfattende forskningsmateriale derfra.

Disse forskningsstudier er suppleret med en del andre studier, som påviser de samme resultater. Heraf er der nogle britiske studier, der fremhæver øget forekomst og sværere grad af depression og angst hos tvangsfjernede børn end hos ikke-tvangsfjernede børn.

Studier af latinamerikanske børn, der fratages deres forældre, når de krydser grænsen til USA, viser at børnene får psykiske lidelser og PTSD såfremt de oplever selv kortvarig separation fra forældrene i forbindelse med immigrationen til USA. Sammenligningsgrundlaget (kontrolgruppen) er de samtidige latinamerikanske børn, der immigrerer til USA *uden* at blive separeret fra deres forældre.

Af Justitsministeriets egen forskningsportal fremgår en rapport af 10-02-2010:

"Adoption, psykiske lidelser og kriminalitet blandt 15-27-årige." En landsomfattende sammenlignelig registerbaseret undersøgelse af adopterede og af stedbørn sammenlignet med ikke-adopterede i Danmark. Laubjerg M & Petersson B. Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet. Københavns Universitet. Center for Sundhed og Samfund. Institut for Folkesundhedsvidenskab. Afdeling for Almen Medicin. Enhed for Medicinsk

Kvinde- og Kønsforskning. www.ifsv.ku.dk, Korrespondance til Merete Laubjerg: mlau@sund.ku.dk eller Birgit Petersson: bipe@sund.ku.dk

Af denne rapport er det videnskabeligt bevist, at adopterede børn har en højere forekomst af psykiske lidelser og fremgår i langt højere grad i kriminalstatistikkerne. Det er derfor ganske bekymrende, at man i den danske stat, har i sinde at øge antallet af tvangsanbringelse og tvangsbortadoptioner, og nedprioritere familiernes retssikkerhed, når man er bevidst om, at det er direkte skadeligt for de berørte børn, og heraf for vores samfund.

Skaderne ved omsorgssvigtede børn:

Af de videnskabelige forskningsforsøg, er det herved påvist, at der skal endog meget til i hjemmet ved barnets primære omsorgsperson før skaderne ved en adskillelse fra barnets primære omsorgsperson, kan godtgøre, at barnet skal adskilles fra denne.

Idet der forefindes hjem, hvor det er skadeligt for børn at opholde sig, skal det indskærpes igennem lovgivning, at disse sager skal undersøges grundigt, og der skal foreligge bevis i sagerne på, at der er skadelige forhold i hjemmet, der medfører, at skaderne ved at bo i hjemmet er større end skaderne ved en anbringelse. I disse sager kan der alene være tale om overgrebsager, et misbrug af euforiserende midler, der gør forælderen uegnet til at varetage barnets tarv, og sager om decideret vanrøgt.

På nuværende bærer anbringelsessager i stor grad præg af gisninger, formodninger og fantasier frembragt af socialrådgivere eller socialformidlere, der ikke er fagligt kompetente til at foretage en objektiv og professionel vurdering af en given sag, hvilket medfører, at anbringelser fra gode forældre er overrepræsenterede i anbringelsessagerne.

Anbringelser af børn sker også i sager, hvor forældre konflikter uagtet, at der forefindes minimum én egnet forælder, der kan varetage barnets tarv. Det er ikke i barnets tarv, når myndighederne bruger trusler om anbringelse eller tvangsanbringer barnet, i sager hvor Istanbulkonventionen og Børnekonventionen i stedet burde finde anvendelse.

At danske myndigheder anser anbringelser og adskillelse af børn fra deres primære omsorgsperson, som en potentiel konfliktløsningmetode mellem forældre, med fokus på, at barnet skades af en sådan forældrekonflikt, hvor det antages, at barnet stilles i en loyalitetskonflikt, er til større skade for barnet end at sikre, at den – som ofte – afvigende part i forældrekonflikten afskærmes fra den øvrige del af familien. Der er tale om et narrativ og der er intet fagligt eller teoretisk belæg for, at danske myndigheder som udgangspunkt i enhver børnesag konkluderer, at barnet er i en loyalitetskonflikt.

På anbringelsesområdet i Danmark, er hovedparten af anbringelser baseret udelukkende på "et skøn" og hvad sagsbehandleren tror vil ske med børnene. Denne praksis er direkte uforenelig med Børnekonventionens bestemmelser og den evidensbaserede forskning, der påviser, at man påfører uoprettelige skader på børnene ved denne form for sagsbehandling. Et skøn må aldrig være det element, der ligger til grund for en anbringelse af et barn, som det ses gøres i dag.

Dette har medført en kultur, hvor sagsbehandlere kan påstå hvad som helst om forældre, som dels ikke er sandfærdigt og heraf ikke kan bevises, og som dels beror på sagsbehandlerens egen subjektive antagelser og formodninger, og som tages for pålydende ved Børne- og Ungeudvalget, ved Ankestyrelsen og ved domstolene. Dette retssikkerhedsmæssige alvorlige skred, der er sket på anbringelsesområdet, der medfører uoprettelige skader på børn, på familier, og på vores samfund, skal ophøre, og det skal indskrives

i lovgivningen, at der skal kunne føres sandhedsbevis for de påstande, der er indgribende i enhver familie således at EMRK artikel 8 iagttages. Sandhedsbevis kan ikke udgøre en sagsbehandlers egen udarbejdede redegørelse.

Det har tillige også medført en kultur med øget brug af privatpraktiserende psykologer, der kan gå på kompromis med de etiske regler for psykologer for at få en god kunde i en kommune i butikken.

Det anbefales derfor, at staten egenhændigt opretter en psykologenhed med fastansatte psykologer, der skal finde anvendelse i disse sager således, at man sikrer, at psykologen ikke influeres af økonomiske interesser i strid med barnets tarv.

Der henvises i øvrigt til Statsrevisorernes rapport fra august 2016, hvori fremgår, at Statsrevisorerne rejser alvorlig kritik af anbringelsesområdet, hvor kommunerne konstaterbart ikke iagttager lovgivningen. Dette forhold har ikke forbedret sig siden uagtet, at de danske politikere oplyste for befolkningen, at kommunerne blev pålagt at følge lovgivningen.

Ved manglende iagttagelse af lovgivningen, forårsages der bevidst uoprettelige fysiske- såvel som psykiske skader på børnene.

Med det in mente, skal man tillige være opmærksom på, at det tager godt fem generationer at rette op på skaderne, der er begået på "første generation". Det er således ikke blot det enkelte barn og den enkelte familie, man forårsager uoprettelige skader på. Det er tillige de næste fire generationer, der mærkes af skaderne, hvorfor der er tale om bevidste store skader, der forvoldes mod vores samfund ved denne udviste adfærd, og som medfører, at staten er direkte ansvarlig for, at den sociale arv ikke brydes, men derimod påføres en del familier, der rettelig kunne have undgået en statslig indblanding, om kommunerne måtte have overholdt lovgivningen.

Samarbejde mellem primære forældre og myndighederne:

Indledningsvis bemærkes, at opfattelse af samarbejde mellem forældre og myndigheder, opfattes ved myndighederne, som værende, at forældre skal underlægge sig en sagsbehandlers vilkårlige adfærd.

Danske myndigheder har for tiden svært ved at håndtere forældre, der har en større faglighed og indsigt end de selv har. I Hjertestilhed – Stop Vold mod Børn, har vi mange sager, hvor en veluddannede og ordentlige forældre helt eller delvist skrives ud af børnenes liv. Børnenes liv før og efter undersøges ikke nærmere, og børnene får ingen hjælp eller støtte, når de fra den ene dag til den anden bliver overdraget fra deres hjem til et anbringelsessted.

Der ses i mange sager et decideret clean-cut, hvor børn og forældre holdes adskilt med minimal kontakt, hvilket påvirker barnets udvikling og den forælder, der fratages muligheden for at beskytte og give barnet omsorg negativt.

I disse sager ser vi ikke, at der er støtteforanstaltninger til forældre, der fra den ene dag til den næste mister deres barn/børn. Mange af disse forældre sidder i dag med svære traumebelastninger, og har mistet deres ellers givende karrierejobs.

To nylige undersøgelser har undersøgt dødeligheden blandt mødre, som får deres børn tvangsanbragt. Det ene studie fandt at selvmordsforsøg hos mødre med tvangsanbragte børn var 2.82 gange højere, og at selvmordsraten var mere end fire gange højere hos mødre med tvangsanbragte børn end hos mødre, som

stadig har deres børn¹⁵. Det andet studie fandt at mødre, hvis børn var tvangsanbragte, havde 3,5 gange højere sandsynlighed for at dø af undgåelige årsager (f.eks.: uforsætlige skader og selvmord) og 2,9 gange højere sandsynlighed for at dø af uundgåelige årsager (f.eks.: bilulykker og hjertesygdomme)¹⁶. Tvangsanbringelser påvirker således ikke kun barnet, men forårsager også en forhøjet dødelighed og forringet livskvalitet hos andre familiemedlemmer. Det er ikke usædvanligt, at hele familier går i opløsning på grund af en tvangsanbringelse, som kan være foretaget på et yderst tvivlsomt grundlag.

På denne måde, skaber staten Danmark selv arbejdsløshed, familier på overførselsindkomst og unødigt mistro til blandt forældre og børn, ofte på baggrund af en ulovlig og underlødige sagsbehandling, hvor kommunale medarbejdere ikke er fagligt kvalificeret til at foretage sig denne type af arbejde.

Trusler om at tvangsanbringe er også et hyppigt foretagende ved kommunerne for at få forældre til at ophøre med at søge om en given ydelse, som primært vedrører børn med nedsat funktionsevne. At blive truet på sin familieenhed, er ikke blot afstumpet og ondskabsfuldt, det er til og med ulovligt. En praksis, som tidligere Børne- og Socialminister Mai Mercado, i øvrigt tog stærkt afstand fra. Da der ikke er nogle konsekvenser for den type af adfærd ved kommunerne, er dette et virkemiddel, der ganske hyppigt anvendes. Foruden at det kræver, at Straffelovens bestemmelser bringes i anvendelse overfor de kommunale medarbejdere, der udviser en ulovlig adfærd, kræver det samtidig en holdningsændring ved forvaltningerne, og et opgør med en kultur og en behandlerpraksis, som er skadelig for familier og børn.

Psykologiske anbefalinger:

Den omfattende og grundige evidensbaserede forskning, som foreligger på området, og som bevidner de skader, der påføres børn, der fratages deres primære omsorgsperson, skal være det bærende element i lovgivningen med henblik på at opfylde kravene i Menneskerettighedskonventionen, Børnekonventionen og Istanbulkonventionen, som sikrer, at børn ikke skades.

Den evidensbaseret forskning, om de fysiske- og psykiske skader der påføres børn, som fratages deres primære omsorgsperson, skal indtænkes i lovgivningen således, at muligheden for en adskillelse mellem barnets primære omsorgsperson og barnet alene kan ske, hvis der er tale om forhold af strafbar karakter, som værende sig pædofili, fysisk vold, psykisk vold, vanrøgt og anden nedværdigende behandling. Der skal således være begået forhold, der er så skadelige, at konsekvensen ved adskillelsen opvejer konsekvensen ved forblivelsen. Konsekvensen skal kunne bevises i sagerne, og skal ikke kunne bero på en sagsbehandlers skøn og subjektive formodninger og antagelser, som ses ske i dag.

Andre forhold, der ikke henhører under strafferetten eller ved skadende misbrugsadfærd; alkohol, stoffer, piller, skal kunne afhjælpes med støtte i hjemmet.

Er der tale om en sag, hvor et barn/børn udsættes for strafbare handlinger eller misbrug, skal staten sikre, at barnet / børnene først og fremmest anbringes i netværkspleje. Netværkspleje er alt andet lige mere

¹⁵ Wall-Wieler, E. et al (2017) *Suicide Attempts and Completions among Mothers Whose Children Were Taken into Care by Child Protection Services: A Cohort Study Using Linkable Administrative Data*. The Canadian Journal of Psychiatry. URL: <https://doi.org/10.1177/0706743717741058>

¹⁶ Wall-Wieler, E., Ross, LL., Nickel, NC., Chateau, D., Brownell, M. (2018) *Mortality Among Mothers Whose Children Were Taken into Care by Child Protection Services: A Discordant Sibling Analysis*. American Journal of Epidemiology Vol. 187, Issue 6, s.1182-1188.

skånsomt for et barn end at blive anbragt hos fremmede mennesker i en plejefamilie eller på en institution. Netværkspleje giver bedre forudsætninger for ro og stabilitet i opvæksten samt opretholdelsen af tilknytningen til barnets biologiske familie.

Måtte det ikke være muligt at anbringe i en netværkspleje, kan andre anbringelsesmuligheder blive bragt i anvendelse. Ved disse muligheder, skal det økonomiske incitament tages ud af anbringelsen således, at tilstandene, som i alt for høj grad ses nu, hvor plejefamilier eller institutioner bevidst modarbejder familien og heraf barnet, grundet det økonomiske incitament, der står i vejen for barnets tarv.

Barnet og familien skal have krise- og psykologhjælp således, at skaderne kan formindskes.

Anbefalinger til sanktioner:

Kommuner skal pålægges betydelige økonomiske sanktioner for hver fejl, der sker i sager, der medfører velfærdsfortabelse for familien.

Sagsbehandlerne og de øvrige ansvarlige skal holdes strafferetligt, og personligt økonomisk ansvarlige for de fejl, der begås, som medfører velfærdsfortabelse for familierne. Kommunen skal kunne rejse et regreskrav mod de ansvarlige, der har begået sagerne.

Familien skal have økonomisk erstatning for de krænkelser, som disse har været udsat for i forbindelse med en fejlbehæftet sag jf. EMRK artikel 41. Erstatningerne skal være i en størrelsesorden således, at erstatningen dækker samtlige af de omkostninger de uoprettelige skader medfører igennem et liv.

Skaderne, der påføres børnene, skal være erstatningspligtige, og det skal være nemt og ubesværet for den skadelidte at opnå erstatning fra staten, hvis statens handlinger har medført skader på skadelidte i medfør af den evidensbaseret forskning.

Bilag 3**Socialfaglige arbejde****Overordnet:**

Der skal først og fremmest rettes opmærksomhed på den yderligere svækkelse af såvel forældres som børns retssikkerhed, som følge af lovforslaget, såfremt det implementeres i dens nuværende form. I forlængelse heraf skal der i særdeleshed rettes opmærksomhed på overholdelse af de forvaltningsretlige garantiforskrifter samt ikke mindst de internationalt forpligtende konventionelle rettigheder.

Det er desværre gennemgående for lovforslaget, at der fremstår en bekymrende mangel på afsæt i videnskabelig og empirisk viden om børns tilknytning, udvikling, sjælelige helse og psykologiske sundhed.

Det er ligeledes stærkt bekymrende, at der fortsat ses et bekymrende fravær af indsatser og forholdsregler, som imødegår de mange fejl og mangler på børne- og familieområdet, som er massivt afdækket og dokumenteret gennem de seneste år. Der er her specifikt tale om udfordringer vedr.:

- 1) Vildledende og fordrejede sagsakter.
- 2) Ufuldstændige, forkerte og udokumenterede data i sagerne.
- 3) Manglende erfaring, etik og utilstrækkelig faglighed hos fagpersoner.
- 4) Organisationskulturelle udfordringer og deformation.
- 5) Blind tiltro mellem de forskellige aktører på området.
- 6) Manglende ansvarspådragelse og ret til fastholdelse af professionsfaglighed i praksis.
- 7) Manglende partshøring, høring af vidner og inddragelse af forældre og børns perspektiv.
- 8) Manglende professionel bistand og hjælp til berørte børn og forældre i sagens forløb.
- 9) Manglende mulighed (i praksis) for at gøre brug af Straffelovens kapitel 16.
- 10) Magtens tredeling opløst og udvisket med alvorligt retssikkerhedstab til følge.
- 11) Tilsidesættelse af garantiforskrifter.
- 12) Anvendelse af undtagelses og undtagelses til undtagelsesparagraffer i bekymrende stort omfang.

Anbefalinger:

- 1) Indførelse af professionsautorisation for myndighedssagsbehandlere.
- 2) Reel mulighed for at forældre og børn kan anvende Straffelovens kapitel 16, med henblik på

rettsforfølgelse af offentligt ansatte, som bevidst udfører velfærdsfortabelse og skader på børn og forældres sjælelige helse, liv og trivsel.

3) Mulighed for bistand fra private socialrådgivere og uafhængige advokater i forbindelse med børne- og familiesager.

4) Reel opdeling af den udøvende, lovgivende og dømmende magt.

5) Implementering af tiltrådte konventioner.

6) Indførelse af obligatoriske psykologiske screeninger af forældre og børn i forbindelse med vidtgående afgørelser/indgreb.

7) Indførelse af obligatoriske psykologiske screeninger af plejeforældre og deres børn i forbindelse med en anbringelse af et barn.

8) Fagligt kompetent uddannet personale på institutioner, hvor anbragte børn skal opholde sig.

9) Sikring af at økonomiske dispositioner ikke afgør hvilke afgørelser og indsatser der iværksættes ift. forældre og børn via f.eks. statsrefusion.

Kommentarer til det konkrete lovforslag:

En anbringelsessag skal sætte barnets bedste og barnets ret til trivsel og beskyttelse i første række.

Det skal her præciseres, hvad man opfatter som "barnets bedste" og hvordan man vil nå frem til et grundlag for at vurdere dette, herunder hvilke metoder og fagligheder, der tænkes at blive anvendt, samt i hvilket omfang kommunerne forpligtes til at inddrage forældre og børn aktivt i denne vurdering.

Det bør præciseres, at afgørelser ikke skal kunne træffes på baggrund af udokumenterede og ikke sandsynliggjorte skøn, og ikke må ske på et usagligt og ikke helhedsorienteret grundlag.

Det skal her præciseres under hvilke vilkår, rammer og med hvilke muligheder (eks. brug af psykolog, advokat, privat socialrådgiver mm.) og hvilke tidsmæssige og ressourcemæssige rammer, der opstilles for at der findes egen løsning, forud for at sagen udvikler sig til en anbringelsessag. Det er her væsentligt, at det præciseres, hvordan og med hvilke tidsfrister og retssikkerhedsmæssige garantier samt hvilke rettigheder og forpligtelser de respektive forældre har i forbindelse med opnåelse af egen løsning, som tager afsæt i *barnets bedste*.

Ved anbringelsessager er det væsentligt at præcisere, hvilke faglige kompetencer, der skal være til stede i dette arbejde, herunder hvilke krav til uddannelse, faglighed og autorisation der skal stilles til medarbejderne.

Der skal først og fremmest rejses bekymring i forhold til de tidligere omtalte retssikkerhedsmæssige svækkelser i form af reduceret adgang til partsinddragelse og partshøring. I forlængelse heraf, er et væsentligt bekymringspunkt en fortsat blind og imod alle aktuelle fakta, tiltro til de udøvende fagpersoners professionalisme, helhedsorienterede vurderinger og evne til at se og forstå de komplicerede sager og deres rette sammenhæng i et retvisende lys. Her skal der igen rettes fokus på den manglende ansvarspådragelse i arbejdet, det faktum at de ansatte ikke er underlagt autorisation og at der faktisk

dokumenterbart er et uhørt højt antal af sager, som er fejlbehæftede, vildledende fremstillet og vurderet på baggrund af et subjektivt ikke professionelt skøn som qua den faglige kognitive resonans i det tværfaglige netværk, ikke adresseres, og derfor vokser i styrke og omfang med den konsekvens, at børn og familier oplever at der opbygges og skabes sager som fører til såvel omfattende psykologiske og sociale skader, som velfærdsfortabelse og decideret ødelagte liv og skæbner.

Der ses et bekymrende fravær af overvejelser om sikring af henholdsvis retssikkerhed, faglighed, videnskabelig og empirisk viden samt rammer og metoder for indsatsen. Overordnet synes der ikke at være arbejdet dybdegående med sikring af de tilstrækkeligt klare og professionelt forankrede parametre samt et reelt opgør med den tidligere inadækvate håndtering af anbringelsessager ved kommunerne og retssystemet.

Behovet for autorisation og ansvarspådragelse i forhold til vurderinger og afgørelser er her særligt aktuelt. Idet der gives uhørt stor magt med vidtrækkende og potentielt livslange konsekvenser for de berørte børn og forældre samt voksne med omfattende funktionsnedsættelser/handicap til kommunerne, uden at kommunerne har vist at kunne magte opgaven i retssikkerhedsmæssig forsvarlig grad.

Ydermere mangler lovforslaget en præcisering af, hvordan barnets perspektiv skal afdækkes og der ses et behov for at sikre, at barnet får en uvildig og uafhængig bisidder, som kan bistå barnet i forbindelse med henholdsvis samtaler og test.

Idet der i kommunale dokumenter, er en stor risiko for, at ankeinstanser og domstolene modtager vildledende, ikke retvisende og fejlbehæftede oplysninger, bør det gøres til en betingelse, at alle sagsakter indhentes, samtidigt med at forældre og børn partshøres og får adgang til at komme med egne kommentarer og data til brug for vurdering af, hvad den helhedsorienterede løsning er, i den konkrete sag.

Her bør det igen sikres, at sagsbehandlere besidder tilstrækkelig faglighed og erfaring til, at afdække familiens ressourcer og udfordringer retvisende. Der henvises igen til behovet for autorisation samt inddragelse, partshøring og klageadgang for forældre og børn.

Det skal sikres, at de oplysninger, som kommunalbestyrelser videregiver, er retvisende og ikke hverken vildledende eller faktisk forkerte. Her må det anbefales, at der sikres partshøring, inddragelse og tilstrækkelige faglige kompetencer og erfaring. Der bør således indføres autorisation af socialrådgivere og andre aktuelt ikke autorisationsbetingede faggrupper, som helt eller delvist, er del af myndighedernes afdækning, vurderinger og afgørelser.

Domstolsprøvelse

Idet anbringelsessager alene beror på et skøn uden retsregel, og idet domstolene ikke prøver forvaltningens skøn, er en domstolsprøvelse af en anbringelsessag en illusion om retssikkerhed.

På denne baggrund opfordres der til, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at løfte bevisbyrden for de påstande, der fremsættes mod forældre i anbringelsessager.

Yderligere materiale, der skal indgå i det lovforberedende arbejde og som er vedhæftet nærværende høringsvar.

Den danske stats konventionsmæssige forpligtelser:

CEDAW-rapport af den 15. marts 2016; Opfordringer til den danske stat, der skal indfris for at leve op til Børnekonventionen og Istanbulkonventionen. Rapporten vedlægges nærværende høringsvar.

GREVIO-Baseline Evaluation Report Denmark af 24. november 2017.

United Nations Committee on the Rights of the Child - Concluding observations on the fifth periodic report of Denmark af 29. september 2017.

IMPLEMENTATION HANDBOOK FOR THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD United Nations Children's Fund (UNICEF).

Europarådet "Striking a balance between the best interest of the child and the need to keep families together" af 6. juni 2018.

Videnskabelig forskning:

OVERCOMING BIASED VIEWS OF GENDER AND VICTIMHOOD IN CUSTODY EVALUATIONS WHEN DOMESTIC VIOLENCE IS ALLEGED. Af RUTH LEAH PERRIN, 2017.

Neonatal pain and reduced maternal care: Earlylife stressors interacting to impact brain and behavioral development. Af Mooney Leber SM, Brummelte S. 2016.

Trauma and Psychological Distress in Latino Citizen Children Following Parental Detention and Deportation. Af Rojas Flores L, Clements ML, Hwang Koo J, London J., 2016.

The Distress of Citizen Children with Detained and Deported Parents. Af Zayas LH, AguilarGaxiola S, Yoon H, Rey GN, 2015.

A revised inventory of Adverse Childhood Experiences. Af David Finkelhor*, Anne Shattucka, Heather Turnera, Sherry Hamby august 2015.

Epigenomic profiling of men exposed to early-life stress reveals DNA methylation differences in association with current mental state. Af B. Khulan, JR Manning, DR Dunbar, JR Seckl, K Raikonen, JG Eriksson and AJ Drake, 2014.

Early Life Stress and Physical and Psychosocial Functioning in Late Adulthood. Af Hanna Alastalo, Mikaela B. von Bonsdorff, Katri Ranen, Anu-Katriina, Clive Osmond, David J. P. Barker, Kati Heinonen, Eero Kajantie, Johan G. Eriksson, 2013.

Risk of severe mental disorders in adults separated temporarily from their parents in childhood: the Helsinki birth cohort study. Af Räikkönen K., Lahti M., Heinonen K., Pesonen AK., Wahlbeck K., Kajantie E., Osmond C., Barker DJ., Eriksson JG., 2011.

Adoption, psykiske lidelser og kriminalitet blandt 15-27-årige. En landsomfattende sammenlignelig registerbaseret undersøgelse af adopterede og af stedbørn sammenlignet med ikke-adopterede i Danmark. Forskningsportalen fra Justitsministeriet af Laubjerg M & Petersson B. Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet. Københavns Universitet. Center for Sundhed og Samfund. Institut for Folkesundhedsvidenskab. Afdeling for Almen Medicin. Enhed for Medicinsk Kvinde- og Kønsforskning. www.ifsv.ku.dk, 2010.

Longterm effects of the British evacuation of children during World War 2 on their adult mental health. Rusby JS, Tasker F. 2009.

Childhood temporary separation: longterm effects of the British evacuation of children during World War 2 on older adults' attachment styles. Rusby JS, Tasker F. 2008.

Environment and vulnerability to major psychiatric illness: a case control study of early parental loss in major depression, bipolar disorder and schizophrenia. Af O. Agid, B. Shapira, J. Zislin, M. Ritsner, B. Hanin, H. Murad, T. Troudart, M. Bloch, U. Heresco-Levy og B. Lerer, 1999.

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
E-mail: riwa@sm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL +45 91 32 57 01
EMTH@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 19/02221-2

26. SEPTEMBER 2019

HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM SOCIAL SERVICE (RO OG STABILITET FOR UDSATTE BØRN OG UNGE OG STYRKELSE AF FORÆLDRES RETSSIKKERHED I ANBRINGELSESSAGER)

Social- og Indenrigsministeriet har ved e-mail af 28. august 2019 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager).

Instituttet har følgende bemærkninger:

Med udkastets § 1, nr. 2, foreslås eksplicit hjemmel for vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer til at varetage omsorgen for barnet eller den unge og tage hånd om barnets eller den unges særlige behov.

Det fremgår af § 4 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven), at borgeren skal have mulighed for at medvirke ved behandlingen af sin sag og kommunen skal tilrettelægge behandlingen på en sådan måde, at denne mulighed kan udnyttes.

Instituttet bemærker, at flere undersøgelser peger på, at mange kommuner i praksis har ganske store udfordringer med at inddrage forældrene, når et barn anbringes uden for hjemmet,¹ herunder med at

---

¹ Institut for Menneskerettigheder: Samarbejde omkring det anbragte barn. En spørgeskemaundersøgelse blandt § 54 støttepersoner. Notat. s. 5 (2019), tilgængelig her:
https://www.humanrights.dk/sites/humanrights.dk/files/notat_anbragt_barn_til_web.pdf

få tvangsanbringelser tilstrækkeligt oplyst, særligt med forældrenes synspunkter.²

Instituttet bemærker endvidere, at vurderingen af forældremyndighedsindehaverens kompetencer så vidt muligt bør udformes og gennemføres i samarbejde med de forældre, som undersøges, og at kommunen tilrettelægger behandlingen af sagerne på en sådan måde, at forældremyndighedsindehaveren kan udnytte denne mulighed. Dette fremgår ikke af udkastet.

- Instituttet anbefaler, at Social- og Indenrigsministeriet i bemærkningerne til udkastets § 1, nr. 2, forholder sig til retssikkerhedslovens § 4.

Med udkastets § 1, nr. 6, foreslås, at fuldbyrdelse af visse typer tvangsmæssige afgørelser, herunder evt. med politiets bistand, skal ske så skånsomt som omstændighederne tillader og med henblik på barnets eller den unges bedste. Det er ikke beskrevet i bemærkningerne til udkastet, hvordan politiet skal forholde sig i de sager, hvor afhentning sker med politiets bistand.

Instituttet bemærker, at de sager, hvor gennemførelse af afgørelser om ændret anbringelsessted, hvor samtykke ikke foreligger, må antages at være meget konfliktfyldte. Det er derfor afgørende, at selve processen – herunder en afhentning ved politiet – ikke i sig selv kan blive hindrende for et fremadrettet positivt forløb for barnet eller den unge.

Det har i den forbindelse betydning, at en afhentning med politiets bistand i alle tilfælde gennemføres så skånsomt som muligt. Det kan f.eks. betyde, at afhentningen som udgangspunkt bør foregå i civil og ikke ved brug af udrykningskøretøjer og uniformerede betjente.³

---

² Justitia: *Tvangsanbringelser – retssikkerhed i en kompliceret beslutningsproces* (forkortet udgave). s. 3 (2018), tilgængelig her: http://justitia-int.org/wp-content/uploads/2018/09/Rapport_tvangsanbringelser-pixie_07092018.pdf

³ Bemærkningerne til lov nr. 1705 af 27. december 2018 om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. Folketingstidende 2018-19, A, L 84 som fremsat, side 33, tilgængelig her: https://www.ft.dk/ripdf/samling/20181/lovforslag/l84/20181_l84_som_fremsat.pdf

- **Instituttet anbefaler, at Social- og Indenrigsministeriet i de specielle bemærkninger til udkastets § 1, nr. 6, forholder sig til den situation, hvor afhentning sker med politiets bistand.**

Der henvises til ministeriets sagsnummer: 2019 -2630.

Med venlig hilsen

Emilie Thage

JURIDISK RÅDGIVER

Social – og
Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato: 25. september 2019

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)

KFUM's Sociale Arbejde anerkender at ro og stabilitet for udsatte børn og unge er et vigtigt hensyn, og at dette hensyn til tider kan kollidere med hensynet til forældrenes retssikkerhed i anbringelsessager.

På baggrund af KFUM's Sociale Arbejdes indsats for såvel udsatte børn og unge som voksne er det vores klare anbefaling, at udkast til lovforslaget bearbejdes yderligere, så forældrenes retssikkerhed ikke svækkes samtidig med at børn og unges tarv imødekommes. Som helhed er det vores vurdering, at forlaget til ændringer ikke i tilstrækkeligt omfang tager hensyn til både børn og unge, og forældrenes retssikkerhed.

På de første forslag til ændringer bør balancer og hensyn genvurderes, hvorimod vi kan tilsluttes os en række forslag til ændringer af loven.

KFUM's Sociale Arbejde kan således ikke tilslutte sig følgende ændringer af loven:

- Begrænsning af forældremyndighedsindehaverens adgang til at få behandlet anmodninger om hjemgivelse i sager om anbringelse uden samtykke
- Gennemførelse af afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke

KFUM's Sociale Arbejde kan tilslutte sig følgende ændringer af loven:

- Adgang for Ankestyrelsen til at træffe afgørelser om samvær i sager om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet
- Sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud
- Bedre belysning af forældrekompetencer i sager om anbringelse uden samtykke
- Krav om brug af autoriseret psykolog ved psykologiske undersøgelser af forældremyndighedsindehaveren som led i en børnefaglig undersøgelse
- Ophævelse af adgang til at fastsætte regler om anbragte børns og unges egenbetaling

Forældre til anbragte børn befinder sig i en yderst sårbar position, og samtidig med at barnets / den unges tarv tilgodeses, er det er væsentligt at opretholde retssikkerheden. Derfor anbefales en revurdering af forslag til ændringer af lovforslaget.

Med venlig hilsen

Morten Skov Mogensen
Generalsekretær KFUM's Sociale Arbejde

KFUM's Sociale Arbejde

Højskolevej 3, Strøb
5500 Middelfart
Tlf. 6440 1888

info@kfumsoc.dk
www.kfumsoc.dk

**Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K**

Sendt pr. mail til riwa@sm.dk

KL's bemærkninger til høring over udkast til forslag om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)

Social- og Indenrigsministeriet har ved mail fra den 28. august 2019 bedt KL om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager). Høringssvaret skal være Børne- og Socialministeriet i hænde den 26. september 2019 kl. 12.00.

Det har ikke været muligt at få KL's høringssvar politisk behandlet inden fristen. KL fremsender derfor et foreløbigt høringssvar og vil fremsende eventuelle yderligere bemærkninger, når sagen har været politisk behandlet.

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser.

KL har følgende bemærkninger til forslaget:

Generelt

Lovforslaget bærer desværre præg af en generel mistillid til kommunernes arbejde. Fx skrives i de almindelige bemærkninger under forslaget til udvidelsen af Ankestyrelsens egen-drifts beføjelse: "Det vil fx være tilfældet i en situation, hvor kommunalbestyrelsen i en længere periode har undladt at sørge for, at barnets eller den unges forbindelse med fx forældre, bedsteforældre, søskende eller en tidligere plejefamilie, som barnet eller den unge er nært knyttet til, holdes ved lige, [...]". Retorikken gør, at man foranlediges til at tro, at kommunerne bevidst laver fejl, og at kommunerne vil forhindre børnene og de unge i at have samvær med deres forældre, bedsteforældre m.fl.

Det er ikke KL's oplevelse, at kommunerne sidder på hænderne og bevidst laver fejl til skade for børnene og de unge.

Derudover bemærker KL, at lovgiver har udarbejdet en ny lovtekst vedrørende fremgangsmåden i sager om fuldbyrdelse af tvangssager, som alene er en tydeliggørelse af gældende ret. Kommunerne tilføres derfor heller ikke kompensation for den meropgave, der ligger i, at opgaven nu sættes på en formel.

Dato: 26. september 2019

Sags ID: SAG-2019-04887
Dok. ID: 2807148

E-mail: JBS@kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 7

Det er KL's klare overbevisning, at en ny lovttekst med en detaljeret beskrivelse af, hvad kommunerne forventes at gøre, bliver en "skal-opgave" for kommunerne. Det betyder, at kommunerne forventes at udføre arbejdet på en bestemt måde, og at fx Ankestyrelsen kan holde kommunerne op på det. Når der indsættes en ny lovttekst med en klar beskrivelse af opgavens udførelse, må KL forvente, at kommunerne kompenseres herfor.

Med udkast til forslag om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager) er der fokus på følgende seks centrale indsatsområder:

1. Anmodninger om hjemgivelse i sager om anbringelse uden samtykke.
2. Fuldbordelse af afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke.
3. Udvidelse af Ankestyrelsens egen-drifts kompetence.
4. Sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud.
5. Bedre belysning af forældrekompetence i sager om anbringelse uden samtykke og krav om brug af autoriseret psykolog ved psykologisk undersøgelse af forældrene.
6. Ophævelse af adgang til at fastsætte regler om anbragte børns og unges egenbetaling.

Ad 1: Anmodninger om hjemgivelse i sager om anbringelse uden samtykke

Det foreslås at give kommunerne mulighed for at afvise at behandle anmodninger fra forældremyndighedsindehaveren om hjemgivelse af børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet uden samtykke, når der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene.

KL ser det umiddelbart som positivt, at kommunerne får mulighed for at afvise at behandle anmodninger om hjemgivelse af tvangsanbragte børn og unge, når der ikke er sket væsentlige ændringer. KL havde dog håbet på, at lovgiver ville have gået hele vejen, således at forældremyndighedsindehaveren ikke vil kunne anmode om hjemgivelse. Dels af hensyn til ro og stabilitet for barnet, dels for at undgå det unødige ressourcetræk ved behandlingen af disse sager.

KL undrer sig over, at lovgiver begrundet det nye tiltag med, at det vil sikre ro og stabilitet for barnet eller den unge. KL er ikke enig i, at forslaget sikrer ro og stabilitet for barnet. Det er korrekt, at kommunen ikke skal inddrage og tale med barnet, når kommunen modtager en grundløs anmodning om hjemgivelse. Dog kan det forekomme, som KL ser det, at forældremyndighedsindehaveren vil fortælle barnet, at forælderen har anmodet om hjemgivelse. Dette vil tilsvarende være en mulighed, hvis forældremyndighedsindehaveren anker afslaget på anmodningen til Ankestyrelsen. Alt dette vil, for KL at se, være en unødigt belastning for barnet eller den unge og blot skabe uro og utryghed.

Det er KL's opfattelse, at kommunerne i anbringelsesperioden af egen-drift vil kunne vurdere, om der er sket væsentlige ændringer på baggrund

Dato: 26. september 2019

Sags ID: SAG-2019-04887
Dok. ID: 2807148

E-mail: JBS@kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 7

af eventuelle henvendelser fra forældremyndighedsindehaveren eller fra anbringelsesstedet. Hertil kommer, at ingen kommuner er interesserede i at opretholde en anbringelse, hvis grundlaget for anbringelsen ikke længere er tilstede. Det vil være unødigt ressourcekrævende både økonomisk og menneskeligt.

KL vil derfor anbefale, at forældremyndighedsindehaveren ikke har mulighed for at anmode om hjemgivelse i anbringelsesperioden i tvangsanbringelsessager. Subsidiært at forældremyndighedsindehaveren ikke får mulighed for at anke til Ankestyrelsen.

Kommunens vurdering og sagsoplysning

I forslaget lægges der op til, at den vurdering, som kommunerne skal foretage, når de modtager en anmodning om hjemgivelse, blot skal indeholde en afgrænset sagsoplysning, som alene skal belyse, om der er væsentlige ændringer af relevante forhold. Der er således ifølge lovgiver ikke tale om fuld sagsoplysning.

KL er ikke enig i den præmis. Det er KL's vurdering, at kommunerne, selvom der lægges op til, at sagsoplysningen skal være afgrænset, vil foretage en grundig vurdering af sagen, da kommunerne ikke er interesserede i at opretholde en anbringelse, hvis grundlaget for tvangsanbringelsen ikke længere er tilstede. Herudover er kommunerne ifølge retssikkerhedslovens § 10, forpligtet til at sikre, at sagen er tilstrækkelig oplyst til, at kommunen kan foretage denne vurdering. Sidstnævnte vil kommunerne tage alvorligt, da en afvisning, om at behandle en anmodning fra forældremyndighedsindehaveren om hjemgivelse, vil kunne ankes til Ankestyrelsen. Det er derfor KL's vurdering, at sagsarbejdet stort set vil være det samme, som ved indstilling til anbringelse uden samtykke.

Forældrenes mulighed for at anke til Ankestyrelsen

I forslaget fremgår videre, at Ankestyrelsen, i de sager, hvor kommunen afviser at behandle sagen, og hvor forældremyndighedsindehaveren vælger at anke afvisningen, alene vil skulle foretage en retlig efterprøvelse. Det betyder ifølge forslaget, at Ankestyrelsen kun skal tage stilling til om, kommunens beslutning lider af retlige mangler, herunder blandt andet om de forvaltningsretlige grundsætninger og retssikkerhedslovens bestemmelser om sagsbehandling er blevet fulgt, om de faktiske oplysninger er korrekte, og om kommunen har foretaget sin skønsmæssige vurdering inden for lovens rammer.

Efter KL's opfattelse, er det vanskeligt at forestille sig, at dokumentationskravet, altså vurderingen af om kommunens afvisning, beror på en tilstrækkelig sagsoplysning, jf. retssikkerhedslovens § 10, vil være mindre end hvis der er tale om en anbringelse uden samtykke.

Kommunens forelæggelse for børn og unge-udvalget

I forslaget fremgår det videre, at kommunen skal forelægge en anmodning om hjemgivelse for børn og unge-udvalget, hvis det vurderes, at der trods et eller flere relevante forhold om væsentlige ændringer, alligevel ikke er grundlag for en hjemgivelse.

Dato: 26. september 2019

Sags ID: SAG 2019-04887
Dok. ID: 2807148

E-mail: JBS@kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 7

Det er KL's vurdering, at der er mange sager, hvor der er et eller flere relevante forhold der er ændrede, men hvor det alligevel vurderes, at anmodningen skal afvises. Det betyder, at den ro og stabilitet for barnet eller den unge, som forslaget forsøger at favne, kun vil forekomme i et mindre antal sager, hvor der slet ikke er belæg for, at noget er blevet bedre.

Ad 2: Fuldbydelse af afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke

Med forslaget gives kommunerne en hjemmel til tvangsmæssigt at fuldbyrde afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke, herunder eventuelt med politiets bistand, i det helt særlige tilfælde, hvor det måtte være afgørende for barnets eller den unges bedste.

Det er positivt, at kommunerne nu får mulighed for at fuldbyrde en afgørelse om ændret anbringelsessted, i de tilfælde hvor barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren modsætter sig at ville skifte anbringelsessted.

Fuldbydelse skal ske så skånsomt som muligt

I forslaget foreslås det, at der indsættes en lovtæst, som tydeliggør, at fuldbyrdelse af afgørelser omfattet af servicelovens § 64, stk. 1, skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader og med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste. Videre står der, at kommunerne skal af søge mulighederne for at opnå forældremyndighedsindehaverens, barnets eller den unges og eventuelt andre familiemedlemmers eller netværkets frivillige medvirken til afgørelsens fuldbyrdelse. Det betyder blandt andet, at der skal ske en tæt inddragelse af både barnet eller den unge og de personer barnet eller den unge er nært knyttet til som fx forældre, søskende, plejefamilien m.fl. I inddragelsen skal kommunen søge at forklare baggrunden for afgørelsen, og hvad den vil betyde for barnets hverdag, herunder fx hvordan og i hvilket omfang samvær og kontakt tænkes understøttet. Kommunen skal også forklare, hvordan fuldbyrdelsen helt konkret forventes at forløbe.

KL undrer sig over, at lovgiver i lovforslaget bruger flere sider på at beskrive, hvad der ligger i, at fuldbyrdelsen bør ske så skånsomt som muligt, når kommunerne allerede i dag, som lovgiver også bemærker i bemærkningerne, foretager sig nøjagtig det samme.

Da lovgiver nu vælger at udarbejde en ny bestemmelse med en detaljeret beskrivelse af, hvordan kommunerne skal håndtere afgørelser efter servicelovens § 64, stk. 1, der skal fuldbyrdes, vil KL gøre opmærksom på det ikke ubetydelige ressourcetræk, som den nye bestemmelse afstedkommer. Når der udarbejdes en ny lovtæst med bestemte krav og måder at gøre tingene på, bliver opgaven en "skal-opgave", der skal udføres på en bestemt måde. Herudover bliver den lovfastsatte opgave noget som fx Ankestyrelsen kan holde kommunerne op på.

Registrering og indberetning til Ankestyrelsen

I forslaget foreslås det videre, at kommunerne til Ankestyrelsen skal registrere og indberette fuldbyrdelse af en afgørelse om skift af anbringelsessted, hvor politiet har ydet bistand til fuldbyrdelsen. Tilsvarende foreslås for afgørelse om fuldbyrdelse efter servicelovens § 64, stk. 4.

Dato: 26. september 2019

Sags ID: SAG-2019-04887
Dok. ID: 2807148

E-mail: JBS@kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 7

KL vil gøre opmærksom på det ressourcetræk der ligger i, at kommunerne skal begrunde anmodningen om politiets bistand i indberetningen til Ankestyrelsen. Ligesom kommunen også skal notere processen og barnets eller den unges oplevelse af situationen i indberetningen. Sidstnævnte gælder også i indberetningen om afgørelse om fuldbyrdelse efter servicelovens § 64, stk. 4.

Ad 3: Udvidelse af Ankestyrelsens egen-drifts kompetence

Det foreslås, at Ankestyrelsens egen-drifts beføjelse udvides til også at omfatte afgørelser om samvær mellem et anbragt barn eller unge, forældrene og netværket, herunder blandt andet søskende, bedsteforældre eller en tidligere plejefamilie, som barnet eller den unge er knyttet til. Hensigten er, at der hurtigt kan træffes de fornødne afgørelser om samvær, støttet samvær, overvåget eller afbrudt samvær.

En udvidelse af Ankestyrelsens egen drift kompetence til nu at omfatte afgørelser om samvær signalerer, efter KL's opfattelse, manglende tillid til kommunernes faglige ekspertise på børneområdet. Det er KL's opfattelse, at en yderligere udvidelse af Ankestyrelsens egen-drifts beføjelse vil indskrænke kommunernes handle- og råderum og opfattes som en ekstra kontrolmekanisme.

KL mener ikke, at Ankestyrelsen er mere kvalificeret til at vurdere, hvad der er til barnets bedste. Modsat den kommunale medarbejder, som kender både familien, anbringelsesstedet og som har talt med barnet eller den unge, har Ankestyrelsen med sin juridiske tilgang ingen konkret faglig indsigt i, hvordan man bedst muligt imødekommer det enkelte barns behov.

Endelig er det for KL vigtigt, at barnets tarv er i centrum. Barnets tarv kommer ikke i centrum ved, at flere aktører får mulighed for at kigge hinanden over skuldrene.

Ad 4: Sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud

Med forslaget foreslås det at tydeliggøre, at den anbringende kommune som led i kommunens valg af anbringelsessted skal prioritere og tage højde for valg af egnet undervisningstilbud så antallet af skoleskift og perioder uden undervisning nedbringes.

KL hilser forslaget velkommen. KL er enig i, at der er behov for at tydeliggøre den anbringende kommunes forpligtelse til at prioritere barnets eller den unges undervisningsbehov i sammenhæng med anbringelsesbehovet. Det fremgår allerede af nuværende lovgivning, at der skal tages stilling til barnets skolegang ved en anbringelse. Vi ved fra forskningen at børns skolegang er den vigtigste beskyttelsesfaktor for barnets udvikling og muligheder senere i livet.

KL mener, at der allerede forud for en anbringelse skal samarbejdes med PPR om et undervisningstilbud. Et undervisningstilbud bør efter KL's opfattelse i videst muligt forstand ske i folkeskolen, der hvor barnet er anbragt med henblik på at sikre barnets indgang i et fællesskab sammen

Dato: 28. september 2019

Sags ID: SAG-2019-04887
Dok. ID: 2807148

E-mail: JBS@kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 7

med andre børn. Kun i særlige tilfælde skal undervisning finde sted på anbringelsesstedet eller i et specialundervisningstilbud.

Ad 5: Bedre belysning af forældrekompetence i sager om anbringelse uden samtykke og krav om brug af autoriseret psykolog ved psykologisk undersøgelse af forældrene

Med forslaget foreslås det at indføre krav om, at en indstilling fra kommunen til børn og unge-udvalget om anbringelse uden samtykke skal indeholde en særskilt vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer. Herudover foreslås det at indføre krav om, at eventuelle psykologiske undersøgelser af forældremyndighedsindehaveren, der iværksættes om led i den børnefaglige undersøgelse, skal foretages af en autoriseret psykolog.

KL bemærker, at der i lovforslaget er nævnt at forældrenes kompetencer kan beskrives under den lovpligtige børnefaglige undersøgelse efter § 50 i lov om social service. Det er op til kommunen – ud fra en konkret og individuel vurdering at tage stilling til, hvordan forholdene skal belyses. Som det er beskrevet i lovforslaget, læser KL, at det betyder, at den børnefaglige undersøgelse i princippet burde være nok til at forklare forældrenes kompetencer i forhold til at kunne varetage sit barns udvikling.

Krav om brug af autoriseret psykolog

KL bemærker videre, at når der er tale om tvangssager, handler det vel dybest set om, at barnets forældre ikke er i stand til at tage vare på barnets udvikling, altså at deres kompetencer er mangelfulde. I de nuværende regler kan kommunen lade barnet eller de unge undersøge af en læge eller autoriseret psykolog, hvis det er nødvendigt. Lovforslaget lægger nu op til at kommune skal gøre brug af en autoriseret psykolog, hvis kommunen som led i en børnefaglig undersøgelse iværksætter en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaverens kompetencer. Formålet er at øge kvaliteten af eventuelle psykologiske undersøgelser.

KL er enig i, at brug af en autoriseret psykolog til at foretage en forældrekompetenceundersøgelse er en god idé. KL bemærker, at det kunne være godt at få afdækket hvor mange tvangssager, der besluttes i børne og unge-udvalget uden brug af en forældrekompetenceundersøgelse foretaget af en autoriseret psykolog eller hvor mange sager Ankestyrelsen omgør på baggrund af manglende forældrekompetenceundersøgelser.

KL mener, at det skøn, der lægges op til, er urealistisk, og at det derfor bør præciseres, hvornår det er hensigtsmæssigt at foretage en forældrekompetenceundersøgelse af en autoriseret psykolog.

KL bemærker endvidere at brug af autoriseret psykolog vil pålægge kommunerne et ikke ubetydeligt ressourcetræk til forældrekompetenceundersøgelser.

Ad 6: Ophævelse af adgang til at fastsætte regler om anbragte børns og unges egenbetaling

Med forslaget foreslås at ophæve social- og indenrigsministerens adgang til at fastsætte regler om, at børn og unge under 18 år, som er anbragt uden for hjemmet, skal betale for døgnopholdet.

Dato: 26. september 2019

Sags ID: SAG-2019-04887
Dok ID: 2807148

E-mail: JBS@kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 7

KL finder det positivt, at børne- og socialministeren fremover ikke vil kunne fastsætte regler om opkrævning af egenbetaling for børn og unge under 18 år, der er anbragt uden for hjemmet, og som har indtægt fra arbejde eller formueafkast m.v.

KL er enig i, at de gældende regler kan modvirke børn og unges lyst til at tage et fritidsjob eller erhvervsarbejde og derigennem, på lige fod med andre børn og unge, få styrket personlige kompetencer som selvstændighed, og evnen til at tage ansvar for eget liv.

Med venlig hilsen

Janet Samuel

Dato: 26. september 2019

Sags ID: SAG-2019-04887
Dok. ID: 2807148

E-mail: JBS@kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 7

Københavns Byret

Social og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J.nr. 9099.2019.41

Den 2. oktober 2019

Ved en mail af 28. august 2019 har Social og Indenrigsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at byretterne ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Der henvises til Deres j.nr. 2019-2630.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Social og indenrigsministeriet
Holmens kanal 22
1060 København K

6. september 2019

**Høringssvar vedrørende lovforslag om ændring af lov om social service
(Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelsen af forældrenes retssikkerhed i anbringelsessager)**

LOS - Landsorganisation for sociale tilbud takker for muligheden for at afgive høringssvar om ændring af lov om social service. Høringssvaret er opdelt i kommentarene til lovforslagets hovedelementer.

Afgørelser om ændret anbringelse uden samtykke

Ændringsforslaget medfører, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse får adgang til et anbringelsessted efter § 66 stk. 1, for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldbyrde en afgørelse om ændret anbringelsessted uden samtykke efter § 69, stk. 3 eller § 24, stk. 1, jf. § 14 i lov om ungdomskriminalitet. LOS ser positivt på, at fuldbyrden skal ske så skånsomt som muligt med tæt inddragelse af det aktuelle anbringelsessted. LOS anbefaler hertil, at det aktuelle anbringelsessted får en forudgående orientering om kommunens ankomst, inden for en konkret tidsramme. Den forudgående orientering giver anbringelsesstedet mulighed for, at medvirke til en skånsom fuldbyrdelse af afgørelsen, både over for det enkelte barn eller unge og for iøvrigt, at sikre ro og tryghed blandt de øvrige beboere på opholdsstedet. Ved et forudgående varsel, får anbringelsesstedet blandt andet mulighed for, at skærme de børn og unge overfor hvem, det vil være uforholdsmæssigt indgribende, at overvære kommunens medtagelse af et andet barn eller ung, som led i kommunens fuldbyrdelse af afgørelsen.

Sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud

LOS har fokus på de allersvageste elever, der ofte er anbragt udenfor hjemmet. Det er dokumenteret, at disse elever er ofte langt bagud fagligt i forhold til deres klassekammerater, og at de ofte har gået langt færre år i skole eller haft flere skoleskift. LOS mener, at antallet af skoleskift skal nedbringes og at alle børn og unge skal have retskrav på 9 års undervisning. LOS ser derfor positivt på, at ændringsforslaget medfører en tydeliggørelse af, at den anbringende kommune som led i kommunens valg af konkret anbringelsessted skal lægge vægt på barnet eller den unges skolegang, herunder hensynet til at undgå skoleskift og perioder uden et undervisningstilbud. LOS vurderer, at præciseringen vil bidrage til, at styrke helhedsorienteret indsats, hvor der er taget stilling til sammenhæng mellem valg af anbringelsessted og valg af undervisningstilbud til barnet eller den unge, allerede når anbringelsen planlægges, og ikke først efter en anbringelse har fundet sted.

LOS
Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup
Danmark
T: +45 7023 3400
E: los@los.dk
www.los.dk
Cvr. Nr.: 15 90 69 87

Social- og indenrigsministeriet
Att. Rikke Wagner, riwa@sm.dk
Holmens Kanal 22
1060 København K

26. september 2019

Bemærkninger til udkast til lov om ændring af social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældrenes retssikkerhed i anbringelsessager)

Mødrehjælpen vil gerne takke for muligheden for at afgive bemærkninger til lovudkastet.

Mødrehjælpen finder ambitionen om at styrke anbragte børn og unges ro og stabilitet i anbringelsesforløbene samt forældrenes retssikkerhed yderst relevant og samlet set udgør lovforslaget en styrkelse af anbragte børn og unges vilkår.

Grundlæggende mangler forslaget dog en forståelse af det forebyggende potentiale i at øge inddragelsen af og dialogen med forældrene til det anbragte barn. Det er Mødrehjælpens erfaring på baggrund af de mange familier, vi rådgiver hver dag, at forældrene til anbragte børn ikke i tilstrækkelig grad er inddraget i afgørelser omkring barnet eller har tilstrækkelig forståelse for foranstaltningen. Ofte skyldes den manglende forståelse og accept – udover den naturlige modstand mange forældre til anbragte børn uden samtykke vil opleve – at forældrene ikke har fået formidlet hensigten og bevæggrunden for anbringelsen fyldestgørende. Mødrehjælpen mener derfor, at en styrkelse af dette element er afgørende for bedre trivsel blandt anbragte børn og unge, da det vil bidrage til reduktion af konflikt mellem forældremyndighedsindehavere, myndighed og evt. plejefamilie.

Neden for gives en række specifikke kommentarer til udvalgte elementer i forslaget.

Begrænsning af forældremyndighedsindehaverens adgang til at få behandlet anmodninger om hjemgivelse i sager om anbringelse uden samtykke

Mødrehjælpen anerkender, at det ofte er u hensigtsmæssigt for barnet, hvis forældrene er med til at skabe utryghed omkring anbringelsen ved at have falske forhåbninger om hjemgivelse. Mødrehjælpen støtter derfor, at kommunerne kan afvise at behandle anmodninger om hjemgivelse, når der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene.

Det er dog væsentligt med transparente kriterier for, hvornår der er tale om væsentlige ændringer. Endvidere skal forældrene altid have krav på en skriftlig begrundelse, såfremt kommunen afviser anmodning om hjemgivelse. Dette bør være en selvfølge, men det er vigtigt at indskærpe over for kommunerne for at sikre dels kommunikation til forældrene samt tilstrækkelig sagsbehandling i forbindelse med anmodningen.

Helt grundlæggende mener Mødrehjælpen, at mange forgæves anmodninger om hjemgivelse kunne undgås med en styrket dialog mellem forældrene og myndigheden. En øget og bedre dialog vil have den virkning, at få forældrene i højere grad vil have forudsætninger for at forstå og

acceptere anbringelsen. Denne dialogiske form vil på den lange bane bidrage til et bedre forløb for barnet. Administrativ afvisning af anmodningerne om hjemgivelse kan derimod optrappe konflikten med forældre og myndigheden, hvorfor disse bør forebygges.

Adgang for Ankestyrelsen til at træffe afgørelser om samvær i sager om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet

Mødrehjælpen finder det positivt, at Ankestyrelsens adgang til at træffe afgørelse om samvær i anbringelsessager styrkes. Dette vil i mange tilfælde fremskynde tidspunktet, hvor det anbragte barn vil få det ønskede samvær med forældrene eller netværket, hvilket vil resultere i øget trivsel og bedre relationer for barnet.

Bedre belysning af forældrekompetence i sager om anbringelse uden samtykke og krav om brug af autoriseret psykolog ved psykologisk undersøgelse af forældrene

Mødrehjælpen er meget enig i, at forældrekompetenceundersøgelser i forbindelse med anbringelser uden samtykke ikke er af tilfredsstillende kvalitet samt tilstrækkelig ensartethed. Der er derfor behov for retningslinjer, gerne suppleret med konkrete værktøjer, der kan styrke forældrekompetenceundersøgelserne. Krav om brug af autoriserede psykologer er ligeledes et frem-skridt.

Social- og indenrigsministeriet bør som følge af lovforslaget monitorere kvaliteten af forældrekompetenceundersøgelserne, herunder om retningslinjerne er tilstrækkelige.

Spørgsmål til høringssvaret kan stilles til politisk konsulent Jacob Holch på e-mail jho@moedrehjaelpen.dk.

Med venlig hilsen

Ninna Thomsen
Direktør

Jacob Holch
Politisk konsulent

Til

Social og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk
J. nr. 2019-2630

Ang.: Høringssvar fra fagforeningen Plejefamiliernes Landsforening (PLF): Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)

Fagforeningen Plejefamiliernes Landsforening takker for at få mulighed for at sende høringssvar til Social- og Indenrigsministeriet. Vi har valgt at kommentere på de enkelte lovbeskrivelser, som er beskrevet i høringsbrevet som bullets under de enkelte tekster.

Begrænsning af forældremyndighedsindehaverens adgang til at få behandlet anmodninger om hjemgivelse i sager om anbringelse uden samtykke

Med denne del af lovudkastet foreslås det at give kommunerne mulighed for at afvise at behandle anmodninger fra forældremyndighedsindehaveren om hjemgivelse af børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet uden samtykke, når der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene. Med lovforslaget skal det bl.a. sikres, at anbragte børn og unge får den nødvendige ro og så vidt muligt skånes for opslidende og grundløse genbehandlinger af anbringelsessagen, når forholdene ikke er væsentligt ændrede.

- PLF er af den opfattelse, at anbragte børn ikke per automatik skal trækkes gennem opslidende genbehandlinger af anbringelsessager, hvis anmodningen udelukkende kommer fra forældremyndighedsindehaveren. Stabilitet i anbringelserne skaber det bedste udgangspunkt for livsduelighed i voksenlivet.

Gennemførelse af afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke

I denne del af lovforslaget foreslås det at give kommunerne hjemmel til tvangsmæssigt at fuldbyrde afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke, herunder eventuelt med politiets bistand, i de helt særlige tilfælde, hvor det måtte være afgørende Sagsnr. 2019 - 2630 Doknr. 728413 Dato 28-08-2019 2 for barnets eller den unges bedste. Baggrunden herfor er bl.a., at Folketingets Ombudsmand har rettet henvendelse til Social- og Indenrigsministeriet og bedt ministeriet overveje, om der er behov for en ny hjemmel. Serviceloven indeholder således særlige regler om fuldbyrdelse af en række tvangsmæssige afgørelser, herunder bl.a. om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, men disse regler omfatter ikke afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke. For at styrke retssikkerheden for barnet eller den unges, forældremyndighedsindehaveren, anbringelsesstedet m.v. ved gennemførelse af tvangsmæssige afgørelser lægger forslaget bl.a. op til at tydeliggøre, at fuldbyrdelse skal ske så skånsomt som muligt med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste. Kommunen skal søge at undgå, at tvangsmæssig fuldbyrdelse af afgørelsen bliver nødvendig.

- PLF har en lang række eksempler på, at kommuner ønsker at flytte anbragte børn på grundlag af et økonomisk incitament. Det kan være hjemsendelser, flyttes ud i eget værelse

etc., flyttes til ny, men billigere plejefamilie grundet økonomiske uoverensstemmelser. Endnu værre har vi eksempler på flytning af børn mod deres vilje grundet rådgivers uvilje mod plejefamilie. Sidst har Herning forsøgt at lave en ændring, som skulle flytte alle børn på 16 år ud i eget værelse for at "lære" at blive voksne. Vi mener, kommunerne meget ofte vægter en økonomisk besparelse højere end kontinuiteten i anbringelsen. Hvis man skal lempe kommunernes bevægelsesfrihed, bør det være en uvildig voldgift eller et uvildigt nævn, som bør sikre barnets tarv i sådanne situationer.

Adgang for Ankestyrelsen til at træffe afgørelser om samvær i sager om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet

Lovudkastet indeholder forslag om at udvide Ankestyrelsens adgang til af egen drift at træffe afgørelse i sager om særlig støtte til børn og unge. Med den foreslåede ændring vil Ankestyrelsen fremover selv kunne træffe afgørelse om samvær mellem et anbragt barn eller en ung, forældrene og netværket, herunder bl.a. søskende, bedsteforældre eller en tidligere plejefamilie, som barnet eller den unge er knyttet til. Det skal bl.a. sikre, at der hurtigt kan træffes de fornødne afgørelser om samvær, støttet samvær, overvåget eller afbrudt samvær, når det af hensyn til barnets eller den unges bedste er nødvendigt.

- PLF mener, at det grundlæggende er godt, at flere enheder vil kunne påvirke barnets livsvilkår. PLF opfordrer dog til, at beslutningen tages udelukkende med henblik på barnets tarv. Når der er tale om samværsrelationer, kan en sådan vurdering være vældig svær og i visse tilfælde have store konsekvenser for barnets positive udvikling. Derfor bør der være en psykolog med i beslutningsprocessen, og barnet eller barnets omsorgspersoner bør have høringsret, inden beslutningen tages.

Sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud

Med lovudkastet foreslås det at tydeliggøre i serviceloven, at den anbringende kommune som led i kommunens valg af konkret anbringelsessted skal prioritere og tage højde for valg af egnet undervisningstilbud. Det skal styrke sammenhængen mellem valg af anbringelsessted og valg af egnet undervisningstilbud til barnet eller den unge bl.a. med henblik på at nedbringe antallet af skoleskift og perioder uden et undervisningstilbud i folkeskolen eller på en intern skole.

- PLF mener, at det grundlæggende er vigtigt, at anbragte børn har adgang til det bedste undervisningsforløb, som passer til barnet. Man skal desuden sikre i lovteksten, at et anbragt barn ikke må have længere perioder uden undervisningstilbud på grund af ændring af anbringelsessted. PLF er desuden bekymret for det økonomiske incitament, der kan være i at vælge anbringelse, der eksempelvis ligger i anbringende kommune. Valg af undervisningstilbud bør være uvildigt og have fokus på barnets behov. Vi ser alt for mange kommuner, som nægter det bedste tilbud til et anbragt barn, hvis tilbuddet ligger i anden kommune end bopælskommunen. Hvis barnet visiteres fra bopælskommunen, men er anbragt fra anden kommune, ser vi også et økonomisk incitament, hvor bopælskommunen visiterer barnet til specialtilbud i bopælskommunen på trods af et bedre tilbud i en nabokommune. PLF vil anbefale en uvildig vurdering i disse tilfælde.

Bedre belysning af forældrekompetence i sager om anbringelse uden samtykke og krav om brug af autoriseret psykolog ved psykologisk undersøgelse af forældrene

Lovudkastet indeholder to delforslag, som særligt har til formål at styrke forældrenes retssikkerhed i anbringelsessager. I lovudkastet foreslås det at indføre krav om, at en indstilling fra kommunen til børn og unge-udvalget om anbringelse uden samtykke skal indeholde en særskilt vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer i forhold til at drage omsorg for barnet eller den unge og håndtere barnets eller den unges særlige behov, herunder med hjælp og støtte efter serviceloven eller anden relevant lovgivning. Det skal styrke oplysningsgrundlaget i sagerne og dermed styrke forældrenes retssikkerhed. Endvidere foreslås det at indføre krav om, at eventuelle psykologiske undersøgelser af forældremyndighedsindehaveren, der iværksættes som led i børnefaglig undersøgelse, skal foretages af en autoriseret psykolog. Formålet er at øge kvaliteten af undersøgelserne og dermed understøtte både barnets og forældrenes retssikkerhed og kvaliteten af indsatsen.

- PLF er enig i, at der skal ligge en forældrekompetenceundersøgelse ved anbringelser uden samtykke samt ved børnefaglige undersøgelser, hvis dette er nødvendigt. Det er ligeledes et krav, at dette foretages af en autoriseret psykolog. PLF mener ikke, det skal være forældremyndighedsindehaveren, som skal have frihed til at vælge psykolog. Der er en tendens til, at der udvikles "skoler" indenfor psykologien, hvor nogle psykologer vægter den biologiske relation højere end barnets tarv. PLF mener desuden, at det er meget vigtigt, at det er forældremyndighedsindehaverens samlede husstand, der skal undersøges, således at eventuelle samlevende, nye ægtefæller eller kærester også undersøges. Vi ser ofte forhold, hvor en ny kæreste er endnu dårligere end en tidligere. Det skal være det samlede hussandsbillede, som skal undersøges før en evt. hjemsendelse.

Ophævelse af adgang til at fastsætte regler om anbragte børns og unges egenbetaling

Lovudkastet indeholder forslag om at ophæve den adgang, social- og indenrigsministeren i dag har til at fastsætte regler om anbragte børn og unge under 18 års egenbetaling for døgnopholdet. Dette skal sikre, at der ikke fremover kan fastsættes regler om egenbetaling fra anbragte børn og unge under 18 år. Denne del af forslaget svarer med visse mindre justeringer til L 230, forslag til lov om ændring af lov om social service (Ophævelse af adgang til at fastsætte regler om anbragte børns og unges egenbetaling), der blev fremsat d. 24. april og 1. behandlet af Folketinget den 31. april 2019. L 230 bortfaldt på grund af udskrivelsen af folketingsvalget. I forhold til det tidligere fremsatte L 230 er der foretaget visse mindre justeringer. Bl.a. er lovbemærkningerne konsekvensrettet i overensstemmelse med de nye regler i bekendtgørelse nr. 535 af 2. maj 2019 om betaling for ophold i anbringelsessteder for børn og unge under 18 år samt for døgnophold og udslusningsophold for unge i alderen 18 til og med 22 år, der er udstedt som led i udmøntningen af satspuljeforfølgelsen. Bekendtgørelsen har med virkning fra 1. juli 2019 ophævet de hidtil gældende bekendtgørelsesregler om anbragte børn og unge under 18 års egenbetaling, så kommunerne i dag ikke kan træffe afgørelse om at pålægge anbragte børn og unge under 18 år egenbetaling for døgnophold.

- PLF kan ikke være mere enig. PLF har selv fremført denne ide for ministeren og har ved flere lejligheder understreget, at man skal sikre det enkelte anbragte barn en god forståelse for at kunne tjene lidt penge, hvis dette er muligt for barnet, for at sikre en grundlæggende forståelse for at kunne tjene penge og i sidste ende kunne forsørge sig selv. Det giver ikke mening at straffe et personligt initiativ, som vil understøtte den unges evne til livsduelighed.

Efterskrift

PLF er meget glad for at få mulighed for at kommentere på forslag til lov om ændring af lov om social service. En række af tiltagene trækker tråde tilbage til de enkelte kommuners mulighed for at

ændre anbragte børns livsvilkår på baggrund af en underliggende mulighed for et økonomisk incitament. Dette er meget bekymrende og noget vi har set eksempler på i et meget stort antal kommuner.

Selvfølgelig har kommunerne ret til at vægte deres tilbud i relation til deres økonomi, men hvis loven ikke i meget stramme termer angiver, hvad man skal, vil størsteparten af de anbringende kommuner vælge den billigste mulighed.

Af denne grund anbefaler Plejefamiliernes Landsforening, at anbringelsesområdet trækkes ud af kommunerne og placeres i regionerne. Det vil sikre en langt større fagprofessionel tilgang til de enkelte børns tarv. Rent økonomisk vil det også lette det langt større pres, der er på økonomisk dårligt stillede landkommuner med billige udlejningsejendomme på landet. Rigtig mange mindre kommuneøkonomier kan væltes totalt, når en enkelt "nomadefamilie" med 5 børn pludselig dukker op.

Vi ser desværre en tendens til at mange mindre kommuner lukker øjnene for dårligt stillede familier og vælger en indsats, som kun fastholder børnene i en helt umulig situation. Ligeledes er de enkelte kommuner i øjeblikket i "krig" med hinanden i forsøget på at finde plejefamilier til anbringelser. Det skaber en helt uholdbar situation, hvor den kommune, som kan betale mest for ydelsen, vinder plejefamilien. Det stiller de mindre landkommuner i en helt uholdbar situation, hvor børnene bliver tabere.

På vegne af Fagforeningen Plejefamiliernes Landsforening

Thomas Vorre
Formand

Til: Rikke Wagner (RIWA@sm.dk)
Fra: Jan Hempel (Jan.Hempel@politiforbundet.dk)
Titel: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)
Sendt: 29-08-2019 09:29
Bilag: Høringsbrev.pdf; Høringsliste.pdf; Udkast til lovforslag.pdf;

Til Social- og Indenrigsministeriet.

Politiforbundet har ingen bemærkninger til høringen.

Politiforbundets jr.nr. 2019-00965.

Med venlig hilsen

Jan Hempel
Forbundssekretær

H.C. Andersens Boulevard 38
DK-1553 København V

Tlf. +45 3345 5965
E-mail mail@politiforbundet.dk

Politiforbundet passer på dine data. Læs mere om vores behandling af dine oplysninger her <https://www.politiforbundet.dk/om-politiforbundet/politiforbundets-databeskyttelsespolitik>

Denne e-mail fra Politiforbundet kan indeholde fortroligt materiale. E-mailen er kun beregnet for ovennævnte modtager(e). Hvis du har modtaget e-mailen ved en fejl, beder vi dig venligst kontakte afsenderen og i øvrigt slette e-mailen, inkl. eventuelle kopier og vedhæftede dokumenter. På forhånd tak

Henvendelser kan rettes skriftligt til Politiforbundet. Der kan sendes sikkert til mail@politiforbundet.dk. Det forudsætter dog, at du selv har adgang til at sende fra sikkermail.

Fra: Lovekspeditionen [<mailto:publikationer@sim.dk>]

Sendt: 28. august 2019 12:20

Til: Udsendelse fra Børne- og Socialministeriet

Cc: Rikke Wagner; Elsebeth Jensen

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)

Social og Indenrigsministeriet

Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk

J.nr. 2019 - 2630

Dato 28.08.2019

Til de på vedlagte høringsliste anførte parter

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)

Med venlig hilsen

Elsebeth Jensen

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att: riwa@sm.dk

København, 26.09.2019

Høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)

Red Barnet takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. ovennævnte udkast. Red Barnet ser meget positivt på Social- og Indenrigsministeriets udkast til lov om ændring af lov om social service for at forbedre forholdene for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, samt at styrke forældre til anbragte børns retssikkerhed.

Red Barnet støtter op om forslaget, da vi mener, at ændringerne særligt kan bidrage til at dække et behov, anbragte børn i den grad kan have for en hverdag med ro og stabilitet, der kan være medskabende til en tryk base. Red Barnet vurderer, at ændringerne vil gavne denne gruppe af udsatte børn. Red Barnet mener hertil også, at ændringerne kan gavne selve sagsbehandlingsprocessen, hvilket i sig selv også kan bidrage til større stabilitet for børnene.

Red Barnet har enkelte kommentarer til forslaget om ændringer:

Adgang for Ankestyrelsen til at træffe afgørelser om samvær i sager om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet

Red Barnet ser positivt på intentionen om hurtigere afgørelser om samvær i sager om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet. Dog er vi bekymrede for, hvilket vidensgrundlag Ankestyrelsen har for at træffe hurtigere afgørelser.

Bedre belysning af forældrekompetence i sager om anbringelse uden samtykke og krav om brug af autoriseret psykolog ved psykologisk undersøgelse af forældrene

Red Barnet har en bemærkning til forslaget om krav til en særskilt vurdering af forældrenes kompetence til at varetage barnets omsorg med støtte og hjælp efter Serviceloven ved indstilling til børn og unge-udvalget. Vi forholder os positivt til, at forældreevnen skal vurderes særskilt, så det fremgår tydeligere i en indstilling til børn og unge-udvalget. Denne særskilte vurdering af forældrekompetencen, der nu i en indstilling skal ses i forhold til støtteforanstaltninger, må ikke medføre, at der skal være afprøvet andre og mindre indgribende foranstaltninger, der ikke er tilstrækkelige i forhold til barnets behov, fx ved indstilling til anbringelse uden samtykke.

Red Barnet stiller sig gerne til rådighed i forhold til at uddybe kommentarerne til høringen. Faglig kontaktperson: Psykolog Kuno Sørensen, ks@redbarnet.dk, tlf. 25140069.

Med venlig hilsen

Johanne Schmidt-Nielsen
Generalsekretær

Til Social- og Indenrigsministeriet

HØRINGSSVAR

Dato: 26. september 2019

Høringssvar om ændring af lov om social service (ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)

Hermed fremsender Rådet for Etniske Minoriteter svar på ovenstående høring.

Rådet er i udgangspunktet positiv over for forslaget om *Begrænsning af forældremyndighedsindehaverens adgang til at få behandlet anmodninger om hjemgivelse i sager om anbringelse uden samtykke*. Det fremgår af udkastet, at kommunen gives mulighed for at afvise at behandle anmodninger fra forældremyndighedsindehaveren om hjemgivelse af børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet uden samtykke, når der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene. Rådet ønsker i den forbindelse at understrege, at det er vigtigt, at det her tydeliggøres, hvad der menes med "væsentligt ændrede forhold", da dette kan tolkes forskelligt af hhv. forældre og myndigheder. Hvis dette ekspliciteres, kan både myndigheder og forældre undgå at spilde tid og energi på unødige møder og frustrationer.

Endvidere er Rådet tillige også positive over for forslaget om *Sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud*, da Rådet mener, det kan være med til at skabe en øget stabilitet i hverdagen for det enkelte barn.

Rådet ser med tilfredshed, at man endvidere ønsker at indføre regler om *Bedre belysning af forældrekompetence i sager om anbringelse uden samtykke og krav om brug af autoriseret psykolog ved psykologisk undersøgelse af forældrene*.

I 2010 udarbejdede Servicestyrelsen forskningsrapporten "Anbringelse af børn med etnisk minoritetsbaggrund", som fremhævede vigtigheden i, at de socialarbejdere, der arbejder med barnets anbringelse, har et generelt kendskab til forskellige kulturopfattelser, og særligt en forståelse for det enkelte barns egen kulturelle baggrund og socioøkonomiske vilkår, samt for eventuelle betydningsfulde migrationsprocesser, som kan have betydning for familien.

Rådet støtter rapportens resultater og vil på den baggrund fremhæve vigtigheden af, at der er en god dialog vedrørende barnet og dets families sproglige-, kulturelle- og religiøse baggrund i forbindelse med anbringelsen. Da det er ønskværdigt at denne dialog styrkes, er det derfor vigtigt at kommunen, som er tættest på borgeren har den mulige autorisation til at tage vigtige beslutninger i forhold til sagerne.

I forhold til bestemmelsen om brug af autoriseret psykolog ved undersøgelse af forældrene, er det vigtigt, at forældrekompetenceundersøgelser helst skal udføres af en autoriseret psykolog, men at de faglige vurderinger som kommunen lægge til grund for denne vurdering ikke må læne sig op af psykologundersøgelsen alene. Den skal være en del af et større billede. Det forebygger, at psykologers ord bliver en sandhed, og i de tilfælde, hvor man er i tvivl, bør der indhentes en udtalelse fra en anden psykolog. Særligt vigtigt er det, at psykologen, som udfører forældrekompetenceundersøgelser i minoritetsfamilier, har arbejdet med disse tidligere i det at have en anden kulturel baggrund en dansk. Det øger forældrenes retssikkerhed og forebygger, at børn ikke bliver anbragt på et fejlagtigt grundlag.

Rådet ser desuden med tilfredshed på lovændringen vedrørende *Ophævelsen af adgang til at fastsætte regler om barnet/den unges egenbetaling*, da denne vil tilgodese de etniske minoritetsfamilier, som er dårligt stillede økonomisk.

Med venlig hilsen

Halima El Abassi

Forkvinde for Rådet for Etniske Minoriteter

riwa@sm.dk

RÅDET FOR
SOCIALT
UDSATTE

26. september 2019

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af serviceloven

Rådet for Socialt Udsatte takker for høringen af 28. august.

Indledningsvist skal det bemærkes, at Rådet anerkender, at ro og stabilitet for udsatte børn og unge er et vigtigt hensyn, og at dette hensyn til tider kan kollidere med hensynet til forældrenes retssikkerhed i anbringelsessager. Rådet finder imidlertid, at det ofte er muligt at imødekomme begge hensyn samtidig, og at der er dele af nærværende lovforslag, som hverken tjener det ene eller det andet formål.

Nedenfor fremgår Rådets bemærkninger til forslagets enkelte dele.

Begrænsning af forældremyndighedsindehaverens adgang til at få behandlet anmodninger om hjemgivelse i sager om anbringelse uden samtykke

Dette forslag er begrundet i hensynet til barnet/den unge, som formodes at lide under, at deres anbringelsessag konstant er under behandling. Det står imidlertid ikke klart, hvordan dét, at forældrene anmoder om hjemgivelse, er mere opslidende for barnet/den unge end dét, at kommunen er forpligtet til løbende at følge op på anbringelsen med fx samtaler med barnet/den unge, forældrene og anbringelsesstedet.

Samtidig er det en klar svækkelse af forældrenes retssikkerhed, at kommunen efter en indledende screening kan afslå at behandle anmodningen om hjemgivelse, således at sagen ikke behøver realitetsbehandles. At få et barn anbragt uden samtykke er én af de allermost indgribende foranstaltninger, man som forælder kan opleve. Derfor skal retssikkerheden i disse sager være meget høj. Det vurderes ikke rimeligt, at kommunen uden videre kan afslå at behandle en anmodning om hjemgivelse ud fra en vag formodning om, at forholdene i hjemmet er uændrede. Hvordan kommunen skal kunne vurdere dette, hvis kommunen ikke er forpligtet til at foretage nogen form for undersøgelse, står ikke klart.

Rådet kan derfor ikke anbefale den foreslåede ændring.

Gennemførelse af afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke

Selvom det er præciseret, at kommunen først skal forsøge at opnå barnets/den unges frivillige medvirken, og at bestemmelsen kun skal anvendes i helt særlige tilfælde, er det vanskeligt at se, hvordan denne ændring skaber mere ro og stabilitet i anbringelsesforløbet eller forbedrer retssikkerheden for barnet/den unge eller forældrene. Tværtimod forekommer det ikke sandsynligt, at et skift i en anbringelse, som er gennemført med tvang, kan blive vellykket.

Rådet kan ikke tilslutte sig den foreslåede ændring, og Rådet foreslår, at man i stedet lægger mere vægt på barnets/den unges egne ønsker i forbindelse med valg af anbringelsessted. Det bør desuden understreges i serviceloven, at barnet/den unge i disse situationer har krav på en bisidder fra fx Børns Vilkår, og at kommunen skal gøre en indsats for, at barnet/den unge faktisk får en sådan bisidder.

Adgang for Ankestyrelsen til at træffe afgørelser om samvær i sager om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet

Det er Rådets opfattelse, at mange anbragte børn/unge mister kontakten til deres familie og øvrige netværk – og at mange forældre dermed også mister kontakten til deres børn – under en anbringelse, og at mange kommuner er for passive i forhold til at understøtte denne kontakt. Rådet kan derfor tilslutte sig den foreslåede ændring.

Sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud

Anbragte børn og unge er særligt udsatte i forhold til skole og uddannelse, og Rådet bakker op om forslaget, som skal styrke sammenhængen mellem anbringelsessted og undervisningstilbud.

Bedre belysning af forældrekompetencer i sager om anbringelse uden samtykke

Som nævnt ovenfor er Rådet meget optaget af, at forældres retssikkerhed er tilgodeset i forbindelse med anbringelsessager. Rådet finder derfor, det er positivt, hvis der indføres krav om, at en indstilling fra kommunen til børn og unge-udvalget om anbringelse uden samtykke skal indeholde en særskilt vurdering af forældremyndighedsindehaverens kompetencer i forhold til at drage omsorg for barnet eller den unge og håndtere barnets eller den unges særlige behov, herunder med hjælp og støtte efter serviceloven eller anden relevant lovgivning. Rådet finder, at det bør være et eksplicit krav, at det fremgår, hvilke overvejelser kommunen har gjort sig om iværksættelse af støtteforanstaltninger, som kunne give forældrene hjælp til varetagelse af forælderollen.

Krav om brug af autoriseret psykolog ved psykologiske undersøgelser af forældremyndighedsindehaveren som led i en børnefaglig undersøgelse

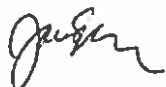
Rådet kan støtte dette forslag, som har til formål at øge kvaliteten af undersøgelserne og dermed understøtte både barnets og forældrenes retssikkerhed og kvaliteten af indsatsen.

Ophævelse af adgang til at fastsætte regler om anbragte børns og unges egenbetaling

Rådet finder, i lighed med ministeriet, at de gældende regler kan modvirke anbragte børn og unges motivation til at tage et fritidsjob, og at opkrævning af egenbetaling kan medvirke til, at anbragte børn og unge føler sig ekskluderede og anderledes end deres jævnaldrende. Rådet kan derfor støtte ændringsforslaget.

Afslutningsvist skal Rådet bemærke, at der er en række andre retssikkerhedsproblemer i forbindelse med sager om anbringelse uden samtykke, som lovforslaget ikke tager stilling til. Justitia har bl.a. i analysen "Tvangsanbringelser – retssikkerhed i en kompliceret beslutningsproces" (2019) påpeget en række forhold, man bør se nærmere på. Rådet vil i den forbindelse opfordre til, at det bl.a. overvejes, hvordan vejledningsindsatsen over for både børn og forældre forbedres, ligesom adgangen til bisidderordninger for både børn og forældre bør sikres både op til og under anbringelsen.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jann Sjursen', written in a cursive style.

Jann Sjursen

Kontakt:
Sofie Nørgaard-Nielsen
son@sl.dk
Dok.nr.
5230159
Sagsnr.
2019-SLCPP-00967

17-09-2019

Høringsvar til lovforslag om "Ro og stabilitet for udsatte børn og unge, mv."

Socialpædagogerne har modtaget høring over udkast til ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager) og takker for muligheden for at afgive bemærkninger.

Indledningsvis vil Socialpædagogerne gerne tilkendegive, at vi helt overordnet er positive over for det politiske fokus på at skabe trygge og stabile vilkår for udsatte børn og unge og på at styrke forældrenes retssikkerhed. Lovforslaget afspejler, at disse to hensyn i en række tilfælde er hinandens modsætninger, og det er vores opfattelse, at det i disse tilfælde er afgørende vigtigt at have fokus på barnets tarv og behov. Socialpædagogerne finder, at det dog er væsentligt at understrege, at det i langt de fleste sager er muligt at tilgodese begge hensyn – men at det kræver grundighed og en stærke socialfaglighed af de professionelle, der arbejder med familierne.

Socialpædagogerne har følgende kommentarer til lovforslagets enkelte dele:

Begrænsning af forældremyndighedsindehaverens adgang til at få behandlet anmodninger om hjemgivelse i sager om anbringelse uden samtykke

Socialpædagogerne er som udgangspunkt overvejende positive over for, at der gives mulighed for at afvise at behandle anmodninger om hjemgivelse i tvangsanbringelsessager med henvisning til uændrede forhold hos forældrene. Socialpædagogerne er derudover tilfredse med, at kommunens afvisning vil kunne påklages til Ankestyrelsen af forældremyndighedsindehaveren.

Socialpædagogerne vil dog gerne understrege, at udredningen og oplysningen af mange børnesager i dag er utilstrækkelig, både hvad angår forhold hos børnene og forældrene. Bl.a. ses det, at handleplaner ikke bliver udarbejdet og opdateret, at der ikke afholdes de nødvendige og lovpligtige børnesamtaler, at de børnefaglige undersøgelser er mangelfulde, mv.

En helt afgørende forudsætning for, at kommunerne med rimelig kan afvise at behandle en anmodning om hjemgive i tvangsanbringelsessager med henvisning til uændrede forhold hos forældrene skal være, at kommunen har ydet den grundige sagsbehandling funderet på

stærk socialfaglig indsigt, som disse alvorlige sager kræver. Dette bør fremgå tydeligt af lovforslaget.

Socialpædagogerne finder samtidig, at det bør fremgå tydeligt, at kommunen har en særlig forpligtelse til at sikre støtte til forældre til anbragte børn og unge. En afvisning af at behandle en anmodning om hjemgivelse bør derfor tage udgangspunkt i, om målene for forældrenes udvikling under anbringelsen er nået, jf. forældrehandleplanen i servicelovens § 54, stk. 2. Det bør derudover fremgå af lovgivningen, at en afvisning af at behandle en anmodning om hjemgivelse efter de nye regler altid bør følges op af et (evt. gentaget) tilbud om relevant støtte/indsats til forældrene i forhold til at få ændret på de forhold hos forældrene, der har medvirket til anbringelsen.

Gennemførelse af afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke

Socialpædagogerne vil gerne påpege, at det er en central kommunal forpligtelse at søge at forebygge, at der opstår behov for fremtidige ændringer i anbringelsesstedet, når et barn eller en ung anbringes. Det anbringelsessted, som kommunen vælger, bør som udgangspunkt være kompetent til opgaven på både kort og langt sigt, evt. med supplerende indsatser, specialiseret støtte, relevant efteruddannelse eller lignende.

Socialpædagogerne mener derudover, at det i enkelte helt særlige tilfælde kan være hensigtsmæssigt, at kommunerne får hjemmel til at tvangsfuldbyrde afgørelser om ændret anbringelsessted. Det vil dog altid være nogle utroligt ulykkelige situationer, der meget ofte vil være voldsomme og belastende for barnet. Socialpædagogerne mener, at disse situationer ofte vil kunne undgås via dialog og grundigt og kompetent socialfagligt arbejde, og at dette bør være det klare udgangspunkt.

Socialpædagogerne mener derfor, at det bør fremgå direkte af den foreslåede bestemmelse, at tvangsfuldbyrdelse som udgangspunkt kun kan ske i tilfælde, hvor barnet eller den unge er i overhængende og akut risiko for at lide alvorlig fysisk eller psykisk skade, hvis barnet eller den unge ikke flyttes til et andet anbringelsessted – det kan fx være sager, hvor der mistanke om overgreb mod barnet på anbringelsesstedet.

Adgang for Ankestyrelsen til at træffe afgørelser om samvær i sager om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet

Socialpædagogerne er som udgangspunkt positive over for forslaget.

Sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud

Socialpædagogerne er som udgangspunkt positive over for intentionen om at sikre anbragte børn og unge en bedre og mere stabil skolegang. Socialpædagogerne mener dog, at anbringelsesstedets egnethed som hjem og som ramme for udvikling og trivsel for barnet fortsat er det primære hensyn, når skal vælges konkret anbringelsessted.

Bedre belysning af forældrekompetence i sager om anbringelse uden samtykke

Socialpædagogerne er som udgangspunkt positive over for forslaget.

Krav om brug af autoriseret psykolog ved psykologisk undersøgelse af forældrene

Socialpædagogerne er som udgangspunkt positive over for forslaget. Socialpædagogerne finder dog, at lovforslaget med fordel kunne udvides til også at give forældrene indflydelse på valget af konkret autoriseret psykolog, der skal gennemføre undersøgelsen, fx ved at

kommunen udleverer en liste over kompetente psykologer, som forældrene kan vælge fra. Erfaringsmæssigt er der ofte konflikter og mistillid mellem kommunen og forældrene i en række sager, og dette vil kunne mindskes ved at give forældre relevant medbestemmelse her, ligesom det også må forventes at bidrage til forældrenes velvilje i forhold til deltagelse i og gennemførelse af undersøgelsen.

Ophævelse af adgang til at fastsætte regler om anbragte børns og unges egenbetaling
Socialpædagogerne er positive over for forslaget om at ophæve adgangen til at fastsætte regler om anbragte børn og unges egenbetaling. Socialpædagogerne finder det dog problematisk, at lovforslaget ikke dækker unge, som er anbragt i efterværn. Dette er en sårbar målgruppe, hvor der er i høj grad brug for at styrke deres tilknytning til uddannelsessystem og arbejdsmarked. I den sammenhæng har det betydning, at de unge oplever, at der er en økonomisk gevinst ved at tage et arbejde – så indtægten ikke modregnes ned til niveau med kost-lommepenge. Når dette sker, forsvinder motivation til at tage eller fastholde et fritidsjob. Derfor opfordrer Socialpædagogerne til, at der ses på mulighed for også at ophæve adgang til at fastsætte regler om anbragte børn og unges egenbetaling for unge anbragt i efterværn, som tager et arbejde.

Med venlig hilsen

Verne Pedersen
Forbunds næstformand

Til: Rikke Wagner (RIWA@sm.dk)
Cc: KarinaHoimark.Hjerimitslev@silkeborg.dk (KarinaHoimark.Hjerimitslev@silkeborg.dk), Ardiana Kota (16553) (Ardiana.Kota@silkeborg.dk)
Fra: Ditte Louise Christiansen (26103 (DitteLouise.Christiansen@silkeborg.dk)
Titel: Vedr. høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)
Sendt: 26-09-2019 11:53

Socialtilsyn Midt har den 28. august 2019 modtaget udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager).

Socialtilsyn Midt takker for muligheden for at afgive høringssvar. Socialtilsyn Midt har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Ditte Christiansen
Jurist
Socialtilsyn Midt

Mail: dlc@silkeborg.dk
Mobil: 61 34 96 91
Søvej 1, 8600 Silkeborg
www.socialtilsynmidt.dk

Vi gør en forskel for de mest udsatte borgere i Danmark!
*Vi arbejder for, at der er trygge, sociale tilbud
Vi sikrer faglighed og kvalitet på sociale tilbud*

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt pr. mail til:
riwa@sm.dk

Socialtilsyn Nord
Postadresse:
Springvandspladsen 5
9800 Hjørring
Telefon 7233 6930
socialtilsynnord@hjoerring.dk
www.socialtilsynnord.hjoerring.dk

Den 12-09-2019

Sagsnr.: 00.01.00-A50-4-14

Sagsnummer 2019-2630 – Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)

Social- og Indenrigsministeriet sendte den 28. august 2019 udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager) i høring hos blandt andet Socialtilsyn Nord, Hjørring Kommune.

Socialtilsyn Nord takker for denne lejlighed til at afgive høringssvar.

Socialtilsyn Nord tager, på baggrund af det fremsendte, udkastet til efterretning og har ingen kommentarer til udkastet i øvrigt.

Ved spørgsmål til ovenstående kan der rettes henvendelse til jurist Katrine Normann Sørensen på mail kat@hjoerring.dk eller på telefon 72 33 69 92.

Med venlig hilsen

Sigrid Fleckner
Tilsynschef

Til: Rikke Wagner (RIWA@sm.dk)
Fra: Sara-Sofie Møller Brandt (samol@holb.dk)
Titel: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)
Sendt: 30-08-2019 13:09

*Til Social- og Indenrigsministeriet
Att.: Fuldmægtig Rikke Wagner*

Socialtilsyn Øst kvitterer hermed for modtagelsen af vedhæftede høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager).

Vi kan efter en gennemgang af det fremsendte konstatere, at vi ikke har bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Sara-Sofie Møller Brandt
Juridisk konsulent
Telefon: 72362996
Alt. tlf.: 72361452
E-mail: samol@holb.dk

Holbæk Kommune
Socialtilsyn Øst
Staben
Jernbanevej 6, 3. sal
4300 Holbæk
www.holbaek.dk

Socialtilsyn **Holbæk
Kommune**

Fra: Lovekspeditionen <publikationer@sim.dk>

Sendt: 28. august 2019 12:20

Til: Udsendelse fra Børne -og Socialministeriet <dpudsend@sm.dk>

Cc: Rikke Wagner <RIWA@sm.dk>; Elsebeth Jensen <eje@sm.dk>

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)

 **social og
indenrigsministeriet**

Social og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk

J.nr. 2019 - 2630

Dato 28.08.2019

Til de på vedlagte høringsliste anførte parter

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)

Med venlig hilsen

Elsebeth Jensen

Vestre Landsret
Præsidenten

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt pr. mail til riwa@sm.dk

J.nr. 40A-VL-48-19
Den 05/09-2019

Social- og Indenrigsministeriet har ved brev af 28. august 2019 (sagsnr. 2019-2630) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Helle Bertung

Østre Landsret
Præsidenten

Den 03/09-2019
J.nr. 40A-ØL-45-19
Init: rsl

Social og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt pr. e-mail til:

Social og Indenrigsministeriet har ved brev af 28. august 2019 (Sagsnr. 2019-2630) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Børsting Porsbo

24.9.2019

Til Social- og Indenrigsministeriet,

Att. Fuldmægtig Rikke Wagner.

Høringssvar til "Udkast til lov om ændring af lov om socialservice (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældrenes retssikkerhed i anbringelsessager)"

Som mangeårige Børnesagkyndige medlemmer af Kommuners Børn- og Ungeudvalg og Børnesagkyndige dommere ved Byretterne vil vi hermed gerne udtale os i følgende Høringssvar.

"Begrænsning af forældremyndighedsindehaverens adgang til at få behandlet anmodninger om hjemgivelse i sager om anbringelse uden samtykke – når der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene".

Lovforslaget skal bla. sikre, at anbragte børn og unge får den nødvendige ro og så vidt muligt skånes for opslidende og grundløse genbehandlinger af anbringelsessagen, når forholdene ikke er væsentligt ændrede.

Undertegnede er fuldt enig i ændringen, og den kan anbefales og vil give en vis ro og stabilitet.

Det er dog langt fra kun forældremyndighedsindehaveres anmodning om hjemgivelse, der giver anbragte børn og unge uro, ustabilitet, bekymringer og usikkerhed. De utallige prøvelser af B. og U. Udvalgenes afgørelser, som forældrene og deres advokater ønsker prøvet i Ankestyrelsen og ikke mindste i Byretten, har samme indvirkning på mange børn og unge.

Det var en væsentlig og positiv lovændring, der for år tilbage blev vedtaget, da en prøvelse i Landsretten ikke længere var en mulighed, men skulle vurderes i Procesbevillingsnævnet – dette gav en vis ro og stabilitet for de anbragte børn og unge.

Det er væsentligt, at forældrenes retssikkerhed er sikret, men børnene og de unges retssikkerhed foreslås styrket således, at deres holdning og mening vægter højere, når afgørelser skal prøves i Ankestyrelsen – dog specielt i forhold til prøvelse af Ankestyrelsens afgørelse i Byretten.

Et meget stort antal sager om anbragte børn og unge, der afgøres i Børn- og Unge Udvalgene, ankes til Ankestyrelsen og til Byretten og et stort antal sager kører i årevis mellem de tre instanser, med stor bekymring og usikkerhed hos mange anbragte børn og unge, samt store administrative og økonomiske omkostninger.

De anbragte børn og unge skal hver gang en sag behandles høres, og rigtig mange børn og unge – specielt unge over 12 år – som også er sikret ved egen Advokat – bliver usikre, bange og mistrives i perioden forud for behandlingen af sagen og det mærkes i hele deres netværk.

Af de sager der behandles i Byretten til prøvelse af Ankestyrelsens afgørelse, er et skøn, at i ca. 97-98 % af sagerne bliver Ankestyrelsens afgørelse stadfæstet.

Ankestyrelsen må ligge inde med statistik over stadfæstelsesprocenterne.

Der ses dog også flere eksempler på, at Byretten behandler sager hvor genbehandlingsfristen for Børn- og Udvalgets afgørelse er udløbet, hvorved Byretten behandler en afgørelse fra Ankestyrelsen der ikke længere er gældende.

Med baggrund i ovenstående bemærkninger foreslås det, at Ministeriet nærmere undersøger, om anke til Byretten kan begrænses, dog således at Forældrenes retssikkerhed forsat er tilgodeset, men også at børns og unges retssikkerhed styrkes, så langt færre sager bliver prøvet i Byretten.

Dette vil uden tvivl give betydelig ro og stabilitet for mange anbragte børn og unge, som ofte har den holdning, at de ønsker at forblive på anbringelsesstedet.

Ankestyrelsen kan evt. styrkes med en Juridisk Dommer, og sager, hvor der er sket væsentlige ændringer hos Forældremyndighedsindehaveren, kan prøves i Byretten efter vurdering i Procesbevillingsnævnet, som det er i dag i forhold til prøvelse i Landsretten.

Vedr. "Sammenhængende valg af anbringelsessted og undervisningstilbud"

Dette forslag kan stærkt anbefales, da der klart er et trivsels- og udviklings potentiale i, at det rette undervisningstilbud er sikret samtidig med anbringelsen. Det er utroligt vigtig for det enkelte barn og ung, at de får en god og rigtig skolestart

og at kommunens Pædagogisk – Psykologisk Rådgivning inddrages tidligt, hvis barnet eller den unge har særlige behov.

Bedre belysning af forældrekompetence i sager om anbringelse uden samtykke og krav om brug autoriseret psykolog ved psykologiske undersøgelser af forældrene, som led i en børnefaglig undersøgelse.

Det er af væsentlig betydning for sagens oplysning og for forældrenes og børnenes retssikkerhed, at psykologiske undersøgelser foretages af en autoriseret psykolog, der er underlagt Psykolognævnets regelsæt. Det kan foreslås, at hvor det vurderes hensigtsmæssigt, at Forældrekompetenceundersøgelsen foretages af tværfagligt team, jf. "Retningslinjer for udarbejdelse og anvendelse af Forældrekompetence undersøgelser". Socialministeriet Juni 2011.

Psykologiske undersøgelser som led i den Børnefaglige undersøgelse, bør ligeledes foretages af autoriseret psykolog og det må være Forvaltningen, der vurderer det nødvendige i at inddrage en aut. Psykolog i en sådan undersøgelse.

Vi er enige i, at der ikke fremover kan træffes afgørelse om, at pålægge anbragte børn og unge under 18. år egenbetaling for døgnophold.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Hansen, Cand. Psyk. Aut. Klinisk psykolog, Medlem af Dansk Psyk.For.
Smøgen 6, Tødbjerg, 8530 Hjortshøj.

Tlf. 42 55 22 80, Mail: jsteeenhansen@Yahoo.dk

Peter Christensen, Cand. Pæd. Psyk. Aut. Psykolog. Medlem af Dansk. Psyk. For.
Vesterled 1, 8300 Odder.

Tlf. 20902029, Mail: peterch1952@hotmail.com

Høringssvar til udkast til lovforslag til lov om social service (Ro og stabilitet for udsatte børn og unge og styrkelse af forældres retssikkerhed i anbringelsessager)

Sags nr. 2019-2630

Dok.nr. 728413

Begrænsning af forældremyndighedsindehavers adgang til at få behandlet anmodninger om hjemgivelse i sager om anbringelse uden samtykke, samt

Bedre belysning af forældrekompetance i sager om anbringelse uden samtykke og krav om brug af autoriseret psykolog ved psykologisk undersøgelse af forældrene.

For at sikre forældre og børns retssikkerhed, vil vi påpege nødvendigheden af, at psykologen der foretager børneundersøgelser og forældrekompetanceundersøgelser, har særlige kompetencer inde for børneområdet, og er uvildig og uhildet og autoriseret.

Der ses mange børnesager, hvor de psykologiske undersøgelser mangler validitet, og psykologerne baserer undersøgelserne på deres egne følinger, synsninger, fornæmmelser og meninger. I mange børnesager ses det at de psykologiske undersøgelser mangler både evidens og etiske overvejelser. Der bruges test som ikke er situations relevante, og som giver forvrængede resultater, hvilke lægges til grund for anbringelser og andre foranstaltninger.

Der udelades væsentlige oplysninger i undersøgelserne, som er helt centrale for den situation som forældrene sidder i. Det betyder at sagsbehandlingen læner sig op af en undersøgelse, som ikke er tilstrækkelig oplyst og kan føre til livsforandrende og grundløse foranstaltninger for barnet og forældrene.

Vi er bekendt med, at undersøgelser vedrørende de samme forældre, kan have vidt forskelligt resultat.

Vi må påpege at såfremt Kommunerne skal inddrages i at afvise en forældremyndighedsindehavers begæring om hjemgivelse af barnet, vil det blive problematisk hvis det er en kommunal sagsbehandler, som skal vurdere hvorvidt forholdene er "væsentligt ændrede". Vi finder det uklart hvem der skal foretage vurderingen af hvorvidt forholdene er "væsentligt ændrede", samt hvad der ligger i begrebet "en væsentlig ændring".

Vi vil i relation til dette henvise til Borgerrådgiveren i Københavns Kommune, hvor undersøgelse af Børne-Ungeforvaltningens sager viste en fejlprocent på 100. Fejlprocenten på landsplan i børnesager, ligger på over 50 %. Det er på dette fejlagtige grundlag, børn bliver fjernet fra deres hjem og vante omgivelser.

Anbefalinger:

1. Udarbejdelse af standarder som bruges ved psykologiske undersøgelser i forbindelse med børnesager i hele Danmark.
2. Forældrenes indragsesret i valget af psykolog håndhæves, og dokumenteres.
3. Undersøgelser gennemgås af uvildig og uhildet supervisor, for at sikre at undersøgelsen er etisk og professionelt udformet. Der anbefales stikprøvekontrol.
4. Det vil altid være parts-afhængigt hvad en "væsentlig ændring" er. Det må anbefales at forældremyndighedsindehavere i samråd med deres advokat, bliver partshørt. Det må anbefales at strategien fra handleplanerne, hvad angår de "væsentlige ændringer" der er tale om, og hvad forældremyndighedsindehavere skal lave af "væsentlige ændringer" for at få barnet hjemgivet.
5. Vi anbefaler at der ligger handleplaner i samtlige anbringelsessager. Handleplanerne skal være udfærdiget inden anbringelsen finder sted, og indeholde omstændighederne for "væsentlige ændringer", samt målrettede tiltag for barnet, eller den unges, videre forløb med *barnets bedste* i sigte.
6. I de tilfælde hvor der måtte optræde fejl i sagsbehandlingen, forekommer det dybt problematisk at givne familier ikke får mulighed for at få genoptaget deres sag. Derfor vil vi anbefale at man til enhver tid opretholder muligheden for, at få genoptaget sin sag.

Adgang for Ankestyrelsen til at træffe afgørelser om samvær i sager om anbringelser af børn og unge udenfor hjemmet.

Anbefalinger:

1. For at sagsbehandlingen skal falde ud til *barnets bedste*, bør sagsbehandlingen ikke forekomme i Ankestyrelsens regi. Ankestyrelsens medarbejdere er primært jurister, og grundlaget for vurdering af barnets behov for samvær er ikke tilstede. Det anbefales at sager der vedrører samvær, forbliver i Familieretshusene, hvor børnene har ret til at blive hørt og vurderes af børnesagkyndige.

Det er påfaldende at der ingen steder i dette lovforslag nævnes Art. 8 i menneskerettighedskonventionen - "The right to family life", som vi i Danmark har ratificeret i 1991.

Det er påfaldende at man gennem flere år observerer at anbringelsesområdet er under skarp kritik af eksperter og at man alt for ofte må konstatere, at anbringelser har været fejlagtige. Med denne skrivelse må vi stærkt anbefale, at anbringelsesområdet tages op til fuld revurdering, så man fremadrettet kan sikre velfærd, retssikkerhed, gennemsigtighed og trivsel.

Dette lovforslag, vil sammen med Socialdemokratiets øvrige tiltag på børne- og forældre området, muliggøre en stor indgriben i retten til familieliv. Vil vi gerne udtrykke bekymring, på baggrund af det foreslåede lovforslag, at vi samfundsmæssigt vil opleve at anbringelser

bliver mere et institutionel foretagende, end det vil være en sikring af barnets bedste og dermed udvikling af sunde og livsdygtige samfundsborgere.

Vi vil gerne udtrykke vores allerdybeste bekymring for det manglende opsyn der finder sted på anbringelsesområdet. Det kan have alvorlige samfundsmæssige konsekvenser.

Vi vil gerne udtrykke dyb bekymring for om lovforslaget kan udvikle sig til en metode til at undgå lignende tidligere fejl fremadrettet, ved at lave dem lovlige eller underkende nødvendigheden af undersøgelser og opretholdelse af gældende konventioner og Menneskerettigheder.

Ealeorah Ravleen, Dedikeret børns tarv aktivist og debatør.
Bodil Dichow, Cand.Psych.aut tidligere børnesagkyndig
Anja Høgh Holm, Sygeplejerske og Dedikeret børns tarv aktivist og debatør

Dokumentation og bilag

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/intern-kommunal-undersogelse-afsloerer-fejl-i-samtlige-anbringelsessager>

Der er under tiden bekymrende fejl i sagsbehandlingen, på netop de områder lovforslaget forsøger at lempe. De selvsamme områder, som er elementære for at mennesker sjæleligt kan gennemgå, samarbejde og fungere i en anbringelses situation.

<https://www.altinget.dk/social/artikel/professor-inddragelse-og-kontinuitet-i-anbringelser-er-alfa-og-omega>

"...manglende kontinuitet i anbringelsesforløb er én af årsagerne til, at disse børn og unge klarer sig markant dårligere end andre børn og unge..."

<https://www.information.dk/indland/2017/08/ombudsmanden-styr-paa-anbringelser-boern>

"...Ombudsmanden understreger, at handleplaner "er et meget vigtigt redskab for at gøre det bedste for barnet frem for at levere en metervare til anbragte børn med forskellig baggrund..."

<https://www.fyens.dk/indland/Kommuners-frygt-for-skandaler-giver-fejl-i-anbringelser/artikel/3045997>

"...Kommunernes sagsbehandling er dybt problematisk. Det her er et område, der har så stor betydning i forhold til familierne. Man negligerer det og anser det for at være bagatelsager i kommunerne..."

<https://socialstyrelsen.dk/udgivelser/kontinuitet-i-anbringelser-delrapport-2/@@download/publication>

Grundlæggende problematikker i forbindelse med borgerens oplevelse af at myndigheder overser eller tilsidesætter deres grundlæggende menneskerettigheder og retssikkerhed.

<https://www.ft.dk/samling/20081/almde/SOU/bilag/234/651776.pdf>

"...Der er meget stor variation i kvaliteten af anbringelsesstederne. Meget af det personale der skal "behandle" "varetage det skadede barn" har ikke en faglig uddannelse..."

<https://www.socialraadgiverne.dk/faglig-artikel/hvordan-haandterer-vi-fejl/>

Vi finder det bemærkelsesværdigt, og det er denne artikel blot et ud af mange hundrede enestående eksempler på, hvorledes anbringelsestruede eller anbringelsesaktuelle familier er havnet i en debat om, hvem der har mest ret til at lave fejl og hvem der ikke skal tage ansvar. Mens disse debatter flyver i medier og mellem politiske lag, sidder børn og pårørende fanget i systemfejl og svigt i årevis.